

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
Бібліотека Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

З добра та любові...

**Галина Ісаєнко у пам'яті та спогадах
(до 75-річчя від дня народження)**

Хмельницький 2016

УДК 821,161.2-4(477.43/44) (082)

ББК 84(4Укр-4Хме)бя43

З-11

Рецензенти:

Ю.В. Телячий – доктор історичних наук, професор,

В.П. Мацько – доктор філологічних наук, професор

*Друкується за рішенням вченої ради
Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії
(протокол №4 від 2.04.16 року)*

З добра та любові... Галина Ісаєнко у пам'яті та спогадах:
до 75-річчя від дня народження / упоряд. і вступ. ст. Л.В. Дитинник.
– Хмельницький: ХГПА, Бібліотека, 2016. – 140 с., фот.

Книга «З добра та любові...» присвячена світлій пам'яті Галини Йосипівни Ісаєнко, поетеси, бібліотечного працівника, яка самовідданою просвітницькою та добродійною працею увічнила своє ім'я і «залишила пам'ять навіки».

Літературно-публіцистичне видання адресоване науково-педагогічним і бібліотечним працівникам, учителям, студентам, учням та усім дослідникам і шанувальникам творчості Галини Йосипівни Ісаєнко.

Літературний редактор О.Ю. Барташук
Комп'ютерна верстка Н.М. Підгурської
Художнє оформлення О.С. Підгурського

*Скарби мої – моя душа,
І зболений рядок вірша,
І поле, скроплене дощем,
І радість серця, й серця щем...*

*Мої скарби – щасливі дні
І сни, що послані мені,
І роду мого оберіг –
Прадавній батьківський поріг,*

*І сяйво сходжених доріг,
Роса і падолист, і сніг...
Скарби мої – щаслива доля
(Попри нечистого сваволю).*

*Я роздаю їх, мов перлини,
Мов пісню, що від серця лине,
Мов найдорожчий подарунок,
Мов Господа-Отця цілунок.*

Галина Ісаєнко

ВІД УПОРЯДНИКА

*У кожного свій шлях колись кінчається.
І майже кожному до ніг кладуть вінки.
Одні живуть, жили і забуваються,
А інші – пам'ять залишають назавжди.*

*На їх могилах виростають бур'яни і квіти,
Бо тіло тлінне, а душа жива,
Та у народі будуть вічно жити
Їх пам'ять, вчинки і палкі слова.*

Ірина Вільде

У вінок пам'яті вплітаємо спогади про Людину, яка причастила нас любов'ю до людей, до слова, до рідної землі.

Книга «З добра та любові...» присвячена світлій пам'яті Галини Йосипівни Ісаєнко – педагога від Бога, поетеси, трудівниці. Самовідданою просвітницькою та добродійною працею вона увічнила своє ім'я і «залишила пам'ять навіки».

Книга не зовсім звичайна, бо пронизана світлом справжньої любові. Щирості усьому в ній додає те, що тексти багатьох спогадів подані у точному відтворенні подій, що робить їх ще безпосереднішими.

«З добра та любові...» приурочена 75-річниці від дня народження Ісаєнко Г.Й. Так, навіть кругла сумна ювілейна дата – це, звичайно, добрий привід для спогадів про людину. Проте у випадку з Галиною Йосипівною, творчість якої є тією духовною аурою, яка повсякчас струменить від її віршів, цей ювілей має особливий вияв. Бо здається, що десь поруч з нами, як завжди, з'явиться життєрадісна, усміхнена і повна енергії та творчих задумів жінка, а її відсутність – це випадковість і непорозуміння...

*Дитинник Л.В.,
директор бібліотеки ХГПА*

ВІД РЕЦЕНЗЕНТІВ

...Але залишилася в серцях

Книга «З добра та любові...» присвячена Галині Йосипівні Ісаєнко, яка самовідданою просвітницькою та добродійною працею увічнила своє ім'я.

Той, хто погортає сторінки цієї книги спогадів, вкотре переконається, що люди такої високої духовності зберігають за собою право на вдячну пам'ять співвітчизників і по смерті. Автори спогадів сходяться в одному: серед нас жила добра людина із гармонійною організацією чуйної на дотик душі. Усі, хто читав її твори в якийсь невимірно виразний духовний зв'язок Галини Йосипівни зі своєю землею, а також зі всіма тими людьми з різних часів, які прагнули творити власне життя за Божими заповідями. «Християнин має любити всіх людей. Однак це зовсім не перешкоджає йому найпершою любов'ю любити свою родину і свою Батьківщину», – так розмірковував митрополит Андрей Шептицький. Слова ці лейтмотивом пронизують різножанрові твори цієї книги.

Тут зібрані спогади викладачів ХГПА, колег по роботі, письменників міста Хмельницького. Виклад кожного вражає своєрідністю, оригінальністю змісту, теплотою розмірковувань та власним баченням місця відомої подільської поетеси у житті краю.

Вдало підібрано вірші, присвяти та цитати Г.Й. Ісаєнко неодмінно привернуть увагу читачів і бажання долучитися до знайомства з її творами.

Дане видання, безсумнівно, матиме значний вплив на формування духовного світу молоді.

*Телячий Ю.В.,
доктор історичних наук,
професор*

Служіння словом

Не віриться... Ще недавно читала свої іскристі вірші, спілкувалась із нами, працювала бібліотекарем у колективі книгозбірні Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії. Друзі, колеги (серед них і мені випала така нагода) вітали із 70-річчям. І ось тепер світлій пам'яті Галини Ісаєнко за сприяння директора бібліотеки Л.В. Дитинник упорядковано книжку про педагога, поетесу, просвітянку, яка насправді увічнила себе в художньому слові.

Рецензована книга передовсім потрібна не лише тому, що у ній абсолютно сердечно і детально відтворено події, що наближають до реальності, до пізнання антропоцентричної концепції, а й тому, що вона має дидактичний, повчальний характер у сенсі служіння Україні, своїй професії. Для зручності прочитання матеріали книги структуровано на певні логічні розділи: СПОГАДИ РІДНИХ, КОЛЕГ ТА ДРУЗІВ, З ТВОРЧОЇ СПАДЩИНИ ГАЛИНИ ЙОСИПІВНИ ІСАЄНКО, СТАТТІ ТА РЕЦЕНЗІЇ НА ТВОРЧІСТЬ ГАЛИНИ ЙОСИПІВНИ ІСАЄНКО. Кожен із розділів сповнений відповідним змістом, сердечним словом і авторів, і голос самої поетеси.

Свого часу Галина Йосипівна Ісаєнко, звертаючись до читачів, писала, що їй «так хочеться, аби мій творчий доробок став твоїм помічником, вихователем, спонукав до роздумів над метою життя, поведінкою. Краса рідної землі, відповідальність людини перед часом, біль і гіркота чорнобильської трагедії, інтимна лірика – все, що болить, чим живу, свою душу і серце, все, що люблю оспівую я у своїх віршах».

У цій книжці поетеса оспівує життя, людину, природу, екологію, оспівує з любов'ю, натхненням, Божою іскрою. І завдяки упорядкованій книзі ми знову поринули у спогади. Вчувається голос Галини Ісаєнко з небесної височини, і з книги про книгу, про мудрість, філософію буття:

*Плоди мудрості збираєм день у день
З книги звичаїв, обрядів і пісень...
Плоди мудрості збираємо в життя.
З історії... Й несемо у майбуття
Все найкраще, що зібрати спромоглись,
Чим духовно і морально запаслись.*

Справді, з добра і любові народилося слово, з добра і любові зіткано словесне наповнення книги як пам'ятник, як присвята ювілейній даті поетеси, яка плідно працювала в жанрі духовної поезії для дітей та юнацтва, творчість якої вивчається на уроках літератури рідного краю у навчальних закладах Хмельниччини.

*Мацько В.П.,
доктор філологічних наук,
професор.*

СТОРІНКИ БІОГРАФІЇ

Галина Йосипівна Ісаєнко народилася 5 червня 1941 року на Хмельниччині в селі Вовковинці Деражнянського району, де у батьківській оселі звідала повноту дитячого щастя. Батько Йосип Макарович Замбрибор був учителем, присвятивши освітянській роботі 47 років. Любив поезію і сам писав вірші, тому мабуть, цю любов і унаслідувала донька – Галина. Після закінчення середньої школи навчалася в Одеському університеті, але закінчила лише 4 курси історико-філологічного факультету. Надалі доля закинула Галину Йосипівну аж у Росію, де вона закінчила Белгородський державний педагогічний інститут у 1965 році, за спеціальністю вчитель російської мови та літератури. Тривалий час працювала на освітянській та культурологічній ниві Хмельниччини. І з 1987 до 2000 року була завідувачем бібліотеки Хмельницького гуманітарно-педагогічного інституту. Після завідування залишилася працювати на обслуговуванні в читальному залі бібліотеки. З 2005 року очолювала клуб любителів поезії «Музика душі». Творчим доробком клубу є два випуски літературного альманаху.

Галина Йосипівна була членом Хмельницької міської літературної спілки письменників «Поділля»; за 1995-2011 роки написала і видала 40 збірок поетичних і прозових творів. На її вірші хмельницькими композиторами написано понад 50 пісень. Поетеса плідно працювала в жанрі духовної поезії для дітей та юнацтва; в її поезії оспівана краса рідної землі, відповідальність людини перед часом, розкриті біль і гіркота чорнобильської трагедії, не полишена поза увагою інтимна лірика. Творчість Ісаєнко Г.Й. вивчається на уроках літератури рідного краю у навчальних закладах Хмельниччини.

Ісаєнко Г.Й. активно займалася громадською доброчинною діяльністю: систематично організовувала творчі вечори за участю студентів та викладачів Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії для вихованців Вовковинецької школи-інтернату. Бажання творити добро та залучати до цих справ інших людей було визначальною рисою її особистості.

Поетична творчість Галини Йосипівни стала основою наукових здобутків вихованця Малої Академії Наук Віктора Гурца, учня Київського Ліцею політики, економіки, права та іноземних

мов. Із дослідженням «Поезія Галина Ісаєнко – невичерпне джерело віри в ієрархію доброти й милосердя» (секція «Українська література») у 2010 році він став переможцем II (міського, м. Київ) етапу Всеукраїнського конкурсу захисту науково-дослідницьких робіт. У 2011 році за роботу «Громадянські мотиви лірики Галини Ісаєнко на тлі історії ХХ ст.» у секції «Українська література» він знову отримав II місце у міському етапі Всеукраїнського конкурсу захисту науково-дослідницьких робіт МАН.

Ісаєнко Галина Йосипівна – лауреат міської премії імені Богдана Хмельницького у галузі літературної діяльності та популяризації української мови. У 2011 році з нагоди 90-річчя від заснування Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії нагороджена Грамотою Хмельницької обласної державної адміністрації.

18 січня 2012 року обірвалося життя великого життєлюбця – Галини Йосипівни Ісаєнко.

СПОГАДИ РІДНИХ, КОЛЕГ ТА ДРУЗІВ

*Шоробура І.М.,
ректор ХГПА,
доктор педагогічних наук,
професор*

Дивосвіт художнього слова подільської поетеси Г. Й. Ісаєнко

Нині молоде покоління, особливо формування його високих моральних якостей, перебуває під потужним інформаційним впливом. Та незаперечною залишається роль художньої літератури у вихованні в дітей патріотизму, естетичних смаків, вона збагачує знанням про життя людей в різні епохи а ще надихає їх на власні поривання до світу творчості. За приклад вірного служіння рідному народові завжди слід брати життєвий і творчий шлях письменників України та рідного краю.

Хмельниччина пишається своєю духовною спадщиною, своєрідною мистецькою естафетою поколінь. Адже на Подільській землі проживали і проживають представники різних національностей і релігій. Вони вплітають свою історію, культуру, звичаї та традиції у вінок нашого спільного співжиття. Хмельниччина подарувала світові багатьох митців, зокрема художників, театральних діячів, майстрів декоративно-прикладного мистецтва, скульпторів, співаків, письменників, поетів та ін..

Прозаїки та поети Поділля (М. Федунець, О. Лихогляд, М. Мачківський, М. Кульбовський, Н. Клименко, Б. Кузіна, В. Матеуш, Л. Нечипоренко, О. Рибак, М. Цимбалюк та багато інших) знані далеко за межами Поділля. Серед них щедро обдарованою поетесою була Галина Ісаєнко. Понад сорок поетичних збірок збагатили бібліотечні фонди нашої академії. Творчий доробок поетеси досліджував учень Ліцею політики, економіки, права та іноземних мов міста Києва В. Гурц, який проаналізував основні жанри і мотиви лірики поетеси, з'ясував роль жіночої поезії в сучасній українській літературі.

Досліджували творчість письменниці П. Брижак, О. Фільваркова, чимало уваги дослідженню її творів приділив музикознавець, літературознавець, письменник М. Кульбовський.

Галина Йосипівна належить до плеяди авторів, які народилися за радянських часів, пережили ренесанс перебудови і не залишилися байдужими до тих політичних, соціальних та естетичних процесів, що протікають у сучасній Україні. Вона належить до письменників, про яких згадують лише час від часу, і їхня творчість відома лише певному колу цінителів її таланту. Про неї небагато можна прочитати в літературних газетах та журналах, однак її творчість може стати дороговказом для тих, хто пробує себе на літературній ниві.

Свою першу збірку до друку підготувала у зрілому віці – 1995 році. За нею послідувало щедре жниво: у Хмельницькому видавництві вийшли її перші книжки «Голосом серця» (1995 р.), «Сяйво любові» (1998 р.), «Зоряний шлях» (2001 р.), «Молитвами святяться небеса» (2001 р.), «В обіймах долі» (2004 р.). Галина Ісаєнко стала членом Хмельницької літературної спілки «Поділля».

Головними темами творчості поетеси стали оспівування краси рідної землі, відповідальність людини перед часом, біль і гіркота чорнобильської трагедії. Твори Галини Ісаєнко несуть людям радість спілкування з природою, віру у щасливе майбутнє, у мудрість і велич людського розуму та людських почуттів. Про мелодійність віршів Хмельницької поетеси Г. Ісаєнко свідчить такий факт: ще задовго до виходу друком однієї із перших її збірок «Мелодія вічності» (1998 р.), пісні на її тексти буквально заповнили всі Хмельницькі концертні зали. Місцеві композитори підхопили її милозвучні вірші на «музичні крила» і рознесли по Поділля завдяки вокальному тріо «Камертон» (Г. Яківчук, Л. Дуб'єцька, Н. Іліницька). Із їх уст Ісаєнківська «Криничка» (музика О. Лукіна) вперше зазвучала ще у 1991 р. і досі є провідною, знаковою в репертуарі цього легендарного тріо.

Понад 50 пісень на слова Г. Ісаєнко створили Хмельницькі композитори. Мелодійність віршів Г. Ісаєнко, тонке розуміння специфіки піснетворення – це ті родзинки її поетичного хисту, які привертають увагу композиторів. Адже її пісні-вірші – це ніби своєрідні мініатюрні вистави, де є початок і фінал (заспів,

приспів), де є повтор окремих рядків, який у звичайному вірші був би недоречним.

Зміст, художнє оформлення, поліграфічна якість збірки «Сяйво любові» засвідчують аж ніяк не регіональний її рівень і літературну майстерність автора.

Творча палітра Галини Ісаєнко тонко й правдиво завжди передавала настрої українського народу в добу Незалежності. Знайшли місце і трагічні наслідки радіаційного забруднення України в циклі «Чорнобильське розп'яття».

Старше покоління українців почало повертатися в лоно Боже, шукати свої шляхи до Всевишнього. Галини Ісаєнко була глибоко віруючою людиною, для якої Слово Боже не було пустим звуком. Поетеса щиро вірила у спасіння душі людини, яке прийде через своє справжнє каяття за земні гріхи. Своєю пристрасною молитвою поетеса закликала вищі сили врятувати людство, дати йому останній шанс на природне, осяяне коханням життя. Це й надихнуло на створення збірок «Молитвами святяться небеса» (2001), «Слово через Космос» (2002), «Поклик Всесвіту» (2006).

Мотив Божественного спасіння пронизує всю творчість Галини Ісаєнко. Назви її збірок «Слово через Космос» та «Поклик Всесвіту» – це не космічна феєрія, не плід наукової фантастики, а віра в єдиного Творця, відповідальність людини за своє життя в гармонії з природою. У збірці «Слово через Космос» (2003 р.) Галині Ісаєнко вдалося охопити своїм мистецьким поглядом всю історію рідного краю, українське минуле.

Дивовижна алегоричність, переплетіння мікро і макрокосмосу, єдність земного і небесного, рідкісний момент синхрону – це у кадрі, у зоровім ряду, його можна почути і відчути, доторкнутися. Бо ж іноді здається, що ми усіма забуті, як і наша матінка Україна. Адже її чудову збірку «В обіймах долі» (2003 р.) за змістом можна було б назвати «Невигаданими історіями» нашого буття. Це понад двадцять односторінкових розповідей, поданих у формі авторського монологу або діалогу персонажів. Це книга, як зазначає в одному нарисі письменниця, «... про історію життя сильних духом. Це книга – гімн українській жінці – трудівниці, жінці-матері, її нелегкій долі в сучасному суспільстві. Це соціальний «зріз» нашого сьогодення, який бринить оголеним, зболеним нервом у душі автора. І це «оголене» слово (без будь-яких метафоричних чи алегоричних прикрас) б'є

по свідомості кожного з нас, кому небайдужа доля українського народу, нашої держави».

І все ж Ісаєнко вірить у силу Духу свого народу, «...що йде з покоління в покоління, з роду в рід... Від кореня, від основи нашого народу... Хто її не згубить, збереже і передасть новим поколінням, той збереже цілим народ, націю... Від сонця, землі і неба, від чесної праці, від джерельної води в нашій криниці народжується та сила, від роси ранкової, від квітів і шепоту зеленого листя лісів, від пташиного співу, від пісні, що вечорами після трудового дня злітає в небеса... Від любові...».

Пишною квіткою, другим «крилом» розквітнув і зринув у небо талант Галини Йосипівни саме в дитячій поезії, де кожен вірш, кожне слово з любов'ю виплекано чуйною душею. Всі чотири дитячі збірки «Під промінчиками сонця» (1998 р.), «Акрозагадки та колисанки» (1998 р.), «Веселий олівець» (2003 р.) та «Чарівні казки» (2003 р) сповнені ніжного аромату подільської примовки, співаночки, наповнені сонцесяйною прозорістю дитячих образів. Дві останні адресовано дошкільнятам, які за допомогою батьків (родинне читання) або вихователів дитсадочків починають засвоювати перші кроки в читанні. «Веселий олівець» поетеси «намалював» на кожну літеру абетки по декілька однострофних віршиків. Вони несуть у собі завуальовану морально-етичну думку. Мета буде досягнута, коли той з дорослих, хто читатиме вірш, поведе бесіду з дитиною про його зміст. За вчинками героїв книжок діти засвоюють поняття добра і зла, розмірковують, як їх різнити і оцінювати. Головне – не переобтяжувати читанням увагу дитини. Досить двох-трьох віршиків на одну літеру для одного дня. Образний стрій думок дитини легко перевести в інше русло – замалювати почуте: дерево, птаха, звіра тощо. Здається, що не менш захоплюючими для малят будуть і «Чарівні казки». Сім невеличких односторінкових прозових легенд, написаних у народно казковому стилі за простотою викладу сприйматимуться малюками легко, ненав'язливо. Якщо більшість казок носять розповідний характер, то казка «Чорт і Ангел» – віршована у стилі народних примовок.

Збірки Г. Ісаєнко можна використовувати як для позакласного читання, малювання, так і для проведення виховної роботи з дітьми, оскільки у кожному вірші, в кожній казочці

«захований» певний моральний кодекс. Всі вони разом взяті підсвідомо вчать дитину творити добро і мати з того велику радість. І, водночас, як стверджує авторка, вони пробуджують у дитячій уяві «Богиню легкокрилу – фантазію». Вчать любити рідну землю, розуміти і цінувати прекрасне у житті і в людях.

Збірку Галини Ісаєнко «Де жито родиться, там щастя водиться» (2010) можна цілком справедливо вважати скарбницею народної мудрості, бо написана вона на основі народних прислів'їв, приказок та загадок. Цю книжку можна використовувати для ознайомлення дітей дошкільного віку з рідним краєм.

Завдяки Галині Ісаєнко молоде покоління може познайомитись із поетами та письменниками Поділля, довідатися про внесок кожного з них у збагачення духовної скарбниці рідного краю. Саме у довідковому виданні «Патріоти рідного краю» Г. Ісаєнко й знайомить юних читачів з літераторами Подільського краю. Також у збірці гуморесок «Невеличкі смішинки для розваги дитинки», укладачем якої є Г. Ісаєнко, ми можемо ознайомитись із творами подільського поета Йосипа Замбрибора.

Збірки «Стежками святості й прозріння: збірник прозових та поетичних творів» та «Обереги. Езотерична поезія» пронизані порівняннями, символами, у них відкривається істинна віра в Бога.

Талант Галини Ісаєнко проявляється, насамперед, в тому, що вона є типовим представником жіночої поезії, хоча для неї інтимна лірика не є провідною, як для більшості поетес.

Перечитуючи останні збірки Галини Ісаєнко, переконуємося, що її громадянська лірика – це пристрасний поетичний відгук невгамовного і чутливого, мов барометр, серця на всі негаразди нашого буття. Це глибокі філософсько-етичні роздуми про вічні цінності нашої духовності протягом століть і тисячоліть. Отож і приречені вони на право пережити того, хто подарував їм довічне мистецьке життя.

*Дитинник Л.В.,
директор бібліотеки ХГПА*

А зорі віщують нам довге життя...

5 червня 2011 року Галині Йосипівні Ісаєнко виповнилося 70 років. Свій ювілейний творчий вечір Галина Йосипівна спланувала сама, а місцем проведення обрала обласну універсальну наукову бібліотеку імені Миколи Островського. Вечір пройшов у колі рідних, друзів, колег та пошановувачів її таланту напрочуд гарно і тепло: дарували квіти, подарунки, щирі й теплі слова, надію на те, що в такому ж колі зустрічатимемось ще багато разів. Бажали ювілярці здоров'я та довгих років життя... Та ніхто й гадки не мав, що вже через півроку неблаганна смерть вихопить її з життєвого плину.

Відійшла у вічність Людина, про яку кажуть: на них тримається слово і совість, добро і порядність, щирість і небайдужість. Зупинилося серце справжнього життєлюбця, подільської поетеси, талановитого митця, справжнього патріота, надійного друга, порадника та, безперечно, мудрої і далекоглядної жінки.

Галина Йосипівна гордилася успіхами людей, щиро переживала за свою родину, за всіх, хто її оточував. Працюючи в бібліотеці Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, вона активно займалася громадською добродійною діяльністю: організовувала творчі вечори за участю студентів та викладачів академії для вихованців Вовковинецької школи-інтернату, була ініціатором та організатором багатьох виховних заходів, спрямованих на підвищення морально-етичного та національно-патріотичного виховання студентів академії майбутніх освітян. Саме бажання творити добро та залучати до цих справ інших людей було визначальною рисою її особистості.

Даруючи людям свій талант, вона щиро усвідомлювала: її покликання – нести красу поетичного слова. Читання поезії Галини Йосипівни дає відчуття прилучення до таїни довкілля, повертає людині сенс її єдності зі словом, наближає до розуміння вічності буття земного. Твори Ісаєнко – а це понад сорок поетичних та прозових збірок – користуються увагою читача й сьогодні.

Всі книги Галини Йосипівни – це свіжий дзвінкий струмок поезії для українського читача. Той, хто порине у світ її поезії, переживе разом з нею сяйво Божественного Слова, відчуття болю за власну землю, подарує собі радість спілкування з цікавим оповідачем і красою рідного слова. Ось де ідеал для наслідування.

Галина Йосипівна належить до славної когорти, яку заслужено називаємо елітою письменників, її українською душею. Як письменниця та поетеса вона знана не тільки на Хмельниччині, вивченням та дослідником її творчості став учень Ліцею політики, економіки, права та іноземних мов міста Києва Віктор Гурц. Свою дослідницьку роботу він представив на Всеукраїнський конкурс науково-дослідних робіт Малої Академії Наук.

Вона була щирою, відвертою, простою українкою, якою ми повинні гордитися та цінувати і яку повинні завжди згадувати гарним і теплим словом, щоб душа її була спокійною і не зазнавала ніяких страждань. Пройшло чотири з половиною роки, як Галини Йосипівни немає з нами, але роки не лише не стерли пам'ять про неї, а ще більше окреслили те, наскільки нам сьогодні її не вистачає. Все життя я буду пам'ятати ті роки, що пройшли у спілкуванні з нею. Вона була і залишається для мене мудрою і щирою порадицею. Манера спілкування і та доброзичлива атмосфера, що панувала навколо неї, свідчили про одне – незвичайна Людина. Важко говорити про Галину Йосипівну в минулому часі. Кажуть, що людське життя складається не з літ. Воно вимірюється тими добрими справами, що встигла зробити людина за відведений Богом їй час на цій землі. Те, що робила Галина Йосипівна, важко помістити у 70, які її судилися. Є люди, які проживають життя, але після себе нічого не залишають. Є люди, які добросовісно виконують свою роль і завжди на вістрі того, що відбувається у суспільстві, стоять за правду і відстоюють свою позицію. Галина Йосипівна саме та людина, яка була патріотом свого краю, патріотом України.

У кожного покоління українців формувалися і формуються свої ідеали духовності, культури та прогресу. Проте українські герої як символи свого часу мають навічно залишатися в історичній пам'яті, яка живе, перемагає і творить могутню Україну. А такі українці, якою була у своєму житті Ісаєнко Галина Йосипівна, мають жити у народній пам'яті, бо сучасному суспільству якраз не вистачає саме таких героїв нашого часу.

Мелодія її серця

Вона щоразу вражала мене гармонією зовнішньої чарівності і душевної щедрості, мудрості і розважливості. Її щира посмішка, відвертість, людяність, скромність, тонкий гумор, уміння заглянути в душу, якась особлива харизматичність вабили до себе.

Вона – це відома подільська поетеса, чудова людина і моя подруга Галина Ісаєнко. Такою ця жінка назавжди залишилася в моїй пам'яті.

Поезія стала невід'ємною часткою її життя. Закоханість у красу слова в Галини від батька – Йосипа Макаровича, вчителя історії, який знався на красному письменстві, листувався з П. Тичиною, друкувався в періодиці.

Залюбленість у прекрасне і від матері – Євгенії Іванівни, що вчила доньку шанувати людей, працю, пізнавати навколишній світ, плекати веселкове розмаїття квітів біля садиби.

Мабуть, тому так органічно переплелися у віршах Галини спогади дитинства і буйноцвіття природи, нелегкий труд односельчан і пісня, світла усмішка і журливий смуток. Тематика її творів багату: Україна, народ, висока духовність, загальнолюдські цінності – ось ті постулати, за якими жила поетеса.

Дивлюся на її світлини і бачу Галю, Галинку, Галину Йосипівну, привітну, усміхнену, доброзичливу, у вирі щоденних турбот.

У перекладі з грецької “Галина” означає “спокій”, “урівноваженість”. Проте ритм життя моєї подруги абсолютно заперечував перше твердження. Вона встигала всьому дати лад: і свою оселю причепурити, і до матері у Вовковинці навідатись, і біля улюбленої кринички помріяти.

На всіх і на все у неї вистачало сили, енергії, часу. Галина – дбайлива дружина, мати і бабуся. Троє її дітей – Костя, Іра, Оленка – здобули вищу освіту, працюють за фахом: Костя – інженер, Ірина і Олена – вчителі.

До речі, з Іриною Олександрівною бачимось досить часто. Вона багато в чому схожа на матір: така ж тепла посмішка, відкрита душа. З нею легко і просто. Нам є про що поговорити.

Онуки – Євген, Валерій, Йосип – радували бабусю успіхами в навчанні. Незабаром вони стануть на порозі самотнього життя, але завжди будуть вдячні своїй порадниці за підтримку і розуміння.

Крім домашніх турбот, у Галини Йосипівни величезний світ захоплень. Можна було лише позаздрити багатогранності її інтересів: історія релігії, езотерика, філософія М. Реріха, мистецтво художника М. Волошина, біографії видатних людей минулого і сучасності... Згодом ці знання уклалися в поетичні рядки.

Але, як кажуть, не хлібом єдиним живе людина. Іноді у вихідні, за погожої днини, ми з Галиною дозволяли собі “вилазку” в центр міста, до фонтанів. Це називалося “піти на морозиво”. До нас приєднувалася наша подруга, колега і неординарна особистість Олена Григорівна Луцишина. Теми розмов невичерпні: академія, література, мода, діти, онуки, сьогоднішня... Перефразовуючи рядок вірша Галини, я декламувала:

*Як гарно! Надворі весна,
Сміється день у сонця зливі,
А ми утрюх такі щасливі,
Хоча й на скронях сивина.*

Нам було добре разом, ми справді були щасливі, оскільки вкотре мали нагоду переконатися в тому, що “найбільша розкіш на землі – це розкіш людського спілкування” (Антуан де Сент-Екзюпері).

Та “розкіш спілкування” продовжувалась у клубі цікавих зустрічей “Діалог”, куди моя 41 група неодноразово запрошувала Галину Йосипівну. Студенти вважали для себе за честь читати вірші улюбленої поетеси напам’ять, дискутували, обмінювалися враженнями. “Діалог” став для моїх вихованців школою виразного читання, і в цьому неабияку роль зіграла лірика Галини Ісаєнко. Якщо ж говорити про свої відчуття і емоції на презентаціях її творів, то їх можна передати словами Ліни Костенко: “Поезія – це завжди неповторність, якийсь безсмертний дотик до душі”.

Окрасою вечорів у “Діалозі” були також пісні на слова Галини Ісаєнко у виконанні знаного на Поділлі тріо “Камертон”. Проникливо, зворушливо, чистим струмочком лилися мелодії “Кринички”, “Серед осені”, “В різних землях”...

Я з вдячністю згадую сьогодні Галину Яківчук, Людмилу Дубецьку, Наталію Іліницьку, котрі своїм мистецтвом дарували нам хвилини насолоди. Спасибі Вам, шановні колеги, Ви були справжніми друзями Галини Йосипівни.

Вірші, пісні, казки, оповідання Галини Ісаєнко полюбилися і дорослим, і дітям. Вони звучали і будуть звучати (я впевнена в цьому) по радіо, з екранів телевізорів, зі шкільних сцен і аудиторій.

Галина Йосипівна була бажаною гостею в школах, вищих навчальних закладах, бібліотеках. Про неї написано чимало нарисів, статей, створено кілька документальних фільмів.

У Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії творчість талановитої Берегині українського слова вивчається на уроках літератури рідного краю, студенти пропагують її на переддипломній практиці у школах і дитсадках.

Поезія Галини Ісаєнко – то золоті ключі високої духовності, краси, доброти, милосердя, то барви її душі, мелодія її серця.

P.S.

Кілька років тому про творчість Галини Ісаєнко я написала нарис «Поезія – її любов і доля». Сьогодні хотілося б додати, що полотно її долі вигаптуване коштовними перлинами любові і поваги до людей. Переконана, що ці почуття взаємні.

Фільваркова О.І.,
керівник клубу «Діалог»

**Твоїм, Україно, вірна заповітам,
Вони, як зорі, світяться мені**

*(презентація збірки Г. Ісаєнко «Голосом серця»
в літературно-мистецькому клубі «Діалог», 1996 р.)*

Ведучий:

Доброго дня, дорогі друзі! З Вами, як завжди, клуб «Діалог».

«Мало бачити, мало розуміти. Треба любити». Ці слова належать видатному українському письменникові Григору Тютюннику.

Мені здається, що їх повністю можна адресувати людині, заради якої ми сьогодні зібралися в нашій літературній світлиці, – Галині Йосипівні Ісаєнко.

Бо саме з любові до рідної землі, отчого дому, мови материнської до нас зринула збірка її віршів «Голосом серця».

Г.Й. Ісаєнко народилася 5 червня 1941 року на Хмельниччині, в с. Вовковинцях Деражнянського району.

Закінчила філологічний факультет Белгородського педінституту. Працювала на освітянській ниві. Нині завідує бібліотекою Хмельницького педагогічного училища.

Твори Галини Ісаєнко друкувалися в періодиці, колективних виданнях.

А сьогодні ми тримаємо в руках першу і, сподіваюсь, не останню збірку нашої колеги, доброго, щирого друга, порадника і просто чарівної жінки – Г.Й. Ісаєнко.

Краса рідної землі, відповідальність людини перед часом, біль і гіркота чорнобильської трагедії, інтимні поезії – такі головні мотиви збірки талановитої подільської поетеси.

І ми прийшли сьогодні, щоб доторкнутися серцями до первоцвіту вашої душі, шановна Галино Йосипівно, щоб заглянути в найзаповітніші її куточки, де народжуються волошкові світанки, наповнені найніжнішою, найчарівнішою мелодією – голосом вашого серця, щоб напитися чистої, цілющої джерельної води і ще раз сказати: «Боже святий та милий! Яка ж багата талантами подільська земля!»

А що це дійсно так, дорогі друзі, ви переконаєтесь, коли послухаєте вірші Г. Ісаєнко. Прочитають вам їх учні 31 групи шкільного відділення.

Оксана Віхтюк:

«В боргу я вічним». Чому я обрала саме цей вірш? Він дуже актуальний, як мені здається, бо змушує подумати: чи по совісті ми живемо на світі? Чи віддаємо борги тим, хто нас народив, хто виховує нас, хто годує нас хлібом насущним, хто творить з нас людину?

*Блищить асфальт, дощем умитий,
Веселка в шибках виграє...
В боргу я вічним перед світом
За все, що він мені дає.*

*В боргу за сонячне проміння,
За хвилювання колосків,
За неба синь, душі прозріння,
За березневий дзвін струмків.*

*В боргу за пісню солов'їну,
За лет хмарин окрай села.
В боргу за вічну Україну,
Що волю творчості дала.*

Жанна Марценюк:

Поділля – колиска мого дитинства. У цій країні починається Людина, її найчистіші, найтрепетніші почуття: любов, доброта, щедрість... Від материнського тепла проростає синівська любов до землі, до людей. І я, дорогі друзі, хочу поділитися з вами цією любов'ю – віршем Г. Ісаєнко «Іду до тебе».

*Іду до тебе, земле у садах,
Де зріють ранки, від проміння русі.
Іду – у radoщах, і у сльозах,
Спішу, немов до рідної матусі.*

*Дощем зйду на твій весняний лан,
Росинками у траві розіллюся...
Віддам тобі свій труд і свій талан,
Усім, що маю, радо поділюся.*

Інна Гуляс:

Цикл «Чорнобильське розп'яття» – це крик і біль людської душі, це згусток тривоги за наше життя, за життя наших дітей.

Лариса Бульбах:

*Над Чорнобилем – тиша,
Над Чорнобилем – рай...
Зорі з місяцем вийшли
Поголяти у гай.*

*І ніхто не тривожить,
І ніщо не болить.
Мов дитина, Чорнобиль,
Вкрившись тишею, спить.*

*І не знає він, красень,
Що за мить – апогей...
Смертний вирок й нещастя
Вкриють простір оцей...*

Оксана Поліщук, Оксана Федчак, Таня Чорна:

*Впало яблуко додолю...
– Не бери його ніколи...
– Чом його мені не брати?
І сказала сину мати:
– Тут незримі стріли мчались –
Тут од них біда зосталась.
В яблуко влучили стріли –
Чорним ядом напоїли...*

Оксана Лемешева:

*Я душу відкриваю перед світом,
Стрічаючи шляхів новітніх дні.
Твоїм, Вкраїно, вірна заповітам,
Вони, як зорі, світяться мені.*

*Єством усім, усім своїм горінням
Я присягалась – лиш тобі служить.
Нема й не буде вищого служіння,
Ніж для людей, для щастя й світла жить.*

Гадаю, що в останніх рядках цього чудового вірша не лише життєве кредо Галини Ісаєнко, а й наше з вами, тим більше, що ми майбутні вчителі.

Женя Коханко:

Вічна і невичерпна тема нашої поезії – тема кохання. І не випадково, бо кохання – це найбільше свято душі. В цьому студенти Хмельницького педучилища абсолютно переконані, тим більше, що за вікнами весна. Ну як же не кохати?

Таня Сьомаш:

Даруємо Вам, шановне товариство, два вірші: «Я стільки літ чекала» і «Скажи мені слово...».

*Я стільки літ, єдиний мій,
Чекала.
Не знаючи тебе, я вже –
Кохала.*

*Ночами мрії золоті
Плекала.
Усе життя лише тебе
Кохала.*

*І не кажи: «Тому весна
Причина..."
В тім – ні весни, ні осені
Провина.*

*То не вони ту радість
Дарували...
Бо все життя я лиш тебе
Кохала.*

Женя Коханко:

*Скажи мені слово,
Хороший...
Нехай воно світить
Мені.
Скажи мені слово,
Що схоже
На промінь
У сонячні дні.*

*Скажи мені слово,
Хай в серці
Розкішно буяє
Весна.
І хай
Аж до самої смерті
Цвіте і не в'яне
Вона.*

Оксана Віхтюк:

Ми прочитаємо для вас, друзі, цикл віршів «Пелюстки на вітрах».

Хочу сказати, що поезія Галини Йосипівни вражає свіжістю думок, яскравістю поетичних знахідок, поєднанням космічного з земним. Поетеса дарує нам своє прекрасне одкровення:

*Жоржини мамині цвітуть...
Жоржини мамині в городі...
Які б не трапились негоди –
Вони
Душі
Снагу дадуть.*

Люда Мурашко:

*В безмежжі
Світових галактик,
У грі
Відтінків, кольорів
Є музика добра і такту –
Гармонія святих вітрів.*

Оксана Петриченко:

*Хто скаже нам,
Кінець де,
Де початок?
Безмежна дивосвіту круговерть.
Та головне –
Добро в душі зачати,
Щоб назавжди здолати злісну смерть.*

Оксана Федчак:

*Не всі,
Несе хто чорний хрест,
З вершин, як сонце,*

*Людям світять.
Душі своєї Еверест
Не кожен покриває цвітом.*

Оксана Віхтюк:

*Прокинулась від сну Весна:
– На білім світі
Я одна.
Мені ж трудитись нині треба.
Допоможіте,
Земле й небо!*

Анжела Зоткіна:

Мені здається, що колискова – це душа, яка ходить навшпиньки. Почути її кроки може лише той, хто вміє слухати.

Галя Дармограй:

Як і сповідь матері над колискою.

*Сонечко ясне лягає спати.
Зіроньки вийшли сні роздавати.
Сні роздавати, сні розсипати.
Діткам маленьким відпочивати.
Ой, люлі, люлі, люленьки-люлі.
Дихають тихо дітки поснули.*

Анжела Зоткіна:

*Ой колишу я Іринку, колисаю.
Хай моя дитинка мила засинає.
У віконце світить зіронька й радіє,
Що Іринці закрива дрімота вії.
Дядько Сон тупцю, тупцю біля колиски,
Витирає ніжно дитиняті слізки.*

Ольга Цищора:

Вірш без назви

*Душе моя, лети – стражденна –
Легким метеликом лети...
Ти працювала ношно й денно,
Аби спізнати суть мети.*

*Траплялось, падала з трамплінів,
Бувало, сяяла й цвіла.
Та тільки не кохалась з лінню –
Як раб, трудилась і росла.*

*І от... настала мить прощання,
Прощання в муках і... політ.
Ти тіло обняла востаннє,
Востаннє-зринула у світ.*

*Політ стрімкий у даль міжзірну
Був спинений зненацька, вмить...
У зорях небо – як вечірнє...
І Ока дивного блакить...*

Людська душа – джерело одвічне, і треба лише частіше припадати до нього, щоб зрозуміти сенс буття, черпати наснагу, збагачуватись думками про те вічне, що не вмирає навіть зі смертю людини. Ось такий філософський підтекст хвилює мене в цьому творі. Я б назвала цей вірш «Мелодія вічності».

З цим віршем перекликається ще один – «Одвічний поклик Всесвіту зі мною». Я дарую його вам, друзі, з побажанням щастя й добра на багаті літа.

*Одвічний поклик Всесвіту зі мною.
Мій Хрест – його й моє життя...
Мого буття промчить мить – стрілою,
Проклавши стежку в майбуття.*

*В любові, муках, відкриттях...
В падіннях, злетах, у поту і крові
Біжить мій шлях, спішить мій шлях.
І знову – в муках, в щасті і любові...*

/Г. Ісаєнко вітають з дебютом поети М. Федунець, О. Ванжула, В. Басиров, викладач образотворчого мистецтва В. Ільїнський, який ілюстрував збірку «Голосом серця», друзі, колеги по роботі, студенти/.

Ведуча:

Дорога Галино Йосипівно! Хай ваше слово проростає корінням, сходить насінням, цвіте під рідним небом і падає в рідну землю. Щоб не перевівся рід людський! Щоб не висохла ненька-земля. І не стихла пісня, настояна на руті і м'яті, євшан-зіллям викохана, любистком вицілувана.

/Викладачі музики Галина Яківчук та Людмила Дубецька виконують пісні на слова Г. Ісаєнко/.

Криничка

*слова Г. Ісаєнко,
муз. І. Лукіна*

*Розкажи мені, криничко,
Як тобі без мене?
Чи стоять ще біля тебе
Явори зелені?*

*Чи у спрагу напуваєш
Чистою водою?
Чи шепочуть, як раніше,
Верби над тобою?*

*Чи витають біля тебе
Голоси дівочі?
Чи даруєш їм на щастя
Зорі опівночі?*

*Розкажи мені, сестрице,
Чи запам'ятали,
Як лице моє дитяче
Ніжністю вмивала?*

*За тобою моє серце
Тугою займеться...
Милий краю, рідний краю,
Як тобі живеться?*

/Студенти вручають дебютантці і гостям квіти/.

*Жанна Семенова (Семенова І.Г.),
письменниця, подруга*

Галині

Пелюстки троянди твого життя повільно осипалися, тихо опускалися на землю. Ось уже й остання упала. І не стало квітки. Тільки листочки стелилися килимом, залишали після себе яскравий слід. Такий, як твоя, Галиночко, творчість. Слова, що тендітною, тонкою пелюсткою злітали з твоїх уст, виходили з самої середини душі, розносили запашний аромат любові, бентежачи своєю глибинною проникливістю серця людей.

Так, ти була і зовні схожа на чарівну квітку, яка ніколи не в'яне. У наших споминах завжди буде спливати твоє прекрасне, чисте жіноче обличчя, відкритий погляд загадкових і лагідних очей, в яких світло піднесеної поетичної душі.

Ми вже ніколи не почуємо твого бархатисто-ніжного голосу. Ти вже не увійдеш у свою улюблену бібліотеку, не сядеш на своє місце за столом, де стільки зробила для людей. Допомогала багатьом втілювати у життя їх творчі задуми, що назавжди залишились у чудових книжках. Ти, мов добрий, небесний ангел, завжди ставала у пригоді безпритульним, неприкаяним у цьому важкому світі, душам. Сміливо захищала правду, істину.

Вірю, що Господь помилує тебе. Поставить поряд з вірними Своїми, які невтомно трудилися у ствердженні добра, чесно виконали свою місію на землі. І не потрібно тут багато слів. Усе скаже про тебе багатогранна, така велика і щедра творча спадщина. Скажуть вірші, що написані серцем.

Твій життєвий політ, Галино, не перервався. Він продовжується у вічності. У живому слові-сповіді:

*Людина – зірка світова,
Хоч і маленька, мов піщинка –
Але пелюсточка й травинка –
Теж всесвіту свого частинка.*

І все ж, біль серця не вщухає, тебе, Галинко, так не вистачає.

*Жанна Семенова (Семенова І.Г.),
письменниця, подруга*

Поети не помирають

Пройшли, швидкокрилим птахом пролетіли роки. Та не зникли, не загубилися у тумані минулого спогади про чудову людину, надзвичайно талановиту поетесу Галину Ісаєнко.

Іноді здається, що варто лише набрати знайомий номер телефону, як почуєш її лагідний голос. Та ні, – заперечує здоровий глузд, – уже ніколи, ніколи вона не заговорить до тебе. При цій думці сум огортає мене. І тоді, щоб заспокоїти роз'ятрену душу, відшукую збірничок поезій Галини, який колись подарувала мені.

Розгортаю його і занурююся у чисту воду справжньої казкової поезії. Знову і знову оживає, дихає на друкованих сторінках палке, пристрасне ліричне слово, яке щиро розмовляє зі мною. Змушує хвилюватись, плакати і радіти. Квітка поезій розкривається у всій своїй красі. Пелюстки яскравих слів нечутно падають на струни вічності, які ніколи не замовкають. Під їх солодкі звуки продовжують свій невтомний, стрімкий політ насичені любов'ю поетичні рядки. Кружляють у танку урочистого, величного свята поезії. Божественної, нетлінної, сповненої п'яного аромату найчудовіших почуттів. Відчуваю, як сама живу у цьому дивовижному світі, який затуляє собою таку сіру, таку нікчемну прозу життя.

У такі хвилини серце тихо шепоче мені: «Поети не помирають».

Проекція на прийдешнє

Нелегко нині пригадати, коли суспільство започаткувало образний вислів на визначення сутності праці вчителя – найвища посада під сонцем. І зразу ж у нашій уяві окреслюється образ безкорисливого аж до самозабуття трудівника – мудрого, невтомного наставника молоді на життєвій ниві. А ще він неодмінно наділений найвищими людськими чеснотами на землі, бо незмірно людяний, лагідний, терплячий навчитель, високосвідомий громадянин своєї Вітчизни, перейнятий найгуманнішими ідеалами людства. Його праця – праця лише задля миру, добра, людського поступу. Це образне висловлювання видається мені абсолютно співмірним з образом незабутньої Галини Йосипівни Ісаєнко. В її свідомості невідступно пульсував одержимий неспокій, тривога за все, що відбувалося на нашій планеті.

Кожного, хто з нею спілкувався, полонила вроджена шляхетність, прикрашена українським гумором, умінням черпати натхнення, зміцнювати творчі сили з джерел дочірньої віри в те, що наша Україна стане найзаможнішою і найосвіченішою країною в світі. Ця віра не зраджувала її впродовж всього свідомого життя аж до останнього кроку на рідній землі, оскверненій нині сатанинськими силами. Галина Йосипівна ще з юних літ успадкувала від оточуючих мудрість рідного народу, щедрість, доброту, а ще невтомність у праці і любов до ближнього. Воістину українська душа була у Галини Йосипівни. Мені завше вчувалося щось сонячно-прекрасне, аж до сакральності, у звучанні її прізвища. Складний цей світ, що часто-густо його брехня навіть з високих трибун отьмарювала суспільство, не міг отінити чорнотою сьайво її чуйного серця.

У далекому червні грізного 1941-ого розпочався відлік земного часу славної подолянки, намірявши їй плідних сімдесят. В теплому родинному оточенні батька-педагога закладався духовний стержень особистості, основи її моралі, самобутність її світовідчуття і світосприймання. Вона досягла розквіту на

літературній ниві, бо корінням сягала в глибину рідного етносу, а віттям дотягнулася до сонця світової культури.

Щаслива доля звела мене з Галиною Йосипівною майже двадцять літ тому. Мої щоденні відвідування бібліотеки не залишилися поза увагою уважного бібліотекаря. Якось вона запропонувала мені виступити на зустрічі з письменниками Поділля. Мій виступ їй сподобався. З того часу й розпочалося наше спілкування, як кажуть, на відстані душі.

Двері свого творчого храму Галина Йосипівна не зачиняла ніколи. Все, що виходило з-під її пера, я читав ще в чернетках. Мої поради, внесені поправки сприймала толерантно. Її употуженій працездатності я навіть заздрих, правда, щиро. Це своє, достойне найвищої похвали, уміння плідно трудитися вона виразила поетичною формулою:

*Траплялось: падала з трампліна,
Бувало, сяяла й цвіла,
Та ніколи не кохалась з лінню;
Як раб, трудилась і росла.*

Кожна її збірка, рецензована мною, вражала умінням прилучатися до таїни довкілля, дарувати людині сенс її існування в єдності зі світом, наближати до розуміння вічності буття земного. Наслідуючи видатного класика української літератури Л.В. Костенко, Галина Йосипівна прагнула принести дарований Богом талант на вітвар духовного храму України:

*Іду до тебе, земле, у садах,
Іду у radoщах і сльозах,
Спішу, немов до рідної матусі.
Доцем зійду на твоїй весняний лан,
Віддам тобі свій труд і свій талант.*

Бо справді ж людина народжується для того, щоб, осяваючи, випромінювати світло, аби оточуючим затишно і тепло було. Такою була наша славна подолянка. Її слово, виплекане щедрою чутливою душею, закорінене в рідну землю, органічно влилося в духовну культуру рідного народу, а, значить, має право на безсмертя. Про себе поетеса казала скромно: «Не треба гадати, скільки від Бога наділено тобі. Нитку життя слід гартувати у radoщах і в журбі».

Пам'ятаю, як Галина Йосипівна перед моїм ювілеєм довго розпитувала мене про пережите та проявляла інтерес до мого

минулого. А потім від колективу бібліотечних працівників подарувала таке вітання:

*Взірець в усьому Ви для нас!
І Ваш омріяний Парнас
Хай сяє завжди, як маяк.
Неперевершений козак*

*Ви на усе святе Поділля.
Важка робота чи дозвілля, –
Ви завжди на прудкім коні.
В науці, наче у борні,*

*Несете стяг культури вміло!
Ви нам – як сонечко – світило,
Немов хрещатий оберіг
На сотні стежок і доріг.*

*Дай Боже Вам з роси й води
І ніякої Вам біди!*

Ніколи не забудеться ще один вражаючий штрих у творчій біографії Галини Йосипівни. Було це навесні 2011 року. Київський ліцеїст-одинадцятикласник Віктор Гурц, переможець міського етапу Всеукраїнського конкурсу захисту науково-дослідницьких робіт МАН «Дослідник», здобув перемогу, захистивши свої наукове дослідження за творчістю Г.Й. Ісаєнко. Юний дослідник не мав під рукою ґрунтовного аналізу попередників, а спирався на власне розуміння досліджуваного об'єкта. А тема прозвучала переконливо науково: «Громадянські мотиви лірики Галини Ісаєнко на тлі історії ХХ – початку ХХІ століття».

Важко було описати словами радість Галини Йосипівни, коли до Хмельницького прибув автор дослідження і вручив свою надруковану працю подільській поетесі. Методологію дослідження формували викладачі української мови та літератури Ліцею політики, економіки, права та іноземних мов міста Києва: вчитель-методист Н.В. Сергєєва та кандидат філологічних наук М.О. Самсонова.

Що ж вразило початкуючого дослідника у творчості Галини Ісаєнко? Насамперед – широта творчого доробку талановитої подолянки. Це тема Вітчизняної війни у поезії, війни в Афганістані,

Чорнобильської трагедії. У передньому слові до праці юного науковця звучать слова, що найповніше оцінюють створене поетесою: «...за кожним словом, кожним образом, кожною картиною чи настроєм лежить індивідуальне відчуття болю, загрози щастю, радості, яке є важливою складовою космічного універсального буття».

Галина Йосипівна вимірювала себе не лише сьогоденням, її душа і серце завжди проектувалися на прийдешнє. Їй хотілося бачити його просвітленим, очищеним від скверни, від зла, а людину – гідну Божого благословіння.

Кульбовський М.М.,
*критик, літературознавець,
палкий шанувальник творчого генію Галини Ісаєнко*

Що робити кесарю у домі Божім?..

Чим більше я роздумую над сенсом життя і сакральної поезії неординарної подільської поетки Галини Ісаєнко, чим більше мучусь у пошуках відповіді на злочинні дії так званої «владної еліти», що зрадила свій народ, відмовившись укласти угоду з Євросоюзом (Вільнюс-2013), чим спровокувала протестні студентські виступи на Євромайдані і втопила беззахисну молодь у крові руками озвірілих «беркутівців» (30.11 та 01.12.2013), тим настирливіше крутиться у моїй голові афоризм Ірини Вільде: *«Щоб увійти в безсмертя, людина мусить скласти два вступні экзамени: один перед сучасниками, другий – перед історією».*

Не склали обох екзаменів перед українським народом і перед нашою історією наші владці! Накоївши лиха, біжать до церков Московського Патріархату замолювати свої гріхи. Не місце їм у домі Божім!

Ось таким людяям радила Галина Ісаєнко:

*Якщо душа не зцілиться красою,
Якщо душа не зцілиться добром,
Молитви Божої струною
Не понесе її паром*

*У святість Божої любові...
Вона воліти буде крові,
Вона знесилиться в імлі
Десь на причілочку Землі.*

Прості люди стверджують: *«Той прожив життя не дарма, хто збудував дім, посадив дерево, викопав криницю, виростив дитину!»*

За цими людськими критеріями сенсу життя Галина Йосипівна успішно склала обидва экзамени: виростила і вивела в люди трійко дітей. А її поетична «Криничка» ще довго-довго бринітиме голосами знаменитого вокального тріо «Камертон», як і 40 інших пісень, створених подільськими композиторами на її

вірші. Адже у її віршах «...*молитва Божя лине краєм// за весь страждений грішний світ// і сяє Божий заповіт!*»

Але для людей просвітлених, національно свідомих, високоінтелектуальних, якою і була світлої пам'яті незабутня Галина Ісаєнко, простонародних критеріїв замало. Вона мислила глибше, об'ємніше, глобально, долаючи Час і Простір земного буття.

Маючи педагогічну освіту і працюючи 25 років у бібліотеці Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (раніше – педучилище), Галина Йосипівна самовіддано слугувала українській національній ідеї державотворення, формувала у студентській молоді міцні національно-патріотичні погляди. А своєю поезією, яка може слугувати взірцем, дороговказом багатьом митцям, виховувала у маленьких дошкільняток (15 книг для них!), в учнів та студентів бажання цінувати добро, любити Бога і Україну. І ще не одне покоління буде виховуватись на безсмертних творіннях Галини Ісаєнко, яка знала, чим «...*Дитячі променяють серця. //До Бога, нашого Отця, //Їх ніжні підняті долоньки.*»

Вона ненавиділа гріх, але всім серцем жаліла юних «грішників» і прагла високим поетичним Словом вивести їх на праведний шлях істини:

*Спасаймо світ словами, миром.
Спасаймо світ поступком щирим.
Спасаймо світ любов'ю, добротою,
Спасаймо світ – усмішкою простою!
Спасайте світ, і над бідю
Постане Божий заповіт!*

Доречно зауважити, що серед 40 її збірок більшість присвячено сакрально-виховним темам: «Сяйво любові», «Слово через космос», «Для чого в світі живемо», «Молитвами святяться небеса», «В обіймах долі», «Поклик Всесвіту», «В безодні зла...», «Щедрість Божя», «Стежками святості й прозріння» та інші. Своєю творчістю Галина Ісаєнко не тільки творила добро, але і вчила всіх бути добрими!

І сама не раз демонструвала студентам приклади добра: організовувала їм творчі зустрічі з багатьма письменниками, влаштовувала презентації їх нових книг. Я особисто залишусь їй довічно вдячним за такі зустрічі й презентації моїх книг у стінах академії!

Подекуди у своїх поетичних роздумах Галина Ісаєнко «перегукується» з Іриною Вільде:

*У кожного свій шлях колись кінчається,
І майже кожному кладуть до ніг вінки.
Одні живуть, жили і забуваються,
А інші – пам'ять залишають на віки.*

Мабуть, не думала і не гадала, що цими рядками створила довічний пам'ятник собі, не розгадавши чорного гумору власної долі. Бо ще у вересні 2011 року не відчула підступних вибриків свого організму.

Теплої сонячної днини нас троє – я, радіо-кореспондент Галина Аріон і телекореспондент Раїса Токар – навідалися до академії, щоб ще раз привітати з 70-річчям Галину Йосипівну і взяти у неї інтерв'ю. Вивільнившись від роботи, Галина Йосипівна запросила всіх трьох на обід до ресторану «Ізіда», що навпроти академії. Була гостинною, напрочуд веселою, дотепною і жартівливою. У її товаристві ми почувалися весело, розкуто й гарно... І хто б насмівився тоді сказати, що через декілька місяців ми її хоронитимемо?!

Такою чарівною й мудрою, як у той щасливий вересневий день, вона залишиться у нашій пам'яті назавжди!

Вічна пам'ять і вічна слава тобі, дорога посестро по перу, незабутня Галинко!!!

09.12.2013

Яківчук Г.В.,
кандидат педагогічних наук,
доцент, лауреат обл. премії ім. Т.Шевченка

**«... Твоя душа, як та роса,
Що живить світ цей життєдайно»**

(Галина Ісаєнко)

Можна було б почати свої спогади з красивих слів про те, що людина, яка побудувала дім, посадила сад, виростила сина – прожила достойне життя і залишила свій слід на землі.

Так... і це було б правильно і справедливо. Але про Галину Йосипівну Ісаєнко цих слів буде дуже замало. Адже ця людина не лише виконала свій обов'язок як жінка і мати – вона залишила свій духовний спадок, свої сокровенні думки, погляди у творчості, які мають лише одну мету – виховати, вдосконалити, піднести людську душу. І люди, які мають талант доторкатись до людської душі (словом, звуком, пензлем) – це особливі люди. Саме такою була Галина Йосипівна Ісаєнко – поміркованою, врівноваженою, справедливою, таємничою і водночас – простою і щирою, готовою допомогти будь-якій людині.

Час – це така вічна і цікава категорія буття. Він має здатність змінювати усе навкруги: нас, майбутнє, ставлення до того, що вже минуло...

У моєму житті було багато знаменних зустрічей, які перероджувалися у співпрацю, а далі – в творчу дружбу. І саме знайомство з Галиною Ісаєнко змінило моє ставлення до багатьох істин та цінностей. Я зрозуміла, що рідня буває не лише по крові (як писав наш подільський поет М. Федунець), але й – рідня по духу. Такою ріднею для мене стала Галина Йосипівна Ісаєнко.

Знайомство, яке переросло у дружбу, почалося з вирішення творчого питання. Галина Йосипівна була багато років не тільки директором бібліотеки Хмельницького педагогічного училища (з 2006 року – гуманітарно-педагогічна академія), але й організатором багатьох заходів для молоді, читачів, студентів – майбутніх вчителів. І коли виникла потреба виконати декілька пісень, вона звернулась до мене і моїх колег з вокального тріо «Камертон» (Людмили Дубецької та Наталії Іліницької) з пропозицією прикрасити захід, присвячений зустрічі із подільськими поетами.

Упродовж 15 років я була солісткою ансамблю народних інструментів викладачів Хмельницького музичного училища, яким керував Олександр Павлович Лукін – прекрасний викладач, композитор і просто чудова людина. Яюсь, коли ми працювали над репертуаром, він сказав: « Я маю бажання створити пісню, але дуже важко знайти поезію, яка б зачепила мої внутрішні емоції, яка б вразила мене і моє серце». Саме в цей час (1995-2000 р.р.) творчість Галини Йосипівни досягнула значної висоти. Отож я запропонувала Олександрові Павловичу перший збірник поетеси «Голосом серця» (1995). Звичайно, тоді ніхто ще не сподівався, що пісня «Криничка», а саме ця поезія зачепила струни серця талановитого композитора-пісняря, стане хрестоматійною музичною візитівкою вокального тріо «Камертон» ХГПА (Яківчук Г., Дуб'єцька Л., Іліницька Н.).

З тих пір пройшло багато років. «Камертон» познайомив слухачів з багатьма вокальними творами на вірші Галини Ісаєнко – це «Пам'ять» та «Поздня осень» (муз. Р. Суров'яка), «Прости мені» (муз. А. Гаєвського), «Лілея» (муз. М. Люшні), «Серед осені» (муз. О. Грудського). Кожна з цих пісень має свою історію створення, розкриває глибокі переживання та цінності людського життя. Ці пісні звучать й зараз і є окрасою багатьох виступів колективу.

На ритмомелодійні поезії Галини Йосипівни хмельницькими композиторами написано біля 40 пісень і впевнена, що її поезія надихне ще багатьох композиторів на нові твори. Їх з задоволенням впишуть до своїх концертних програм відомі співаки та ансамблі.

Але не лише творча дружба зріднила мене з цією людиною. Я мала щастя брати участь у зустрічах, які давали можливість духовного росту. Спілкуючись з Галиною Йосипівною, я відкривала для себе глибинні істини, які набували для мене нового значення, філософського змісту.

*«Щоб щось узяти, – треба дати.
За все потрібно нам платити.
На душу сум і біль прийняти
Людей серцями дорожить».*

*Посієш ніжність і любов, –
Дивись й сторичею вернеться».*

*Заклавши праведність основ,
Світ Божий щастям озоветься».*

(Г.Ісаєнко)

Галина Йосипівна – це людина, яка вбачала сенс свого життя в служінні Богу та людям. Вона весь час прагнула удосконалювати власну душу і допомагала кожному, хто цього прагнув; вона жила за законами краси і дарувала красу своєї душі тим, хто був з нею знайомий; вона своєю творчою працею та ставленням до життя примножувала позитивну енергію Всесвіту і вчила цього своїх послідовників.

І я щаслива, що була її колегою і другом.

*Підгурська Н.М.,
бібліограф бібліотеки ХГПА,
колега*

«В небо жайворонок кличе...»

(Галина Ісаєнко)

Велика кількість хмельничан знають Галину Йосипівну Ісаєнко як відому подільську поетесу, автора пісень, дитячих поезій та просто хорошу людину. Моє ж знайомство з нею відбулося в період навчання в Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії, в бібліотеці.

Нам, молодим і недосвідченим студентам із периферії важко було вникнути в усі процеси відразу, тому Галина Йосипівна, а вона в той час працювала бібліотекарем, одразу стала нашим другом і наставником. Вона так майстерно вміла нас організувати, з'ясувати наші потреби і допомогти в підготовці домашніх завдань. Називаючи нас «дівчатка» та «хлопчики», а найбільше так порідному «діти» – завжди знала, що й кому порадити почитати, з якою книгою зручніше працювати, а нерідко давала мудрі поради, що допомагали нам не лише у навчання.

Студентство обожнювало Галину Йосипівну. Вона була весела, щира, співчутлива, мала гарне почуття гумору. Тому ми мали змогу іноді попрацювати з підручникам вдома.

Минуло кілька років і ми з нею стали колегами. Буквально відразу мені вдалося переконатися у тому, що Галина Йосипівна кваліфікований працівник, прекрасна жінка, добра порадиця. Своім гарним настроєм вона «заряджала» нас одразу, коли приходила на роботу: обов'язково проходила по всіх відділах, віталася, розпитувала, робила компліменти, розповідала анекдот чи історію з життя і починала трудитися. В колективі ми часто називали її «жінчина-праздник» за вміння оптимістично і весело дивитися на чужі і, особливо, власні помилки, на всі життєві негаразди.

В силу своєї роботи ми були знайомі з багатьма письменниками та поетами Хмельниччини, але Галину Йосипівну як творця, як поетесу мені вдалося відкрити для себе найповніше. Поряд з усіма рисами і чеснотами, якими володіла ця дивовижна жінка, на перше місце я виокремила б її милосердя,

співпереживання та любов. З любові до дітей, любові до людей, Всесвіту і Бога й починалася її творчість. Здається, від того, що її переповняли світлі почуття і творчість її видавалася легкою, правдивою, сповненою любові та святості.

Духовний світ поетеси ніколи не дозволяв їй перетинати межу ні в житті, ні на папері. Тому працювати з нею було легко. До народження окремих збірок Галини Йосипівни доклала своїх рук і я. Здавалося, б нудна технічна робота, а ідеї, якими «сипала» авторка, перетворювали її на швидку, повну експериментів пригоду. Особливо цікавою була робота над альманахами, збірниками поезій – там роботи було в рази більше, матеріали потрібно було відсортувати, впорядкувати, додати фотоматеріали, розібрати рукописи, але результатами були задоволені всі.

Пригадую випадок, який найбільше вразив мене, тому й запам'ятався. Галина Йосипівна – наша безвідмовна «палочка-виручалочка» – заміняла працівника у відділі абонементу. Великий наплив студентів на перервах захоплював нас, молодих колег, до допомоги. А от за кілька хвилин після дзвоника в маленькому кабінетіку наставала тиша. Заінтриговані тим, що це не було властиво героїні цього спогаду, ми «прокралися» до кабінетіка. Мене вразила картина, що постала перед нами. Кімнатка була наповнена теплими промінцями сонця, що збиралося ховатися за горизонт. У повній тиші за столом сиділа усміхнена Галина Йосипівна і писала. Спостерігаючи хвильку-другу, ми себе видали запитаннями про те, хто заставив колегу переписувати трактати. Не перестаючи усміхатися Галина Йосипівна продемонструвала нам з десяток сірих тонких листочків згорнутих удвоє – книжечкою, більша половина з них була акуратно списана рівними стрічками. Ніколи б не подумала, що поети можуть так творити – легко, невимушено, наче їм хтось надиктовує. Галина Йосипівна нас переконала. Ми дали змогу їй дотворити до кінця сторінки, а далі нам було дозволено стати першими читачами-слухачами її щойно народжених віршів. Ми переглядали-перечитували саморобну «збірочку», присвячену Жінці, і ніяковіли... На перших сторінках розміщалися двома мовами сонети, що величали жінок, кохання і період осені в жіночому житті. Усі вони вправно поміщалися на одну сторіночку і жодного слова, жодної рими та й букви не було закреслено чи змінено. Далі на наш подив у «збірочці» красувалися лише назви поезій, або їх перші стрічки. Уявіть: «Соблазнительные

губы», «Глаза любви», «Мне до зимы ещё далече», «Я жінка-осінь» і так далі. Вона писала так легко, весело, зі смішком, а ми не могли повірити. Доки ми захоплювалися її талантом помічати важливе, вправно нанизувати слова у стрічки, Галина Йосипівна, спровокована нашою недовірою, уже читала щойно записану поезію про альфонсів, далі поезію, в якій розкривала усі причини нашої любові до чоловіків, а наостанок:

*Я жінка-осінь... Мов тополя,
Стою сторожею край поля.
Стою і землю бережу,
Бо нею дуже дорожу...*

Відійшла у небуття наша невтомна трудівниця, талановита поетеса, гарна людина і добра подруга, але залишила нам неоцінений скарб – свої добрі справи, свої мудрі поезії, в яких вчила жити чесно, праведно, жити в любові і гармонії, і обов'язково вірити у перемогу:

*Хай шаліє, хай рве буйний вітер,
Та на завтра розпустяться квіти...*

Яцик І.В.,
бібліотекар читального залу ХГПА,
колега

Щедра душею

*Пройдут года и о тебе напомнят,
Пришедшим в мир весны и облаков,
Как о цветке, что цвел в каменоломнях,
Сверкающие бусинки стихов,
Тобой так нежно сложенные в строки,
Для мысли светлой не преграда сроки,
Как звездочки рассыпаны слова
В сердцах и мыслях тех,
В ком жизнь жива!*

Галина Исаенко

Трапляються на землі люди схожі на легкий весняний вітерець, що освіжає і вабить прийдешнім теплом, несе аромати перших квітів та сповнює новими надіями.

Галина Йосипівна мала особливий дар – бачити людей. Вона вміла розуміти, співчувати, підбадьорити і підтримати навіть тих, хто у відчаї. І люди йшли щодня, як до найближчого друга, і сяйво її любові зігрівало усіх. Любила. Любов була постійним станом душі. Вона була промінчиками, яких іноді так не вистачає серед поспіху й щоденних турбот, адже бачила світ по-особливому. Глибока духовність та нематеріальний світогляд іноді дивували оточуючих, пробуджували роздуми про вічне та нетлінне, невидиме людському оку. Душа компанії, вона вміла зібрати усіх за дружньою розмовою, весела та завжди світла, наповнювала день добром. Завдяки її щирим порадам багато людей змогли порозумітися, віднайти сердечний спокій та мир, наблизитися до Бога, пізнати нові сторони самих себе.

В останні роки свого життя поетеса невтомно працювала над випуском нових книг, адже у шухлядах десятки творів чекали, аби побачити світ. Так багато думок мала донести до людей! Поспішала... Щедра душею, вона видавала збірки за власні кошти та дарувала їх. Більшість її творів залишають по собі легкість і заспокоєння, задоволення від прекрасного. В інших передала

пережитий біль та досвід, яких немало перепало на її долю. А ще дуже любила писати для наймолодших, адже багато років присвятила педагогічній ниві.

Працюючи в педагогічній академії, підтримувала творчість молодого покоління – разом з колективом випустили два альманахи з творами працівників та студентів Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії. Тим, хто вперше торкався художнього пера, делікатно допомагала побачити та виправити неточності та краще висловити свій задум, спонукала до безупинної роботи над собою. Галина Йосипівна постійно шукала талановиту молодь, прагнула показати їхню обдарованість на численних виховних та культурно-масових заходах, що проходили в бібліотеці академії та за її межами. Довівши одну справу до кінця негайно бралася за втілення нових ідей і задумів. Видала довідник «Патріоти рідного краю», твори подільських письменників, зокрема вибрані твори літераторів Поділля «Заповідаєм вам любов», збірку творів письменниць Поділля «Літературне мереживо подолянок» та літературний доробок чоловіків Поділля «Незгасиме джерело». На жаль хвороба спіткала несподівано і дві останні збірки вийшли вже посмертно і були презентовані на пам'ятних вечорах.

Галина Ісаєнко залишила нам великий світлий спадок – скарби своєї душі, втілені у книгах, частинку сонця і добра.

*Лана Діброва (Семчакевич С.Л.),
викладач ХГПА*

Хресна поетична матуся...

З дитинства я мало вірила у себе... Навіть коли хтось говорив, що чогось-таки варта, завжди долали сумніви: раптом усе сказане не від щирого серця, а так, – щоб не образити мене чи батьків. Ще зі шкільних років складала віршовані тексти, писала до них музику і «презентувала» у домашньому колі... доки в моєму житті не з'явилася мила, привітна, освічена жінка з ніжно-голубими очима, якій так хотілося вірити. Розважливі, мудрі, деколи навіть пророчі фрази, надзвичайно приємний, бархатистий тембр голосу вабили до Галини Йосипівни Ісаєнко усіх, хто хоча б раз зустрічався і спілкувався з поетесою.

Почувши один з моїх віршів «Я обіймаю Вашу душу...», Галина Йосипівна наполягала на його публікації у щойно створеному і виплеканому нею поетичному альманасі «На крилах мрій» (Хмельницький, 2010 р. Укладач: Г.Й. Ісаєнко), а також просила надалі не покидати творчої роботи і працювати, працювати... Відтоді з'явилося відчуття, що мені подарували не тільки мрії, а ще й надали до них крила (яка пророча назва альманаху!).

Так, у 2009 р. з виступу на Хмельницькому телеканалі «Поділля-центр» у рамках серії передач «Літературна Хмельниччина» (автор Є.В. Семенюк) розпочалася моя плідна праця в новому, «поетичному амплуа», а Галину Йосипівну я неодноразово називала своєю Хресною поетичною матусею.

18 листопада 2010 р. на сторінках Всеукраїнської газети «Роксолана» (№ 46 (764), м. Охтирка Сумської області) було надруковано моє віршоване привітання батькові («Єдиний справжній чоловік») з нагоди Дня його народження.

У 2011 р. вийшла у світ поетична збірка «Я обіймаю Вашу душу...» (під псевдонімом Лани Діброви), до якої увійшли твори, написані в різні періоди життя, роздуми, особисті висновки, а також переосмислені філософські узагальнення щодо самовдосконалення. То була перша моя спроба донести читачеві власне світосприйняття в царині літератури.

Як щедрі господині Г.Й. Ісаєнко та директор бібліотеки ХГПА Л.В. Дитинник надали приміщення читальної зали для проведення презентації даної поетичної збірки (28.04.11) в рамках засідання літературно-мистецького клубу «Діалог», незмінною ведучою якого завжди була щира подруга Галини Йосипівни, неперевершена майстриня рідного слова Ольга Іванівна Фільваркова.

На пам'ять про той квітневий, незабутній для мене день, залишився відеозапис презентації, а ще – одне з віршованих привітань Г. Ісаєнко:

*Перша ластівка – дитина
В світ явилася невинно,
Радістю всім людям стала,
Крилам душу дарувала.*

*Кожне слово, наче пісня,
Наче сонце із небес,
Що у день цей Великодній
Мовлять радісно: Воскрес!*

З легкої, щедрої руки Г. Ісаєнко мені пощастило, разом з членами Хмельницької літературної спілки «Поділля», увійти до складу літераторів довідника «Патріоти рідного краю» (Хмельницький, 2010 р.), укладачем якого була сама поетеса. Біографічні матеріали про «художників слова Хмельниччини» Галина Йосипівна турботливо збирала для підростаючого покоління, щоб молодь могла довідатися «про внесок кожного з них у збагачення духовної скарбниці рідного краю».

Моїми наступними сходами у натхненному творчому світі під теплим материнським керівництвом поетеси був друк у збірці віршів викладачів та студентів ХГПА «Музика душі» (Хмельницький, 2011 р. Укладач: Г.Й. Ісаєнко) та збірці вибраних творів літераторів Поділля «Заповідаємо вам любов» (Хмельницький, 2011 р. Упорядник: Ісаєнко Г.Й.).

Багатогранність таланту Галини Йосипівни спонукала поетесу, з властивими їй добротою та любов'ю, долучитися до одного з найдавніших жанрів народної словесності – колісанок. Зворушливо щирі, небагатослівні, але глибокі за змістом тексти та милозвучність мови колісанок Галини Йосипівни Ісаєнко надихнули мене на створення мотивів, які стали основними виразниками вибраних творів.

На жаль, вони були озвучені на літературному вечорі, присвяченому вже пам'яті незабутньої поетеси учнями Хмельницької дитячої школи мистецтв (Дмитриком Шуфляком, Марійкою Разумною та Софійкою Кабачинською). Організувала та провела цей захід (13.03.13 р.) директор бібліотеки ХГПА Людмила Вікторівна Дитинник у формі презентації збірки творів письменниць Поділля «Літературне мереживо подолянок».

Колисанки на слова Галини Ісаєнко (муз. Лани Діброви) увійшли до навчального посібника з історії музичної освіти ХГПА «Музичного меридіану», де його укладачами (Ю.М. Йовенком, В.Ю. Найдою та Ю.М. Найдою) подано стислі відомості про педагогів ХГПА та їх творчий доробок з 1921 по 2011 рр. Ілюстрації до тринадцяти текстів колисанок Г. Ісаєнко виконали учні Хмельницької дитячої школи мистецтв під керівництвом викладача-методиста Цвігун Алли Василівни.

Я надзвичайно вдячна своїй Хресній поетичній матусі за тих Людей, які з'явилися у моєму житті завдяки знайомству з Г. Ісаєнко. Насамперед, це члени Хмельницької літературної спілки «Поділля», чії засідання завжди відвідую в очікуванні отримати нову «порцію» життєвої мудрості, філологічних знань, незабутніх щирих вражень...

Будучи небайдужою до ближнього і сповідуючи християнські цінності, Галина Йосипівна власним прикладом і силою поетичного слова вчила любові, милосердю, прощенню кожного, хто бажав цього, вже був готовий чи ще тільки збирався стати на шлях внутрішнього самовдосконалення, чекаючи слушної нагоди. Не можу не погодитися зі словами близької подруги Галини Йосипівни Жанною Семеновою про те, що «Галинка, ...мов добрий, небесний ангел завжди ставала у пригоді безпритульним, неприкаяним у цьому важкому світі, душам. Сміливо захищала правду, істину».

Доброчинність Г. Ісаєнко завжди буде прикладом для наслідування. Мною особисто у цьому напрямку зроблено лише невеличкі, перші кроки: упорядковано та відредаговано дебютну збірку І.Й. Венедіктова «Це було навесні...» (Хмельницький: ХГПА «Центр мистецтва та дизайну», 2013. – 24 с.), відредаговано нові твори Івана Йосиповича, які увійшли до збірки літературного доробку чоловіків Поділля «Незгасиме джерело» і були презентовані 04.12.13 р. в читальному залі бібліотеки ХГПА. Також я стала співавтором вибраних віршів підопічної Хмельницького

гериатричного пансіонату для ветеранів війни і праці Марії Мамайсур-Матух.

Людмила Вікторівна Дитинник з великою відповідальністю та трепетом в душі продовжує справу Г. Ісаєнко, яку завжди так поважала і цінувала. Презентацію збірки «Велич Тарасового слова», куди також увійшли мої вірші про Україну та рідну мову, було проведено директором бібліотеки (05.03.14 р.) так, як це зробила б сама Галина Йосипівна, – у теплій, невимушеній атмосфері, що надихає на подальшу творчість, аби знову відчувати чийось підтримку чи самому надати їй тому, хто цього потребує.

Розумію, що попереду нелегка дорога... Потрібно багато встигнути за відведений кожному час. Але головне – навчитися християнської любові до ближнього: вміти прощати, співчувати, допомагати, невтомно трудитися у ствердженні всього доброго, чесного – так, як це вміла робити неповторна подільська поетеса Галина Йосипівна Ісаєнко, Хресна поетична матуся не одного покоління майбутніх митців, що пишуть серцем... Світла і вічна їй пам'ять...

*Шануймо в пам'яті своїй Людину,
Що всіх єднала біля себе, мов родину:
Це – слова поетичного перлина,
Щира душа, – Ісаєнко Галина.*

Твори красу, людино!

Як історію країни творять люди, так і історію навчального закладу створюють її працівники. Одна зі сторінок літопису ХГПА присвячена Галині Йосипівні Ісаєнко, вчительці, педагогу, бібліотекарю, вихователю, просвітителю, поетесі і просто щирій та мудрій Людині, яка вірила в людей, Бога, мала дар передбачення і завжди була готова прийти на допомогу. Галина Йосипівна родом із віддаленого подільського села, і як ніхто інший розуміла, що вчитись сільським дітям у місті дуже важко, а соціалізуватись ще важче. Вона намагалась наблизити студентів до реального життя з його жорстокою правдою, спокусами, культурою поведінки.

Ніколи не забуду, як Галина Йосипівна організувала студентам моєї групи відвідування кафе. Ми всі гарно та з користю провели там час. Вона домовилась з персоналом закладу і студентам у доступній формі дали майстер-клас з сервірування, користування приборами та подачі страв. Це було дуже важливо дітям, серед яких дехто вперше отримав такий досвід. Ця мудра жінка розуміла і пояснювала, що краще «попередити», ніж потім довго «лікувати».

Галина Йосипівна завжди тісно працювала з кураторами. Вона була ініціатором багатьох незабутніх зустрічей, цікавих круглих столів та творчих вечорів. Саме вона ввела мене і моїх студентів в коло подільської творчої інтелігенції. Всі ці люди, як і вона, – з подільського кореня. Слова Т.Г. Шевченка про те, що ми повинні навчатись нового і не цуратись свого, втілювались педагогом-просвітителем в життя. Г.Й. Ісаєнко знайомила учнівську та студентську молодь з надбаннями у музиці, образотворчому, виконавському та прикладному мистецтвах, залучаючи студентів ХГПА. Студенти моїх груп побували в багатьох навчальних закладах міста, району, області. Ніколи Галина Йосипівна не обминала і не забувала своєї малої батьківщини – Нижніх Вовковинець. Вона вміла побачити близько те, чого часом не помічаєш, вважаючи за буденне. При цьому їй вдавалось представити це буденне як частину чогось дуже важливого, а саме –

життя довкола. Вона помічала таланти своїх колег. Гостями її зустрічей було багато викладачів ХГПА, талановитих, обдарованих.

Галина Йосипівна хотіла, щоб ми вірили – незвичайне поряд і воно є частиною культурного надбання всієї України. Ось як вона писала:

*Таланти України
Йдуть з кожної родини,
Йдуть з міста і села ...*

Ми маємо жити, як пише поетеса:

*Твори красу, людино, і співай
Співай душею, серцем і словами ...*

Я вдячна долі за те, що вона звела мене колись із цією прекрасною жінкою.

*Холміцька Е.В.,
заступник директора Хмельницької ЦБС*

Спогади про Галину Йосипівну

З Галиною Йосипівною Ісаєнко я познайомилася у 2002 році, коли прийшла працювати у Хмельницьку міську централізовану бібліотечну систему. Знайомство відбулося у бібліотеці-філії №2 під час творчої зустрічі з письменницею. Мене особисто вразили її очі, у яких одночасно читалися набутий життєвий досвід, цікавість до співрозмовника, бажання допомогти та заспокоїти. Галина Йосипівна випромінювала добро. Її самовідданість улюбленій справі – видати якомога більше книг місцевих авторів, вражала.

Галина Йосипівна у 70-х роках ХХ століття працювала завідуючою міською бібліотекою-філією №7. Її творчі зустрічі та презентації книг неодноразово проходили у стінах міських бібліотек. А у 2006 році в центральній бібліотеці відбувся ювілейний вечір, присвячений 65-й річниці від дня народження поетеси. Перша книга Галини Йосипівни вийшла у 1995 році. Її творчий доробок становить майже 40 збірок віршів, пісень, оповідань, казок. Краса рідної землі, відповідальність людини перед часом, біль і гіркота Чорнобильської трагедії, інтимна, езотерична, духовна лірика – такі головні мотиви її творчості.

У 2011 році Хмельницька міська ЦБС запропонувала кандидатуру Галини Йосипівни Ісаєнко, члена міської літературної спілки «Поділля», на розгляд ради щодо присудження міської премії імені Богдана Хмельницького у галузі історії, культури і мистецтва у номінації популяризація української мови. У вересні цього ж року відбулося нагородження поетеси.

Справжнім потрясінням для працівників системи стала звістка про смерть Галини Йосипівни. Пам'ять про неї назавжди залишиться у серцях всіх її друзів, читачів.

На сайті Хмельницької міської ЦБС у розділі «Літературна світлиця» є сторінка про життєвий і творчий шлях поетеси.

Галина Йосипівна внесла вагомий вклад у розвиток літератури завдяки альманахам, які упорядкувала Галина Йосипівна.

Хай священна Подільська земля буде їй пухом!

*Люшня М.П.,
голова обласного відділення
Національної всеукраїнської музичної спілки,
голова асоціації композиторів-піснярів.*

Спогади дитинства

Хочу поділитися дитячими спогадами про свою славетну землячку Галину Ісаєнко (Замбрибор).

Народилися ми в одному селищі Вовковинці (тодішній Вовковинецький район). Однією дорогою ходили в середню школу. Ми проживали біля залізничного вокзалу (станція Комарівці), а тому нас називали станційними, тобто "елітними". Пам'ятаю Галинку завжди охайною, більше мовчазною, стриманою, не галасливою, мовлення її було чітким, не багатослівним, була досить гарненька на обличчі, завжди з легкою посмішкою на устах.

Батьки Галини були вчителями. Батько довгий час працював директором школи ближнього села Радівці. Пам'ятаю: він писав вірші, друкувався в районній газеті. Не пам'ятаю, щоб Галинка тоді проявляла себе в поетичній творчості, хоча серед учнів школи давали про себе знати юні поети, прозаїки, музиканти, художники... До речі в цей період розвинувся талант як поета і танцівника одного із учнів старших класів нашої школи славнозвісного Юрія Івановича Гуреїва. Він був для молодого покоління прикладом для наслідування.

Вже через роки і десятиліття, із поверненням Галини Ісаєнко на Хмельниччину, вона заявила про себе як поетеса. Запропонувала мені як землякові кілька поетичних текстів для написання пісень. І зазвучали наші пісні повсюдно!

Я пишаюсь тим, що пам'ять про Галину зберігається серед широкої громадськості, а поетична творчість стала надбанням численних шанувальників її таланту.

Олійник В.Г.,
поет, голова Хмельницької
літературної спілки «Поділля», ХОО ВГО «Укр. Клуб»,
член правління Всеукраїнської громадської організації
«Український клуб», стипендіат ОДА

Сяйво милосердної душі

Галину Йосипівну не можна було не любити. Здавалось, що вона позбавлена будь-яких недоліків, а та могутня позитивна енергія, що жила в ній, випромінювала незриме сяйво. Невипадково одна з її численних збірок називається «Сяйво любові». Врізавсь мені у пам'ять рядок з однієї з її поетичних мініатюр: «Є музика добра і такту». Ці слова напрочуд точно відтворюють образ і стиль поведінки цієї небуденної людини. Я згадую з піднесенням наші зустрічі, які, без перебільшення, завжди давали наснагу, підвищували життєвий тонус і самооцінку. Галина Йосипівна справді зцілювала душу ближнього, додавала сили і снаги, обдаровувала особливим поглядом, про який можна написати цілу поему. Мені здається, що вона розуміла мене якось телепатично. Із нею можна було ділитися найсокровеннішим. Дуже, дуже часто саме Галина Ісаєнко першою дізнавалась про мої ідеї, задуми і проекти. Є люди, які можуть щось зурочити, а вона навпаки – благословляла. Бо й сама була благословенною між людьми. До неї дуже стосуються євангельські визначення любові: «Любов, – писав Павло, – усе стерпить, вона не заздрісна, а милосердна, ніколи не пишається собою. І не гордиться... Не тішиться неправді, а радується істині. Любов всім довіряє, переносить все, і вірить, надіється. Не стомлюється, ні!» (В. Олійник, «Добровість», Хм.: «Укрклуб», 2015, с. 24).

Справді, Галина Йосипівна була невтомною у творчості, в організаційно-просвітницькій діяльності, упорядницько-видавничій справі. Не чекала, як інші упорядники літ довідників, що літератори принесуть готові написані про себе сторінки, а сама ретельно працювала над інформаційно-просвітницьким виданням «Патріоти рідного краю». Дуже працювала була. Мов та бджілка золота над квітучим луговим різнотрав'ям. Була пані Галина невсипущою була у бібліотечній сфері, в літературі, культурі загалом. У нас ніколи не було балачок про все і ні про що. Розмови були наелектризовані новими імпульсами, ідеї обростали плоттю матеріальності, в задумів

виросли крила. Довкола неї завше було силове поле духовності. «Милосердя у порусі кожнім!», – співає Булат Окуджава.

Зокрема Галина Ісаєнко морально, психологічно і духовно словом і ділом підтримувала свою посестру по Слову Катерину Куян, талановиту, метафоричну дитячу поетесу, коли невиліковна недуга прикувала ту до ліжка. Популяризувала, реалізовувала всім бажаним Катрусині книжечки «Метелик на долоні», «Соловейкова пісенька», «Проліски із карими очима», «Тополинка», «Дівчинка-стеблинка». Телефонувала, щоб підтримати щирим, добрим словом, молитвою, розрадою-порадою. Підкріпити сильною енергетикою своєю. Відала ж бо: допоможеш людині – Господь сторицею віддячить за це...

Часто розмовляв з Галиною Йосипівною про доброго й чуйного літературного наставника, відомого поета, прозаїка, літературознавця Миколу Мачківського, про його нові книги. Згадується така задушевна розмова про його книжку «Розімкнуте коло». Наскрізним поетичним і людським мотивом її є віра у всепереможність людської доброти. Поет вболіває і про пташинку, і про деревце, і про звірятко, а найбільше – про людину. За душу людську, на яку чатувало і чатує стільки спокус і пасток. Галина Йосипівна зацентувала увагу на вірші «Опудало». Якщо ти людиною живеш на вічній землі, то «золоте людини серце своєї барви зроду не міня!», які близькі нам ці слова. Як і заклик поета, нашого старшого друга до моральності, до «культу чистоти»: «Святого / Прагнемо я і ти: / Чистоти...». Він би так порадив нам у національно-спілчанському товаристві, та, на жаль, не його мливо там молось. Співчував нам, несправедливо обділеним у тому, на що давно заслуговували своїми творчими ужинками. Як і наш дорогий товариш Іван Кубицький, майстер пера, літературний редактор від Бога, співзасновник літературної спілки «Поділля». Що ж, як писав маститий літературний вельможа: «Солов'ї зграями не літають»...

Сталося так (може й закономірно), що я першим опублікував відгук-рецензію на першу «ластівку» Галини Ісаєнко «Голосом серця» в обласній молодіжній газеті «Ровесник», яку редагував тоді Василь Горбатюк. «Піснею любові вічність лине», – як гарно і мудро мовлено. Бо ж тільки любов здатна оживити і надихнути на все найкраще.

Те, що сіємо з любов'ю, ростиме, цвістиме навіть тоді, як нас уже не буде на цій землі... Пророчо звучать пройняті щирою і гарячою вірою слова:

*Спасенний буде світ,
Осяяний любов'ю.
Спасенний буде світ,
Засіяний добром...».* (

«Голосом серця», 1995)

Коли була віддрукована задумана мною, упорядкована й відредагована обласна поетична, «афганська» антологія «Чорний тюльпан», ми з Галиною Йосипівною вирішили її презентувати в актовій залі гуманітарно-педагогічної академії (тоді ще, здається, інституту). Підготували разом, дружно орієнтований сценарій, запросили «афганців» на чолі з їхнім лідером Миколою Приступою, який тоді саме балотувався на міського голову, представників демократичних партій та громадських організацій. І були ми тоді обоє ведучими цього хвилюючого заходу, на якому Володимир Смотровик виконав пронизливу пісню на слова Йосипа Осецького про повернення на Поділля воїна-афганця у «чорнім тюльпані». Галині Йосипівні набігла сльозина на мій вірш: «Його сльозами стріли земляни, / Бо повернувся без ока й без руки, / А мати? Мати... усміхом зустріла... / Аж плакали під хатою квітки...».

А незабаром, за підтримки Всеукраїнського об'єднання «Справедливість» (Іван Чиж, Юрій Блажевич, Юрій Олійник, Валерій Олійник) за моральної, творчої та організаційної підтримки Валентини Плахтій, Людмили Дитинник, Галини Ісаєнко, Ольги Блажевич, Галини Ткачук та за активної участі студентів та викладачів ХГПА, було організовано та проведено в тій же чудовій залі мій ювілейний поетично-пісенний вечір «Під сяйвом Кобзарєвої зорі» Поділля. Галина Йосипівна щиро вітала мене з ювілеєм букетом квітів, сердечними побажаннями, теплою усмішкою любові і добра як вірна літературна посестра. Я при такій нагоді подарував їй, із теплим дарчим написом перше видання своєї тематичної збірки «Під Кобзарєвою зорею» (вірші про Тараса Шевченка, рідну мову, Україну). Особливо припав до душі Галині Йосипівні вірш «Шевченкове дитинство», отой «немов євангельський сюжет, про те, яким в дитинстві був Поет. / Віддав життя для людського добра, / Він України небо підпира. / І будить нас й благословляє знову / Те сонце правди Кобзарєве слово...».

Коли я видавав Обласну поетичну антологію «При світлі вічного вогню», Галина Йосипівна гаряче підтримувала мою ідею, телефонувала до «спілчан-подолян», щоб давали свої вірші, щось посутньо радила. Навзаєм допомагав дорогій посестрі в реалізації її

грандіозних проектів: видання альманаху-антології «Заповідаєм вам любов» і літературного довідника «Патріоти рідного краю». Ці видання також достойно були презентовані в бібліотеці ХГПА і одразу здобули успіх та популярність серед літературної братії, а особливо серед освітян, учнів та студентства.

Під час святкування 15-річчя літературної спілки «Поділля» в актовій залі педагогічної академії активісткою якою завжди була Галина Йосипівна, я підготував віршовані присвяти багатьом нашим провідним спілчанам і на святковому фуршеті продекламував їх. Галині Ісаєнко, зокрема, були присвячені такі рядки: «Вона і берегиня і натхненниця, / У її слові – святість і краса. / Відчує кожен, хто до неї звернеться, / Душевну щедрість і збагне, / Що істинно «молитвами святяться небеса».

Милосердна душа Галини Йосипівни не випускала з поля зору долю моєї доньки Наталії, яка в 16 років залишилася без мами-Катерина Куян – яка відійшла у вічність у липні 2000 року. Наталя дуже хворобливо перенесла цю велику життєву втрату. Галина Йосипівна працювала з нею як цілителька з Божої ласки. Наполягла на тому, щоб Наталя опублікувала свої вірші в альманасі, внесла її світліну та біографічну довідку про неї в довідник «Патріоти рідного краю»; щиро раділа і вітала Наталю з присудженням їй у 2010 році міжнародної молодіжної літературної премії імені Олеся Гончара. Подарувала нам свою нову книжку «Чарівні казки», на яку Наталя виявила бажання написати відгук. Я підтримав її задум, прочитав написане, щось трохи підредагував і подав у «Подільські вісті». Замітку опублікували. В ній, зокрема, пишеться: «Казочки-мініатюри написані простою, але образною мовою, усі вони повчальні для дітей. Ось у «Святій Катерині» авторка подає чотири заповіді, в яких йдеться про радісну сумлінну працю для людини, щедрість серця. Засторогу: не обмануй; настанову: шануй тата й маму... Читаючи «Чарівні казки» я пригадала мудрі слова Галини Йосипівни, які я 1 вересня 2003 року собі занотувала: «Якщо ми будемо правильно себе поводити, то Бог допомагатиме нам».

В один із чергових моїх приходів у бібліотеку академії Галина Йосипівна подарувала мені свою ошатну нову книгу «Щедрість Божа». Вона тішилась нею, як кожен з нас, літераторів, тішиться своїм новим виданням. Бо ж, як промовляє Біблія: втішайтеся плодами праці своєї. Завдяки щирому шанувальнику, добродійнику Миколі Чвартацькому, ця книжка вдалась дуже гарною не тільки своїм змістом, а й поліграфічним вирішенням: добротний білий папір,

чіткі, якісні, кольорові ілюстрації до віршів – етика й естетика в гармонійному поєднанні! Багато поетичних рядочків є справді афористичними, як от: «Щоб щось узяти – треба дати», «Посієш ніжність і любов, – дивись й сторицею вернеться», «Земля – наш дім, на всіх один», «Щедрот від Бога не злічити... На світі як без Бога жити?», «Скупаймось в Господа любові, Подякуймо йому за все», «Спасаймо світ любов'ю, добротою...» та інші.

Коли мені вдалось зреалізувати свій давній задум, – започаткувати альманах духовної поезії, – на моє запрошення Галина Йосипівна з радістю погодилася увійти до складу редколегії і люб'язно надала свої твори для публікації. Схвалила також і назву для альманаху – «Хліб по воді», бо їй пам'яталось те місце з Істини Еклезіата: пускайте свій хліб по воді, то по багатьох днях знайдете його. Вдалося, за активного сприяння хмельничанки, християнської поетеси Зої Белінської, народного депутата Олега Лукашука та інших благодійників підготувати і випустити у світ три номери цього своєрідного видання, якому пораділи читачі, бібліотекарі, викладачі християнських недільних шкіл, освітяни, миряни різних християнських конфесій.

Ще не раз думаю собі: як би пораділа Галина Йосипівна за свою «рідненьку» спілку «Поділля», яку довелось мені очолити восени 2012 року. Поступово, крок за кроком її вдалося прогресивно реформувати, спрямувати в суто творче річище, позбутись тих бар'єрів, які заважали вільно й гармонійно спілкуватися талановитим творчим особистостям.

Сумуємо тепер і за нашим багатолітнім головою Петром Івановичем Войчишеним-Лугівським, який по-батьківськи піклувався про спілчанську громаду, знайшов чималі кошти для чудового видання збірника (ювілейного) «Лелеки літа», де є гарна поетична добірка і Галини Ісаєнко. Вони так трепетно ставились одне до одного, з такою шаною, теплотою, людяністю. Справжні інтелігенти, люди з великої букви. Галина Йосипівна дуже прихильно ставилась і до дружини Петра Івановича – Ганни Іванівни. Завжди запрошувала її до слова на літературних зустрічах. Бо слово учительки, відмінника освіти, ветерана педпраці, істинного філолога-краєзнавця завше було і мудрим, і вагомим.

Духовне коло людей Слова, шанувальників Слова, патріотів рідної землі. З-поміж сподвижників краєзнавства височить постать письменника, журналіста, культуролога Миколи Кульбовського, подільського Івана Франка, якого Галина Ісаєнко особливо любила і

шанувала. Інших літераторів можливо й проймали якісь «ревнощі», але та «любов» була взаємною. І вірш-присвята йому в «Щедрості Божій», і його численні статті в своїх книгах про її творчість, і безкінечні творчі зустрічі з «світільником... осипаним талантами... із золотим пером», організовані Галиною Йосипівною... А дружба таки надихає, дає крила і політ...

Так, Галина Йосипівна вміла дружити. Шаноблива, щира, незрадлива співпраця поєднувала десятиліттями поетесу з талановитим викладачем-методистом ХГПА Петром Гнатовичем Брижаком. Він часто був і першим читачем її творів, і редактором, і рецензентом, і порадником. Справжній добродій, людина шляхетного серця, ерудит, великий трудівник в усіх сферах свого життя. Слава таким людям!

Думаючи про життєве горіння Галини Ісаєнко, про світлий образ її, я пригадую мудрі слова Галини Пагутяк, лауреата Шевченківської премії: «Слава потребує, аби її підготовували. Багатство – щоб його охороняли. Влада обертається рабством. Свобода – нечутливістю. Тільки служіння, тихе і скромне, про яке весь час говорив Гессе, дає людині змогу залишатись щасливою і спокійно.»

... «При тоненькій восковій свічі / Помовчім. / При тендітнім, тремтливім огні – пом'янім / Тих, з ким Хліб ми і Слово ділили в житті, – / Ви світіть. Ви світіть нам – то ми не схибнемось в путі. / Ви – світіть... / При тоненькій свічі – помовчімо... / При святому вогні – пом'янім / ...

... «Є незглибимість доброти людської... / Струмок тобі повернеться рікою, / Зернинка щедрим колосом зросте, / Як людяністю житимеш святою / ...

... «Отак відходять люди дорогі від нас – / Ідуть за обрій... / Як льодяник в дитячій роті / Тане час, / А ти шепочеш сам собі: «Все буде добре...» / Все буде добре, люди дорогі, / Любіть і вірте! / Хай кожен з нас / У цьому світі гість, / Нехай життя – ловитва вітру, – Як мовив нам Еклезіаст... / О вічне Небо! / Хай кожна й кожен, / Як сестра і брат / Буде для тебе. / Я вірю – не помре душа, / Як світла й добра / І пам'ять переважить час, / І для людей зоринки щастя / Засвітить обрій»...

*Матеуш В.О.,
письменник*

Згадка про Галину Ісаєнко

В суботу 22 вересня 2007 року хмельничани святкували День міста. Наша Хмельницька міська літературна спілка «Поділля» пройшла в святковій колоні, а потім ми пішли святкувати в своє приміщення на вулиці Подільській, 22/1. Євгенія Євгеніївна Богдан-Белова, що працює на телебаченні, саме тоді запланувала літературну передачу і запросила на неї поетесу Галину Йосипівну Ісаєнко. Я тоді був близько, поруч з Галиною Йосипівною, і тут несподівано на ходу Євгенія Євгеніївна вирішила залучити ще й мене. Запис відбувся дуже скоро в понеділок 24 вересня. Передача вдалася на славу в органічному поєднанні висловлених творчих устремлінь Галини Йосипівни і моїх. Вона розповідала про літературну творчість з своєї високої моральної позиції на основі провідного духовного напрямку. А для мене з'явилася сприятлива нагода утверджувати єдність філософії і високої художньої літератури, а також повідомити про свої дослідження з літературного психоаналізу.

Свою телепередачу ми хотіли відзначити в товариському колі, тому ще до запису Галина Йосипівна і я постарались дещо принести. Я тоді був безробітним, Галина Йосипівна співчувала мені і взяла більшість витрат на себе, купила харчі, а від мене були тільки напої – сорокаградусний бальзам.

Після запису нас прийняв у своєму кабінеті завідувач відділом Є.В. Семенюк, в нього святкували, були ще Євгенія Євгеніївна, Галина Йосипівна, я, пізніше підійшов письменник і журналіст Володимир Андрійович Дмитрик, що раніше був головою нашої спілки «Поділля». З'явилась молоденька Катруся, красива, струнка, в чудовій довгій сукні, прекрасно вбралась для телевізійного виступу, проспівала гарну душевну пісню про матір, музику до якої створив Валентин Яновський, а слова – Володимир Олійник. Багато цікавого я дізнався, багато доброго відчув на цьому фуршеті у колі друзів, все це завдяки Євгенії Євгеніївні і Галині Йосипівні.

Треба відзначити велику гуманність і благодійність Галини Йосипівни, вона особливо турбувалася про скривджених долею, взяла під свою опіку Вовковинецьку школу-інтернат, допомагала

дітям-сиротам, зокрема, поповнювала книжками бібліотеку школи-інтернату, для цього збирала також і наші книжки у письменників спілки «Поділля», давав і я свої книжки, був радий такій нагоді, бо ж хочеться свої твори поширювати, доносити до читачів.

7 червня 2011 року Галина Йосипівна святкувала свій ювілей (5 червня їй минуло 70 років). Це було у вівторок в Хмельницькій обласній бібліотеці, в читальному залі. Галина Йосипівна виглядала на диво молодою, аж ніяк не сімдесятирічною, ну просто молода жінка, молодиця, здавалося, що для справжнього старіння, щоб дійсно бабусею виглядати, їй потрібно дуже багато років. Але не судилося після того довго прожити...

Галина Йосипівна виступила дуже щиро, вона правдиво висловила свої думки. Сказала вона, що їй пропонували вступати в Національну спілку письменників України, але при умові припинити стосунки з друзями із спілки «Поділля». Не захотіла Галина Йосипівна відректися від друзів і відмовилася вступати в НСПУ на таких неприйнятних умовах, пожертвувала тими можливостями, які дає Національна спілка, отже, поставила честь вище від особистої слави.

Ювілейний бенкет Галини Йосипівни обійшовся без спиртного, навіть без сухого вина, але такий хороший настрій вона створила, гарний, урочистий, весело було святкувати, ніяких вин і горілок пити не хотілося. Так Галина Йосипівна власним прикладом навчала нас тверезості, протидіючи згубним агкогольним звичкам.

Хай живе пам'ять про Галину Йосипівну Ісаєнко!

На честь 70-річчя поетеси Галини Ісаєнко

Летять роки життя туманом,
На крилах спогади несуть:
І руки лагідної мами,
І тата стверджуючу суть.

Стає в люстерку мов прозорім
Подільське сонячне село –
Край Вовковинець неозорий,
Мов промінь сяє весело.

Тут в зелені цвіте калина
І колос повнить тут земля,
Вродилась влітку тут Галина,
В поезії – славне ім'я.

Шир в золоті ланів колоссям
На весь Подільський край дзвенить
І в барвах слів многоголоссям
Вона звеличує цю мить.

То визріває скарб надбання
Віршів зверх тридцяти збірок,
Хай будуть в світлім дні світанням
Своїм промінням до зірок.

І хай життя вирує сяйвом
На поетичнім цім шляху...
В міцнім здоров'ї життєдайнім
Галино, соту слав віху!

І в осені «бабине літо»
Бує хай сонця «розлив»!
Хай Вам всі «незаймані квіти»
Схиляють голівки без слів.

В пам'ять Галини Йосипівни Ісаєнко

Життя тепло в ній вирувало
Й всіх гріло навколо теплом,
Вона добро всім дарувала
Й заповідала всім Любов.

Любов й Добро перемагали,
Світили всім її слова,
Йти по шляху допомагали,
В житті творили скрізь дива.

Віршами славила Поділля,
Дорослих славила, дітей
І вболівала за довкілля,
І вірила завжди в людей.

Гаряче серце билось дуже
Від магії слів чарівних
І не було до них байдужих,
Мужніли люди всі від них.

І крила в них вже виростали,
І не страшні відчай, зима!..
...Вмить серце битись перестало,
Пішла Галина, вже нема...

В зажурі скрізь січневі віти,
Скрипить морозом вже зима.
І стогне, плаче в зойках вітер:
Галини нашої нема!

Пішла з життя вже поетеса...
Хай буде пухом їй земля!
Добра Людина і прогресу,
Нехай святиться це ім'я!

Пам'яті Галини Ісаєнко

Ім'я з пісні виткала.
Словом Божим дихала.
Аурою кликала.
Єдність – стан душі її.
Нові книги мріялись.
Кроки уповільнились.
Обрій взяв у вись її.

Голосом комічності,
Азбукою вічності –
Лине – легкокрилою,
Ирій повнить силою.
Не змогла йти по життю,
Але вічна пам'яттю.

З ТВОРЧОЇ СПАДЩИНИ ГАЛИНИ ЙОСИПВНИ ІСАЄНКО

ВІРШІ

О сяйво радості й любові,
О невимовна слів краса,
Що осяває небеса
О світ, в якому всі – по крові,
В якому Бога чудеса...
Лише бажай пізнати сутність,
Лише увіруй у той день,
Коли дух Господа могутній
В душі посадить сад пісень,
Зачне в ній радість і прозріння,
Укріпить мудрості коріння.

Місток і верби, і берези...
Мій край, улюблена земля.
Тут було щастя, були сльози...
Тут тато з мамою здаля
Мене так радісно стрічали,
Так ніжно, тепло обнімали...
Пройшли роки, сплили літа.
В минулім днина золота.
Життя дорога непроста.
Життя дорога вся смугаста.
То парашут, то пліт, то ласти...
Впросак аби нам не попасти,
У прірву раптом не влетіть.
Крилато і щасливо жить!

А ти співаєш, мій народе,
Попри трагедії і сльози.
А ти співаєш, мій народе,
Попри зажуру і морози.
Благаєш Господа послати
Мужів достойних у палати.
Палати світлі, золочені,
На владу й мудрість освячені.
А ти співаєш, мій народе...
Не скрізь веселі хороводи.
Не скрізь, бо лихо і біда
Тебе, народе мій, з'їда.
Надії й слави не втрачаєш,
Бо Дух всесильний в собі маєш!

Хто що посіє – те пожне.
Ніщо нікому не мине.
Ніщо нікому не проститься,
Коли не каятись. Молиться...
Хай поміж нами доброта
Любов і ніжність розквіта.
Нехай від краю і до краю
Навіки згине суєта.
Хай милосердя завітає
У кожну хату, кожен дім.
Тож, коли навіть вдарить грім,
Чи якесь лихо, чи напасть,
Любов і відданість не дасть
Нікому на Землі пропасть.

Серед осені

*Присвячується Галині Яківчук
(для романсу)*

Серед осені – бабине літо...
Серед мороку – сонця розлив,
Серед бурі – нетронуті квіти...,
Ніби з нами Господь говорив...
Промовляв ніжним подихом листу,
Шепотів тихим щемом беріз...
І калини червоне намисто
Дарував серед туги і сліз.

З тобою я

*Присвячується
подружжю Лукіних
(для дуету)*

З тобою я, як пісня солов'їна,
З тобою я, як ранішня роса...
Без тебе я – зів'ялий лист калини,
Без тебе я – як зрізана коса.
Щасливий день, весна в серцях
І очі світяться коханням...
Тепер мій шлях весь у садах
Ходімо в росяні світання.
Серед людей, – як світло дивних мрій,
Серед тривог, – як сяйво вічне сонця.
У морі туги, в озері надій
Ти другом став мені і оборонцем.
Щасливі дні, весна в серцях
І очі світяться кохання
Тепер мій шлях весь у садах...
Ходімо в росяні світання.

20.10.96

Вкладаю душу у свої вірші,
Вкладаю серце й заповітні мрії
І маю неоплатну надію.
Що хтось мене нарешті зрозуміє.

Нагадала, нагадала
Собі щастя й долю,
Нагадала, та не знала –
Буду як тополя...
Буду як тополя
В бурю серед поля.
Вітер буде гнути,
Сонце припикати.
Ні мальви, ні рути,
Ні білої хати.
Нагадала, нагадала
Собі щастя й долю,
Тай тепер стою собі,
Одна серед поля...

Три чаші

Три чаші випити до дна
Мені судилось на віку.
Три чаші..., а душа – одна.
Спочатку пила я гірку...
Потім солодку і... терпку.
Бувало, що між нами кладку
Я клала з ніжних сяйних мрій,
Бувало... – стежечку з надій...
І знову пила, знову пила...,
Поки на дні ледь, ледь лишилось.
Тепер я п'ю з тих чаш поволі
І дякую за все я долі.

25.10.96

О люди, мої рідні люди,
О чесний і трудящий люде!
Нехай добро вам всім прибуде,
Примножте радість перемог!
І хай вам допоможе Бог!

АКРОВІРШІ

(З ненадрукованого раніше)

Беру з полички диво-книгу
І насолоджуюсь, живу...
Болі відходять і – відлига...
Любові повинь – наяву.
Історій різних начитаюсь,
Озерами життів пройдуся,
Такого з книги я дізнаюся...
Енергії добра нап'юся.
Коханням інших обів'юся,
А на останок – посміхнусь й
Радітиму своєму раю.

Книгозбірня зажурилась,
Нині книги не в ходу.
Ич! Комп'ютери з'явилися,
Гріх сказати: – На біду!
Ось комп'ютер, інтернет...
Засвітився сайтів бренд.
Бідну книгу – у клозет!
І коли прийде момент
Радості від спілкування,
Ностальгійного зізнання.
Як до книги всіх вернуть?

Книга книг, мов сонячна ріка,
Нас веде дорогами земними.
Ич, як щиро Господа рука
Гімни щастя роздає незримо,
А ми п'ємо з Божого струмка.

Храмом мудрості тебе я називаю,
Радісно твої скарби читаю,
Акуратно в стосики складаю,
Мудрість і майстерність з них вбираю.

Море знань таїш ти у собі,
Українське слово величаєш,
Долю оцчасливлюєш й журбі
Рушити серця забороняєш.
О свята святиня із святинь,
Сонце, що долає темні хмари,
Ти цей світ і людство не покинь.
І віками роздаровуй чари.

Божественна ідилія, храм муз,
Іскриться розум в кожній твоїй книзі.
Багатством твоїм школа й кожен вуз
Любов'ю окриляється і кризі,
І суму, і біді, й негоді
Одвічно, завжди кажеш: – Годі!
Твориш у душах чудеса.
Енергій світових краса
Коронувала тебе завше,
Акорди мудрості ввібравши.

НОВЕЛИ

(З ненадрукованого раніше)

Книга –твій друг

«Книга – твій друг», це істина, аксіома. Щодня кожному читачеві мабуть і не прийде в голову дякувати авторам, редакторам, рецензентам, дизайнерам, друкарям... усім тим, хто долучився до створення книги, яка приносить радість, наснагу, вчить, виховує, веде стежками добра і милосердя, заводить в святі глибини історії роду, країни, землі, рідного краю...

Чи бувають друзі, що зраджують?

– Можливо. Рідко, але бувають.

А чи книга коли-небудь була зрадником людини?

– Ні! Була помічником, наставником, цілителем, путівником.

А зрадником – ніколи!

Порину в світ поезії...

Ліна Костенко, Анна Ахматова, Костянтин Симонов, Борис Олійник, Іван Драч, Сосюра, Малишко, Павличко, Рильський, Бажан...

Які високі почуття, які колізії життєві, які світлі, незабутні слова про матір, про Батьківщину, про омріяну долю, про людину праці, людину-борця, людину, благословенну Богом на творчість, любов, крилаті мрії. Кожен вірш, кожна поема, балада, Сонет – витвір душі і серця автора. Вони мають свою глибинну історію, що напоєна джерелами народної мудрості, народної слави, незламності і добродійства.

Книгу несе в людство велика армія відданих дочок і синів, що обрали професію – «бібліотекар». Вони вірою і правдою служать своєму покликанню і працюють не заради грошей, а заради звеличення людського «Я», людської душі і серця, заради омріяної слави рідної землі своєї Держави, її культури, високої грамотності, вихованості.

Бібліотекар

В залі мистецтв обласної бібліотеки для юнацтва було багатолюдно: молоді вчителі, учні, студенти, лікарі, письменники...

Виступав юний художник. Він підходив до своїх картин по черзі і цікаво відкривав світ кожної.

Глибокі пізнання своєї справи автор старанно передавав у серце, душу й розум слухачів. Та ось двері тихенько відчинились і жіночка років 52-ох увійшовши, примостилась скромно скраєчку.

– Це вона, вона... зашепотіли в залі.

Художник, зрозумівши, що його час, який був відведений для виступу збіг, подякував присутнім за увагу і зайняв місце серед слухачів.

– Галино Йосипівно, просимо, просимо сюди, за стіл. Заступник директора бібліотеки представив жіночку, що підійшла і зайняла місце за столом.

– А зараз перед вами виступить письменниця, поетеса, ясновидиця Галина Йосипівна, яку ви всі добре знаєте, а хто ще не знайомий з нею, з її творчістю, – познайомиться сьогодні. Всі завмерли в очікуванні виступу.

Тихо, невимушено йшла розмова про мистецтво творити вірші, про найголовніші людські цінності, про красу людської душі, про велич українського слова і, звичайно ж про місію, з якою приходить кожен з нас у земний план життя.

На запитання присутніх про Господні дари яснобачення, телепатію, про клінічну смерть, яку поетеса пережила двічі, Галина Йосипівна відповідала духовними, езотеричними ліричними віршами.

Останнє запитання з залу:

– Хто ви за професією?

Відповідь:

– Я за професією – бібліотекар, дуже люблю свою професію і горжусь нею.

ПРИСВЯТИ

Галина Йосипівна любила дарувати вірші-присвяти на всі свята. Мабуть, що у всіх, хто був поряд із нею, є такі присвяти.

Ректорату

І ректору, і ректорату
Бажаю грошей я багато,
Щоб скрізь усе облаштувати
Всі плани звершити, все владнати.
А ще студентів-феноменів,
А ще – багатих бізнесменів,
Щоб спонсували все підряд,
Хай щастям повниться заряд!

Деканам

Ваше сіятельство – декани
І молоді, і ветерани
Ви – сонце в нашому вікні.
Ви наша слава і надія!
Ви не одну студентську мрію
Освячуєте джерелом
Науки, мудрості і честі.
Десь там, колись, на Евересті
Досягнень ваших і висот
Згадає вчений вас народ!
А зараз будьте нам здорові!

Флагману економічних знань
Тисяча найкращих побажань!
Хай не знає бід її когорта,
Прапор альма-матер несе гордо
Весь її педагогічний склад.
І завжди у них в усьому лад!

Найголовніша кафедра - наша,
Бібліотека – це повна чаша
Любові, мудрості, добра
І благоденствія пера!

Психологам і педагогам,
Що педагогіки навчають,
Давно поети вже складають
Найвищі, найдивніші оди
Нехай вам, друзі, всі погоди
Несуть натхнення й щастя зливу!
Засійте родючу ниву!

Історикам, філософам, політикам
Хай засяє доля квітами,
Студентами хорошими, старанними,
Оцінками в журналах бездоганними!

Викладачам наук всіх природничих
І Бажаємо хай Бог усіх возвеличить!
Хай возвеличить кожен їх студент
І хай збудує доля постамент
Із золотих чаруючих перлин.
Нічим не зранить швидких років плин!

Мовникам і літераторам
Бажаю цвісти каратами
Любов'ю, ніжністю бути багатими
І посадити в діях сад пісень,
Якими засіяє кожен день!

Королі і королеви математики
Всецариці диво-інформатики,
Вам хай мрії світ рожево-ніжної
Подарує долі білосніжної,
Подарує сонячної днини
І любові чистої перлини!

Чудотворці всіх земних мистецтв
Лицарі і маги – добротворці,
Хай святиться в полум'ї сердець
Ваше слово і талант безмежний
До похвали ви скромно-застережні,
Та достойні багатьох похвал.

На вас рівняємось таки,
Прекрасні наші козаки!
Ми славим ваші гопакі
І мудрість вашого дозвілля.
Тож хай ваш фізкультурний крок
Буде – духовності урок,
А ваше молоде дозвілля
Народжує Духовне гілля!
Міцніє хай фізичний гарт
Через премудрість праці її жарт!

Викладачам наук суспільних
Бажаю років світлих і величних,
Бажаю щастя на життєвій ниві
І щоб студенти не були ліниві!

Інні Петрівні Ящук

Кладязь добра і милосердя,
Чарівності і всіх чеснот,
Ви стоїте на Божій тверді,
Душа і серце повні цнот,
Великої снаги й любові
І благодаті в кожному слові.

04.09.09

Юрію Васильовичу Телячому

Взірцем Ви сяєте студентству
Здобутків Вам не позичати
Ви випромінювач блаженства,
На всіх ділах Ваших печать
Любові, доброти, натхнення.
І з рівнодення в рівнодення
Ви сієте зерно святе,
Яке в роки й віки зросте.

Ользі Іванівні Фільварковій

Жінці, матері, педагогу.

Торує шлях для юних душ щоденно,
Засвічує нові й нові серця...
Працює чесно, творчо і натхненно,
У пошуці священним без кінця.
Її шляхи на перехресті мрій,
На сяючих пуантах зорепадів.
Невтомно й віддано доробок свій
Вона кладе на плаху міріадів.

В.О. Сухомлинському

Клянемоь тобі, вчителю преславний,
Що вчительські й студентські лави
Наслідувати будуть приклад твій.
І попри віхоли завій,
Попри печалі і негоди,
Служитимеш ти нам й народу,
Нестимеш вічний подвиг свій
До нових звершень і надій!

В.О. Сухомлинському

Любов душі і серця віддавав,
Горів свічею, вогнищем палав.
Творив науку віри і любові,
Довіри, милосердя, веселкові
Він дарував оточуючим дні.
Терпіння й мудрості в огні
Осяювали його творчі злети.
Він був душею, мудрецем й поетом
І вченим патріотом був.
Він серце учня й вчителя збагнув.
Його тверді і мудрі кроки
Нам сятимуть довгі роки.
І діти, й правнуки, й батьки
Вбирати будуть сторінки
Його великого натхнення!

30.11.09

Семчакевич Світлані – Лані Дібровій

*В день презентації її первістка –
книги «Я обіймаю вашу душу...»*

Перша ластівка – дитина
В світ явилася невпинно,
Радістю всім людям стала,
Крила душам дарувала.

Кожне слово, наче пісня,
Наче сонце із небес,
Що у день цей Великодній
Мовлять радісно: – Воскрес!

В лучах божественного зова,
В мелодики большой любви
Взошла поэт и рыцарь слова
Светлана – Ланочка Диброва!

18.04.2011р.

Петру Гнатовичу Брижаку

Взірець в усьому Ви для нас!
І Ваш омріяний Парнас
Хай сяє завжди, як маяк.
Неперевершений козак
Ви на усе святе Поділля.
Важка робота чи дозвілля, –
Ви завжди на прудкім коні.
В науці, наче у борні,
Несете стяг культури вміло!
Ви нам – як сонечко – світило,
Немов хрещатий оберіг
На сотні стежок і доріг.
Дай Боже Вам з роси й води
І ніякої Вам біди!

**Директору бібліотеки ХГПА
Людмилі Вікторівні**

В День Святого Миколая

Ви – керівник, Ви – наш учитель.
Ви оберіг наш й покровитель.
Нехай Вам радісно живеться,
Хай кожна днина посміхнеться,
Хай зорі Вас благословляють
І ангели оберігають.

19.12.2008 р.

Шановні колеги!

Вам нині сяє 90!
Сягнути таких літ не просто.
Та працювали ви натхненно
І Бог вам вулицю зелену
Давав у славне майбуття.
Святиться хай ваше життя
У світлі творчості й науки,
Щоб України діти й внуки
Зростали в мудрості й любові.
Будьте щасливі і здорові
На радість нам і Україні
Віват усій вашій родині!

ЗВЕРНЕННЯ ІСАЄНКО Г.Й. ДО ЧИТАЧІВ

*(До біобібліографічного покажчика
«Писала серцем я свої вірші»)*

Дорогий читачу!

Моя літературна творчість присвячується тобі. У моїх віршах і прозових мініатюрах ти знайдеш щирість моєї душі і любов мого серця.

Так хочеться, щоб мій творчий доробок став твоїм помічником, вихователем, спонукав до роздумів над метою життя, поведінкою. Краса рідної землі, відповідальність людини перед часом, біль і гіркота чорнобильської трагедії, інтимна лірика – все, що болить, чим живу, свою душу і серце, все, що люблю, оспівую я у своїх віршах.

Торкнися струнами свого серця моїх зболених рядків, моєї радості і печалі, моєї любові.

Сколихни в своїй душі велику любов до батьків, до вчителів, до Батьківщини, до працелюбного українського народу. Будь їх захисником і хранителем добра, милосердя, любові.

*(До збірки нарисів
«Взірці педагогічної ниви»)*

Засівати душі добром, мудрістю, красою – великий подвиг освітянина, педагога. Скільки потрібно любові, щирості та щедрості, скільки потрібно знань, щоб виплекати достойну зміну.

Саме про педагогів-подвижників Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, педагогів з великої літери піде мова у нарисах «Взірці педагогічної ниви».

Великий досвід фахівця, відданість професії, працездатність, любов, повага до вихованців – кредо їх життя.

*(До ювілейного видання
«Вибрані твори»)*

Книга «Вибрані твори», – моє послання юному поколінню з надією, що їм книжка сподобається і стане в пригоді не лише при вивченні літератури рідного краю.

Вона пробудить бажання спілкуватися з природою. Естетичні та філософські спрямування віршів будуть сприяти розвитку смаків, філософської думки, що безперечно веде до зростання духовності і високої моралі, любові до рідного краю, до людей – творців добра і щастя.

*(До збірки акрозагадок
«Під промінчиками сонця»)*

Любі діти, нехай ця книжечка допоможе вам пізнати і полюбити світ, стати ввічливими, охайними, доброзичливими.

*(До збірки поезій
«Сяйво любові»)*

Шановні друзі!

Рада буду, якщо рядки, в які я вклала свою душу, доторкнуться до струн Ваших сердець.

Буду щаслива, якщо хоч один вірш Вам сподобається.

*(До збірки поезій
«Мова калинова»)*

Збірочкою «Мова калинова» мені хотілось створити оду рідній українській мові, мові, що виходить із святих джерел

історії українського високодуховного, непереможеного народу; мові, яка чарує, навчає мудрості, розливає ріки любові, ніжності, краси...

*(До збірки поезій
«Обереги»)*

Я вас люблю, мої земляни,
Ви – сяючі, ви – бездоганні
У мріях, помислах, думках.
Вас не здолає біль і страх –
Крилаті ви у небесах.

*(Із ненадрукованого раніше)
(До збірки творів письменниць Поділля
«Літературне мереживо подолянок» – «Зорецвіт»)*

Шанувальникам красного письменства представляю літературний доробок подолянок. Гадаю, читачам буде цікаво довідатися про внесок кожної з них у збагачення духовної скарбниці краю.

Імена, що ввійшли до книги «Зорецвіт» («Літературне мереживо подолянок»), об'єднані бажанням зробити світ кращим.

Наслідуючи багаті літературні традиції, когорта жінок-літераторів Поділля натхненно віддає свої серця, свій літературний талант справі виховання підростаючого покоління. Любов до рідної землі, відповідальність перед часом, доброта, милосердя, патріотичні мотиви, інтимна лірика – головна мета поезії і прози подолянок. У їх творчому доробку високий дух, нескінченна віра в світле майбуття, моральні цінності, що йдуть з глибин українського багатостраждального, безсмертного народу.

*(До довідника
літературної спілки «Поділля»
«Патріоти рідного краю»)*

Вважаю, шанувальникам красного письменства буде цікаво познайомитися з біографічними матеріалами про художників слова Хмельниччини, довідатися про внесок кожного з них у збагачення духовної скарбниці рідного краю.

Літератори, інформація про яких увійшли до довідника «Патріоти рідного краю» пройшли тривалий шлях відданої праці на благо своєї Батьківщини, рідного краю. Серед них – ветерани Великої Вітчизняної війни, працівники культури, науки, освіти, різних галузей народного господарства, чимало молодих... Всіх їх єднає велике прагнення зробити світ кращим, милосерднішим, добрішим, надійнішим.

Наслідуючи багаті літературні традиції, письменники Хмельниччини натхненно віддають свої серця і душі справі виховання підростаючого покоління. Краса рідної землі, відповідальність людини перед часом, біль і гіркота чорнобильської трагедії, інтимна лірика – такі головні мотиви поезії і прози членів Хмельницької літературної спілки «Поділля». Особливе місце займає соціальна тематика, афганська та моральна трагедія. Крізь усі твори подільських письменників проходить сяйво любові, патріотизму, віри в краще майбутнє України, в перемогу високої духовності й моралі.

*(До збірки поезій
«Любові час»)*

Дорогий читачу, від душі дарую тобі цю книжечку. Так хочеться, щоб в кожній родині, кожній сім'ї жили обереги любові: ніжне слово, сяйво рідних очей, доброта, милосердя, єднання думок, душ, сердець...

Любов'ю осявайте путь,
Любов'ю і творіть, і дійте.
Словами щастя володійте.
Любов – і істина, і суть!

Замість епіграфа

Іде любов осяяна
Дорогами тернистими,
Віками не розкряна,
Тече струмками чистими.
Бідою не поборена,
Розлуками згранічена,
Іде, як мрія зоряна,
В серцях людських розквітчана.
Іде словами ніжними
І ласкою, і чесністю,
Живе ділами вічними
І вічною сердечністю.

Землякам моїм

*(До збірки творів
«Незгасиме джерело»)*

Нехай життя дорога йде
До сонця, радості й надії.
Удача хай щодень вас гріє
Й збуваються найкращі мрії.
Хай сяє сонцем кожен день,
Хай шлях складається з пісень,
І хай завжди попутний вітер
Дарує щастя вам і квіти.
Будьте дотепні і веселі!
Хай щастям світяться оселі!
Щоб вас любили, – ви любіть!
В добрі і злагоді живіть.

*(До збірки вибраних творів
літераторів Поділля
«Заповідаєм Вам любов»)*

Заповідаємо любов
Велику, чисту, нескінченну.
Заповідаємо любов
Щиросердечну і натхненну.
Нехай вона ваші серця
І душі сяйвом обігріє,
Нехай народжує сонця
Добра і щастя, і надії.

Через віки дається нам прозріння,
Через важкі випробування літ.
І не біда, що облітає цвіт.
Зате міцніє в глибині коріння,
І – виростає неповторний плід.

СТАТТІ ТА РЕЦЕНЗІЇ НА ТВОРЧІСТЬ ГАЛИНИ ЙОСИПІВНИ ІСАЄНКО

Спасенний буде світ, осяяний любов'ю

Перша поетична збірка хмельничанки Галини Ісаєнко «Голосом серця» вже своєю у радісно зеленому кольорі обкладинкою запрошує привітно у гості. Бо поезія таки – це свято душі. Криниця, з чистою прохолодною водою, зелені дерева і неба вічна глибочінь.

«Я душу відкриваю перед світом. Стрічаючи шляхів новітніх дні. Твоїм, Україно, вірна заповітам. Вони, як зорі світяться мені», – це як освідчення поетеси. І відчувається, що це не просто данина традиції, а глибоко пережите, осмислене і вистраждане почуття. Чорною ниткою трагедійності прошито цикл «Чорнобильське розп'яття». Раз прочитавши, ніколи не забудеш пронизливий вірш «Ой ховали люди хату».

Характерною ознакою поезій Галини Ісаєнко є органічне засвоєння народнопісенної ритмомелодики, кращих зразків фольклорної образності. Це своєрідне поєднання індивідуального і традиційного помагає краще, точніше акцентувати ті чи інші моменти осмисленої і художньо відображеної дійсності.

А найбільше хвилює і зворушує щирість і непідробність тих почуттів, якими пройняті вірші книжки.

От хоч би вірш «Криничка». Легка пісенна форма таїть у собі ностальгійно-зворушливий зміст. Спогад, роздум, туга за найкращою порою людини – дитинством, юністю. Довірлива розмова давніх друзів. Криничка є символом дорогого і близького людині.

У циклі поетичних мініатюр «Пелюстки на вітрах», які вперше побачили світ на сторінках «Ровесника», також даються своєрідні відповіді на багато питань. Найважливіша відповідь звучить в одному з віршів-«пелюсток». Ми зможемо виконати своє призначення на землі тоді, як в наших душах горітиме «вогонь енергії святої» Ісусової.

«Піснею любові вічність лине», – як гарно і мудро мовлено. Бо ж тільки любов здатна оживити і надихнути на все найкраще.

Те, що сіємо з любов'ю, ростиме, цвістиме навіть тоді, як нас уже не буде на цій землі...

Душа ліричної героїні Книжки «Голосом серця» прагне «гармонії святих вітрів», «музики добра і такту», яку вона відчуває в безмежжі світових галактик, у грі відтінків, кольорів. Пророчо звучать пройняті щирою і гарячою вірою слова:

*Спасенний буде світ,
Осяяний любов'ю.
Спасенний буде світ,
Засіяний добром.
Його скропив Ісус своєю кров'ю,
Покривши віри золотим руном.*

Добру справу вчинили обласне управління культури і комерційна фірма «Люкс», матеріально підтримавши видання першої книжечки поезій Галини Ісаєнко «Голосом серця».

Енергія духовності, якою сповнена ця збірка, живитиме серця читачів-подолян, робитиме їх добрішими і людянішими. А ці риси, ой як потрібні нині усім – стурбованим, втомленим, розчарованим, – як нам потрібні нині добре слово і надія.

*Всеволод Луговий (Олійник В.Г.),
(Ровесник, 28 серпня 1995 року)*

Дивосвіт Галини Ісаєнко

(нові книжки)

Протягом 1998 року Хмельницька поетеса Галина Ісаєнко зуміла випустити в світ чотири поетичні збірки. Дві з них – дитячі акрозагадки («Під промінчиками сонця», «Акрозагадки та колисанки»).

Ці книжечки – неоціненна послуга вчителям молодших класів та вихователям дитячих садків у наповненні духовного світу малечі, в організації розумного дозвілля дітей, в розширенні їх кругозору та пізнання оточуючої дійсності. Особливо потрібні вони міським дітям, які відірвані від живої природи.

Дві інші збірки («Мелодія Вічності» та «Сяйво любові») – це поетично-філософські роздуми про Всесвіт, про Бога, про високі цінності людського буття.

Якщо зважити на те, що поетичний первісток Галини Ісаєнко «Голосом серця» побачив світ у 1995 році, коли взяти до уваги, що її поетичне перо зазвучало в 30-літньому віці, то чи не вулканічний вибух творчої думки переживає? нині Галина Ісаєнко?: Те, що накопичувалось в серці роками, десятиліттями, повинне було знайти свій вихід в люди.

Ось як про це розповідає сама Галина Йосипівна:

– Після мого закінчення Белгородського педінституту (філфак – 1963 р.) працювала в Росії. Педагогічна діяльність в школі, домашні клопоти – трійко дітей. Де вже тут було до віршів?..

Мабуть, зародились в душі перші поетичні рядки з великої ностальгії за Україною, за рідним Поділлям (народилася 1941 року в селі Вовковинці Деражнянського району). І цей «поетичний вибух» стався після повернення на рідну землю, яку хотілося цілувати, співати їй пісень...

А сталося це після віщого сну, коли Галині Йосипівні приснився Тарас Григорович. Він читав їй цілу ніч свої вірші, а вона йому свої. А вранці записала по пам'яті аж три свої перші вірші.

Недарма ж перша її збірка розпочинається піснями-гімнами красі Подільського краю. В них на повен голос звучить чуття

відповідальності поета-громадянина перед своїм народом за рідну землю:

*В боргу я вічним перед світом.
За все, що він мені дає.
В боргу за пісню солов'їну,
За лет хмарин окрай села.
В боргу за вічну Україну,
Що волю творчості дала.*

Своє творче покликання поетеса розцінює як віщий голос з Небес:

*Одвічний голос Всесвіту зі мною.
Мій хрест – його й моє життя...*

Як і в Шевченка, коли від ностальгії за Україною народився романтичний «Садок вишневий...», так і в Ісаєнко народилася ностальгійна рідна «Криничка»:

*Розкажи мені, криничко,
Як тобі без мене?
Чи стоять ще біля тебе
Явори зелені?*

*Чи витають біля тебе
Голоси дівочі?
Чи даруєш їм на щастя
Зорі опівночі?*

*Розкажи мені, сестрице.
Чи запам'ятала,
Як лице моє дитяче
Ніжністю вмивала?*

*За тобою моє серце
Тугою займеться...
Милий краю, рідний краю,
Як тобі живеться?*

Чорнобильська трагедія знайшла гіркий відгук і в серці поетеси, що вилився цілим циклом «Чорнобильське розп'яття». А цикл «Спасенний буде світ» – це поетичні роздуми про сенс нашого буття на планеті Земля, про нетлінні пріоритети. Розраду серцю поетеса знаходить у зверненні до Всесвіту, до Бога.

*В безмежжі світових галактик,
У грі відтінків, кольорів
Є музика добра і такту –
Гармонія святих вітрів.*

А втім, музикою сповнена вся інтимна лірика першої збірки. Понад 30 віршів Г. Ісаєнко покладені на музику подільськими композиторами ще задовго до виходу з друку збірки. Її «пісні» (більшість так і названо поетесою) звучать часто під час концертів, на творчих вечорах, які відбулися у багатьох навчальних закладах та бібліотеках м. Хмельницького.

Скільки б ми не прожили, не пережили, завжди подумки вертатимемо у дивосвіт свого дитинства – у рай дитячих мрій і марень. Це, ймовірно, нам потрібно для самоочищення душі. І щасливий той, хто зберіг на все життя оте дитяче безпосередньо-щире захоплення Всесвітом.

Такою щасливою людиною є Галина Ісаєнко, бо вміє своєю поетичною думкою заглибитись у той чарівний дивосвіт дитячих вражень. Ще й ще переконуєшся в цьому, коли гортаєш сторінки її двох дитячих збірок акрозагадок, де початкові літери кожного рядка в сумі дають відгадку:

*Собі засне бува удень, злетівши на сосну.
Опівночі закриє очі, і не до сну.
Вона вночі сидить і мріє про денний сон.
Або ліниво пролітає біля вікон.*

Збірка «Під промінчиками сонця» вчить дітей бачити навколишній світ у поетичних барвах. (Жаль, що ілюстрації чорно-білі). Поетеса знайомить дітей з дикими звірами (зебра, ведмідь, козел, лев, бегемот); з дикими птахами (журавель, чапля, орел, страус, чайка, дятел); зі свійськими (домашніми) пернатими (півень, індик, кури, гуси) тощо. Закінчується збірка поетичною оповідкою «Ведмеді та бджоли», іронічними образами різних дітей («Три дівчинки», «Хлоп'ята», «Неохайна», «Забудько Вова», «Всезнайка», «Помічниця»).

Збірка «Акрозагадки та колисанки» охоплює значно ширший спектр дитячої уяви, хоча коло художніх образів пов'язане з природою та оточуючим світом, а саме:

– Пори року – зима, літо; явища природи – райдуга, осінній вітер, сніг, лід; космос – небо, сонце, зорі, місяць, комета; квіти – троянда, конвалія, м'ята, бузок; овочі – капуста, огірок, морква,

картопля, горох; фрукти – яблука, вишні, груша; комахи – бджола; птахи – ворона, півні; звірі – вовк, ведмідь; домашні тварини – телятко, коза; хатні речі – притула, рогачі, комин, санчата.

Обидві збірки опосередковано вчать дітей спостережливості, виховують чуйне ставлення до природи, любити рідний край, вболівати за його екологічну безпеку. Загалом, збірки спрямовані на патріотичне виховання майбутніх будівників нової України. Допомагають у простих формах осмислити дитині свою громадянську й національну приналежність до української держави, до свого народу.

Появі цих книжечок ми змушені завдячувати колективу Хмельницького педагогічного училища (директору М.М. Дарманському) та міському відділу культури (завідуючій А.К. Пундик).

Ви коли-небудь замислювались над тим, чому християнські художники-іконописці зображають голови Святих у сяйві німбу?..

Це не лише символ святості.

Вчені довели, що голова мислячої, благородної у помислах людини випромінює енергію думки, яка лине у Космос. І ця невидима енергія душі частково передається нам у вигляді слова, пісні, музики рухів.

*Бездонний Всесвіт - невичерпна сила
Енергій вічних, вічних і святих...*

Такою ж енергетикою сповнене й слово поета, коли звернене воно до невмирущих тем – Космосу, Природи, Любові. Любов поєднує космічне з земним – Бога з Природою, — утворюючи вертикальну вісь Вічності.

*Неземна любов на землі зросла.
Неземна любов - в неї два крила...
Попід небеса йде її краса.
Неземна любов родить чудеса...
Світиться в очах, сяє у серцях...
І вершин сягне, і здолає страх
Неземна любов.*

А іншим віршем поетеса стверджує, що щире слово митця –

*...Живе у просторі космічнім.
Таким сяйним, таким величним...*

І поет, «немов та нитка-павутинка» (слова Г. Ісаєнко) єднає словом Минуле з Майбуттям через Сьогодні, утворюючи горизонтальну вісь Вічності.

Перехрещення вертикальної осі з горизонтальною породжує символ Віри нашої – Хрест Вічності.

Ось в таку образну формулу можна втілити загальний поетично-філософський зміст збірки «Мелодія вічності». Неспроста ж в збірці вміщено декілька молитв. Вони звернені до Богородиці:

*Вклонюсь тобі, Свята Мадонно,
Стоячи в радості й сльозах...*

То адресовані Христу:

*Святиться ім'я, Вчителю, твоє
У небесах пречистого добра.
Усе, що буде, що у мене є
Від кроку першого до мудрості пера.
Благословенням світиться великим...*

А то спрямовані у Космос:

*Стрічай же, дивовижний Космос.
Земного посланця стрічай...*

Як і перша збірка, так і збірка «Сяйво любові» сповнена радісно-щемних почуттів від спілкування з природою рідного Поділля, що переливаються в пісні:

*Джерельце чисте, мов кришталь.
І полини – чиясь печаль.
І стежечка поміж барвінків.
І сотні кольорів, відтінків...
То все, то все – Моя Україна.
Любов моя... Моя твердиня.*

(«Куточок рідної землі»)

Серед сотні віршів, вміщених у збірці, майже половина з них написані в пісенно-романсовому стилі і дуже часто названі «піснями».

Музика душі поетеси бринить майже в кожному рядку:

*В тій музиці – краса глибин
Духовності мого народу.
А ще у ній – бринить калин
Священа кров і ніжна врода.*

(«Музика землі»)

Збірка складається з двох основних розділів – власне «Сяйво любові» та «Пелюстки на вітрах». За поетичними образами, за інтонаційно-емоційним строем почуттів, дум і мрій поетеси вони мало чим різняться між собою. Це, переважно, громадянська, філософська, пейзажна та інтимна лірика.

Навіть у цій збірці Галина Ісаєнко залишається вірною своєму творчому кредо: не забувати про дітей. Завершують збірочку акрозагадки та колісанки. Більшість з них вже включались в згадані раніше збірки.

Нещодавно побачили світ і прозові твори Г. Ісаєнко в альманасі «Творче Поділля – 1998».

Хочеться висловити впевненість, що поетичні думи, повнозвучне й дзвінке слово Г. Ісаєнко знайдуть відгук в серцях багатьох любителів високої поезії, а її музикальні вірші незабаром зазвучать піснями, романсами, ніжними колісанками.

І ці п'ять збірок, що окреслили її широкий Дивосвіт, – це не останнє слово поетеси. Вона ще не раз порадує своїх шанувальників свіжою, як джерельна вода, поетичною думкою, щирим словом.

Поможи їй, Боже, повністю реалізувати себе на цьому складному, але й величному поприщі: збирати щедрій урожай на поетичній ниві!

*Кульбовський М.М.,
(«З подільського кореня».
Книга перша, 1999 р.)*

Поезія як молитва

*Зробити щось, лишити по собі,
Щоб тільки неба очі голубі
Цю землю бачили в цвітінні.
Л. Костенко*

Коли читаєш поезії Галини Йосипівни Ісаєнко, то на пам'ять спливають саме ці рядки класика сучасної української літератури Ліни Василівни Костенко: з ними ніби перемовляється щире зізнання нашої землячки:

*Іду до тебе, земле у садах,
Де зріють ранки, від проміння русі,
Іду - у radoщах і у сльозах,
Спішу, немов до рідної матусі.*

*Дощем зійду на твій весняний лан,
Росинками у ранки розіллюся...
Віддам тобі свій труд і свій талан,
Усім, що маю, поділюся.*

Нерівно стелилася її життєва стежка. Звідала повноти щастя в батьківській оселі у Вовковинцях на Деражнянщині. У батьковій бібліотеці, а він був учителем – визрівав духовний світ допитливої юнки. А потім після середньої школи був Одеський університет; але лише 4 курси історико-філологічного факультету. Далі доля закине аж у Росію. Там завершить повний курс навчання. Стане вчителем російської філології. Але тривала розлука з рідним краєм не відмежує від материнського слова. Воно жило в її серці, в душі. Невтомно трудилась, щоб із словесної руди вибрати золоті крупинки.

Про пережите поетеса зізнається щиро, бо з читачем завжди була і залишається відвертою:

*Траплялось, падала з трамплінів.
Бувало, сяяла й цвіла,
Та тільки не кохалась з лінню
Як раб, трудилась і росла...*

Довгими роками вибудовувала свій поетичний храм ця невтомна трудівниця. Дбайливо плекала кожен рядок, кожен образ, щоб, вбираючи його, читач очищався душею. А згортав книжку з

почуттям звіданого причастя, бо хіба можна байдуже пройтися палкими рядками:

*Гарячим серцем сонячно світить,
Ані на мить щоб сяйво те не згасло...
Літа щоб квітами любові освятить,..
Іржа щоб не торкнулась серця...*

«Молитвами святяться, небеса» – так назвала свою шосту збірку Галина Йосипівна. Це той духовний храм, до якого йшла впродовж багатьох років, двері в ньому відчинені для кожного, хто хоче серцем очиститись:

*Через життя любов свою нести,
Нести так обережно, щоб спасти
Од бур, од вітру, од снігових заметів...*

Настроєм святковості і святості пройнята поезія «Іде Великдень по святій землі». Тут вдалося віднайти яскраві деталі-образи, що так влучно відображають бажання людини бути в цей день добрішою, готовою прощати провини іншим:

*Іде Великдень по святій землі,
Засвічує любові щастя свічі.
Душа Ісуса сяє на столі
І Божя милість дивиться у вічі.*

*Іде Великдень по святій землі,
Дзвенить Земля і Небеса піснями.
Вогнями сяють зорі у імлі –
І сипле перли доброта між нами.*

Кожна поезія цієї збірки – то молитва за світлу долю нашої Батьківщини, її народу, за рідну мову.

Дотримуватись Господніх заповідей повинен кожен християнин. Якби так сталось, то не було б місця злу в суспільстві. Та, на жаль, люди обминають Господнє слово і часто душу віддають на спокус темній силі. Застережливо звучить напучування. Так звучать пересторогою слова:

*...вічна є любов Господня –
Учора, завтра і сьогодні, –
Лиш заповідь священну не забудь,
Збагнути її велич, її суть.*

Оспівано в її поезії Різдво, благодійність Миколая Угодника, діяння Івана Хрестителя, святу Софію.

А « Молитву за Україну» треба було б проказувати щодня перед сном і перед засіданням Верховної Ради України.

*Молю тебе, Боже, за всю Україну...
За батька, за матір, за рідну дитину,
Молю тебе щиро, від самого серця...
Дай долі і миру, і крила простерті.*

*Дай сили й терпіння,
Дай волі й горіння!
Усім добрим людям
Хай щастя прибуде!*

Із поезією Галину Йосипівну зріднила батькова бібліотека. Йосип Макарович, завуч, історик за фахом, кохався в книгах. До них і прилучав доньку. А дівчина мала пильне око, гострий слух. Отож і вловлювала всю красу рідної землі до найдрібнішої деталі. Її чарувала росинка-діамантинка на траві шовковій, переливи соловейка у діброві, мережання хмарин казкове, «біля криниці верба плакуча, крила. Це все поетичну палітру збагатило».

Збірка «Зоряний шлях» – сьома збірка поетеси. Це ще одна висока сходинка на її творчому шляху. Вісімнадцять зірок, що яріють на світовому небозводі духовності, опромінені художнім словом у цій збірці. В цьому чудовому суцвітті на першому місці Леся Українка. 10 поезій – такий дарунок світлій пам’яті безсмертної поетеси.

*О пісне Лесина, звучи...
В усіх куточках України
Хай голос твій чарівний лине,
Як сурми, як весняний дзвін*

*Струмків кришталево чистих,
І хай твоє сяйне намисто,
Що плекане любов’ю слів,
Сягне високих берегів*

*Духовності мого народу,
Народить волю і свободу...
Народить правду і добро
Величне Лесине перо...*

Про Т. Шевченка сказано влучно, економно:

*Титан і розуму, і духу,
Пророк страждальної землі...
Він серцем Україну слухав,
Він сонцем, сяяв ув імлі,
Щоб дати світові ту мудрість,
Якою збагатився сам...*

Поетеса вдало вибрала поетичну деталь, біографічний факт, рису вдачі, особисте хобі, спорідненість людських доль; вона має щирі гарні рядки, присвячені М. Кропивницькому, Панасу Мирному, О. Пушкіну, І. Тургенєву і навіть Софії Ротару.

Вінчає збірку поетичний цикл «Рідному краю». Ось як малюється узагальнений портрет українки-красуні. Все тут витримано у народнопісенному стилі. Кожна, деталь – «дівочі коси», «намисто», «вишивана сорочка», уста «ягідки калини» – підкреслює, що мова йде про дівчину-українку:

*Довгі коси у дівчини,
Губи – ягідки калини,
У віночку і намисті,
У сорочці урочистій,
Що весело вишивала,
Хрестики на долю клала...*

Щасливою почуває себе поетеса на рідній землі. Тут все надихає на творчість. Тож хочеться їй писати «вірші, такі прозорі, ніжні, чисті...»

*Як дуб у лісі, – урочисті...
Як незабудки на поляні
І як дзвіночки в тиші ранній...*

Завершується цикл справжнім гімном Україні:

*Живи, Україно – любові дитина,
Живи, Україно – єдина родина...
У щасті народжуй дочок і синів.
Нехай не торкнеться тебе біль і гнів.
Хай шириться врода лісів і ланів...
Зорій, Україно, на лоні земнім,
Щоб сяйво добра розгорталося в нім,
Щоб кожного стріла незрадлива доля,
Щоб людством святилася мудра воля.*

Читання її поезії дає відчуття прилучення до таїни довкілля, повертає людині сенс її існування в єдності зі світом, наближає до розуміння вічності буття земного. Образи у віршах мереживні, «Мов статуетки зі слонової кістки» (І. Муратов). Глибина філософського узагальнення, одвертість саморозкриття (цього поетеса не боїться), витончена інтимність, наближена до громадянськості, шляхетна споглядальність, пильна увага до голосів рідної планети – то незамулені джерела творчості цієї невтомної трудівниці.

*Брижак П.Г.,
викладач ХГПІ
(Хмельниччина, 27 червня 2001 року)*

«Чарівні казки» Галини Ісаєнко

Галину Йосипівну Ісаєнко добре знає не одне покоління випускників колишнього педучилища, нинішнього Хмельницького гуманітарно-педагогічного інституту як досвідченого бібліотекаря, чуйну, оптимістичної вдачі людину. Знають Галину Йосипівну і як поетесу: вона видала збірки «Голосом серця» (1995), «Сяйво любові» (1998), «Зоряний шлях» (2001) та інші. Постійно її вірші публікуються в колективних збірниках-антологіях, часописах.

Поетеса не зупиняється на досягнутому. Щиро люблячи малечу, вона взялась за написання казочок, які нещодавно вийшли у світ окремою книжечкою з ілюстраціями колеги по інституту, викладача А.Г. Гаєвського. Рецензувала книгу О.І. Фільваркова.

Казочки-мініатюр написані простою, але образною мовою, усі вони повчальні для дітей. Ось у «Святій Катерині» авторка подає чотири заповіді, в яких йдеться про радісну сумлінну працю для людини, щедрість серця. Засторогу: не обмануй; настанову: шануй тата й маму... Є в казках і чарівні перетворення, і мотиви інопланетного втручання в долю землян тощо. Читаючи «Чарівні казки» я пригадала мудрі слова Галини Йосипівни, які я 1 вересня 2003 року собі занотувала: «Якщо ми будемо правильно себе поводити, то Бог допомагатиме нам».

Саме цю істину авторка і намагається донести до найменших наших читачів.

Олійник Н.В.,

літературна агенція «Пролісок»

Подільські вісті, 17 лютого 2004 року

Розкриленість поетичної долі

Творчий феномен Галини Ісаєнко – за дев'ять років (1995-2004) написано і видано 15(!) поетичних і прозових книг. Як птаха має два крила, так і творчий лет поетеси має два опертя: твори для дорослих і твори для дітей. Ці два її «крила» об'єднує Божя Благодать, що осіняє її до творення.

І. Твори для дорослих

Перший рік нового тисячоліття Галина Ісаєнко означила новими трьома поетичними збірками «Зоряний шлях», «Молитвами святяться небеса», «Слово через Космос». За своїм змістом останні дні кардинально відмінні від семи попередніх, розмова про які велась у книзі другій «З подільського кореня» («Евріка, 2003).

В чому ж феномен творчого Рубікону мисткині? Таїна його криється в зламі суспільно-політичного і духовного життя України, як і багатьох країн СНД та Східної Європи, що відбувся на межі століть і тисячоліть. Відбулися психологічні зміни усталених морально-етичних норм людського співжиття, ідеологічних і світоглядних переконань. Це і різкий поворот під войовничого атеїзму, що зруйнував тисячі культових споруд, а головне – мільйони людських душ, до майже релігійного фанатизму:

*Прийшов у дім, перевернув ікони.
Святі ікони смів перевернуть...
Хай Бог боронить, Бог його боронить.
Коли не знає, в чім ікони суть.
Вони на нього дивно так дивились
Святії лики – Божя Благодать
Бо не одна душа від них зцілилась.
Бо не одній зуміли Дух піднять.*

Сьогодні ж спостерігаємо релігійне поклоніння, масове підновлення та побудову нових храмів. В Україні, наче гриби

після дощу, ростуть і множаться різні релігійні конфесії, громади, секти.

І от в такі «круті життєві повороти» не вписалися мільйони українців, порушивши рівновагу душі і тіла. Особливо скрутно було старшому і середньому поколінням людей, вихованих на атеїстичних догмах. Кожному з них доводиться нині шукати себе в нових умовах, шукати шляхи до сповідання віри, «відкривати» в собі Бога. Шлях цей у багатьох складний, тернистий, а деколи й трагічний:

*Хто святістю живе, а хто любов'ю...
Хто темним шляхом йшов і в мороці зав'яз.
Хто гріх свій обливає кров'ю,
А хто не стерпів і погас.*

Загалом, поетеса вірить в пробудження свого народу:

*Рожденні в муках ми для перемоги.
А якщо десь колись сутужно нам,
Надію світлу маємо на Бога.*

Своїм поетично-молитовним словом Г. Ісаєнко звертається до Господа, до Матері Божої, до святих Миколая, Софії, до Ігумена Почаївського преподобного Іова, захистити Україну, її природу, народ і його мову:

*Щоб кожна в Україні мати
В житті щасливою була.
І щоб душа її цвіла,
Ясніла в сонці і любові.
Купалась в українськiм слові.*

Душу поетеси зігріває думка, що «серед галактик, зоряних світів є та земля єдина і любима, яка так ніжно зветься – Україна».

Обидві збірки повняться молитвами-осаннами Всевишньому, що дарував Україні незалежність, яка твердим поступом крокує в майбуття:

*Молитвами святяться небеса,
Ісуса голос в піднебесі лине.
Ласкаве сонце гріє Україну,
Осяйно заіскрилася роса...
Долає ніч непереможна днина...
І серце радість посила в світи...*

Завершується вірш переконливими рядками, що наступним поколінням буде «...легко, просто, весело іти, // Іти в пречисті трави, скупані росюю // дорогою, мов піснею, з Тобою // Через життя любов свою нести». Звертаючись до юного співвітчизника з напутнім словом на майбутнє, письменниця констатує:

*Все на світі залежить від тебе...
Космос любить тебе й береже.*

Але можливе це за умови, «коли ти перед Богом, як Ангел, // Коли сяєш сонцями душі, – не грішиш темно-злыми думками, // як колись сам Люципер грішив...».

Поринаючи у спогади свого дитинства, поетеса елеґійно описує, як;

*Писала писанки бабуня
Після молитви на зорі.
Писала писанки сльозами
І серцем любій дітвори...
А внуки тихо так сиділи,
Щоб не зронила бабця віск.
На Паску всі за Свят-стіл сіли,
І батько хліб святий приніс:
– Бог дав нам нині гарну Паску,
Спасибі Богові за ласку...*

В збірці «Молитвами святяться небеса» діти можуть знайти для себе щирі новорічні щедрівки і вишукані Різдвяні колядки.

Для Галини Ісаєнко віршування – це сповідь душі, віршований діалог з Богом:

*Тобі одному довіряю душу.
Тобі шлю мого серця благодать,
Тобі в гріхах покаються мушу,
З тобою в серці буду я благодать
Щасливої усім ясної долі,
І честі, совісті, і волі!*

І додає:

*«Я молюся за світ цей прекрасний.
за вогонь у Душі непогасний».*

Поетична молитва Галини Ісаєнко в «Слові через Космос» заглиблена в спомини кращих традицій Княжої Русі та Гетьманщини. Всеосяжність її поетичної думки легко прокладає

логічний місток від нашого героїчного минулого до меркантильного сьогодення:

*Княжа Пристань у Києві
І Хмельницький товчок...
Княжа пристань у Києві
Сотні літ – один крок.*

Зображуючи міський пейзаж (будівлі старого Проскурова і пам'ятники нового Хмельницького), милуючись подільськими краєвидами, поетеса скрізь відчуває Благодать Божу, що лине до нас його «Словом через Космос». Переспівуючи одну із заповідей Божих, вона віщує:

*Щоб вас любили, – ви любіть!
В добрі і злагоді живіть.*

Перечитуючи останні збірки Галини Ісаєнко, переконуємося, що її громадянська лірика – це пристрасно-поетичний відгук непогамовного і чутливого, мов барометр, серця на всі негаразди нашого буття. Це глибокі філософсько-етичні роздуми про непроминальні цінності нашої духовності протягом століть і тисячоліть.

II. Твори для дітей

Пишною квіткою, другим «крилом» розквітнув і зринув у небо талант Галини Йосипівни саме в дитячій поезії, де кожен вірш, кожне слово з любов'ю виплекано чуйною душею. Всі чотири дитячі збірки – «Під промінчиками сонця» (1998), «Акрозагадки та колисанки» (1998), «Веселий олівець» (2003) та «Чарівні казки» (2003) – сповнені ніжного аромату подільської примовки, співаночки, наповнені сонцесяйною прозорістю дитячих образів.

Дві останні адресовано дошкільнятам, які за допомогою батьків (родинне читання) або вихователів дитсадочків починають засвоювати перші кроки в читанні. «Веселий олівець» поетеси «намалював» на кожну літеру абетки по декілька однострофних віршиків. Кожен з них іскриться образами природи, птахів, звірів, домашніх тварин:

*А сонечко сяє,
А пташка – співає,
А котик чеше лапку,*

А квіточка моргає...

*Боря мамі не грубив,
Боря мамі говорив:
– Більш не буду так робити –
Битись і штанці бруднити.*

Отож, попри пізнавально-навчальну дію, ці вірші несуть у собі завуальовану морально-етичну думку. Мета буде досягнута, коли той з дорослих, хто читатиме вірш, поведе бесіду з дитиною про його зміст. За вчинками героїв книжок діти засвоюють поняття добра і зла, як їх різнити і оцінювати. Головне – не переобтяжувати читанням увагу дитини. Досить двох-трьох віршиків на одну літеру для одного дня. Образний стрій думок дитини перевести в інше русло – замалювати почуте: дерево, птаха, звіра тощо.

Здається, що не менш захоплюючими для малят будуть і «Чарівні казки». Сім невеличких, односторінкових прозових легенд, написаних у народно-казковому стилі, за простотою викладу сприйматимуться малюками легко, ненав'язливо.

Якщо більшість казок носять розповідний характер, то казка «Чорт і Ангел» – віршована у стилі народних примовок:

*Чорт. «...В свято б сварку вчинив,
Спокою б нікому не давав.
Хазяїна на жінку та дітей нацькував,
Сусідам шибки повибивав...»*

*Ангел. «Як засяяв Ангел добротою
Та любов'ю ніжною святою.
То чортаці хоч бери тікай,
Сяйво йому роги обпіка...»*

Так письменниця в образно-алегоричній формі виховує дітей у дусі розуміння і творення добра: «Це ключик від твого щастя. Господь тобі його посилає за доброту твою...» («Кізочка»).

У «Святій Катерині» авторка опосередковано сповідує дітям «чотири заповіді» доброти:

*– Трудись з радістю, сумлінно.
– Ніколи не обманюй чесних людей.*

– *Шануй тата і маму.*

– *Будь щедрою серцем і душею.*

Книжечка вчить дітей терпеливості («На все свій час»), мужності і патріотизму («Телятко»), служінню людям мудрим словом, цілющими травами, як це робили герої книги Зея та двос стареньких цілителів («Зея» і «По труду дано буде»).

Смислово доповнюють зміст казок чудові ілюстрації графіка Аркадія Гаєвського. Ці графічні картинки виконані так, що дітки можуть їх розмальовувати олівцями або фарбами.

Як і попередні збірки Г. Ісаєнко, дві останні можна використовувати як для позакласного читання, малювання, так і для проведення виховної роботи з дітьми. Бо у кожному вірші, в кожній казочці «захований» певний моральний кодекс. Всі вони, разом взяті, підсвідомо вчать дитину творити добро і мати з того валяку радість. І, разом з тим, як стверджує авторка, вони пробуджують у дитячій уяві «Богиню легкокрилу – фантазію». Вчать любити рідну землю, розуміти і цінувати прекрасне у житті і в людях.

Тринадцяту збірку Галини Ісаєнко «В обіймах долі» (2003) за змістом можна було б назвати «Невигаданими історіями» нашого буття. Це понад 20 односторінкових оповідок, поданих у формі авторського монологу або діалогу персонажів:

– *Не кажіть, Стасю, не кажіть. Тепер ті діти такі розумні... і тобі комп'ютер, і тобі музичний центр, і тобі...*

– *Що там зараз, ми колись нічого не мали, а хороші і талановиті люди з нас повиходили, бо в труді і в повазі до старших виховувались...*

Ця книга, як зазначає в одному нарисі письменниця, «...про історію життя сильних духом, змучених війнами, голодом та нестатками сміливих і мужніх людей» (с. 13). Це книга-гімн українській жінці-трудівниці, жінці-матері, її нелегкій долі в сучасному суспільстві. Це соціальний «зріз» нашого сьогодення, який бринить оголеним, зболеним нервом у душі автора. І це «оголене» слово (без будь-яких метафоричних чи алегоричних прикрас) б'є по свідомості кожного з нас, кому небайдужа доля українського народу, нашої держави.

І все ж Ісаєнко вірить у непоборну силу Духу свого народу, «...що йде з покоління в покоління, з роду в рід... Від коріння, від основи нашого народу... Хто її не згубить, збереже і передасть

новим поколінням, той збереже цілим народ, націю... Від сонця, землі і неба, від чесної праці, від джерельної води в нашій криниці народжується та сила, від роси ранкової, від квітів і шепоту зеленого листя лісів, від пташиного співу, від пісні, що вечорами після трудового дня злітає в небеса... Від любові...».

Можна лише пожалкувати, що через матеріальну скруту ці чарівні перла дитячої поезії і прози виходять мізерним накладом – 200-300 примірників, коли для України потрібні мільйонні тиражі подібних книжок.

*Кульбовський М.М.,
(«З подільського кореня».
Книга третя, 2004 р.)*

Рецензія на збірку «Мова калинова»

Від часу народження першої книжки поезій Г.Й. Ісаєнко до «Мови калинової» відстань чимала. З високого порогу творчого шляху, що видовжився у 30 літ, далеко видно, бо яскравіє кожна сходинка сходження на поетичний олімп. І ось ми біля колиски новонародженої уже 21 збірки, охрещеної промовистим ім'ям «Мова калинова».

Перегортаю сторінки, вчитуюсь у рядочки, і важко мені визначити, коли для Галини Йосипівни настала та мить гострого болю, який викресав образну іскру емоційної напруги, і в тому спалахові освітілась прірва німотного крику кожного рядка.

І думається мені: поезія почала жити в її душі ще до народження Поета – в її дитячій уяві, а головне в трагічних спогадах обпаленого війною дитинства. Чотири слова закарбувалися в пам'яті дитини. Їх породила злочинна жорстокість людей, що в полум'ї війни намагалися знайти для себе якісь вигоди.

Вслухайтесь, який слід у свідомості дитини лишили лихоліття.

Чотири слова

*Чотири слова я запам'ятала
З далеких повоенних літ...
Чотири слова: «хліб»,
«картопля», «похоронка», «лід».
Гуляли світом верениці бід,
Коли три рочки ще було мені,
Коли хлібина сяяла, мов сонце
Й ділили ми тоді її на дні
Важкі, голодні, зранені, сумні.
Ділили на своїх і на чужих,
Знедолених війною і малих...
А в хлібі замість борошна був жмих.
Слово «картопля» тепле спасівне
Зоріло й рятувало всіх й мене
У ті страшні, кроваві дні війни, –
Жорстокого розгулу сатани.
Була гнилою, правда, та картопля.
Ми клали її на підстіл з коноплі*

*І, розділивши навпіл, жадно їли,
Щоб вас не полишали зовсім сили...
А слово «лід» – у хлопчика в голівці...
Він раз прибився в хату...
На долівці.
Сидів і гірко-гірко плакав
Й казав, весь час, що
Той фашист – собака...
Бо маму й татка
На очах повісив, Його з сестрою з дому
Піти змусив...
Сидів той хлопчик біля печі,
А лід стікав йому на плечі...
Четверте слово «похоронка»,
Не обминула хати жодної вона,
Не обійшла і нашої сторонки,
Її несла й несла війна...
Чотири слова я запам'ятала
З далеких повоєнних літ...
Чотири слова: «хліб»,
«картопля», «похоронка», «лід».*

Напевне, доля кожного поета складається з його переконання:
доки живеш, доти й страждаєш.

Мені важко подолати велику спокусу хоч краєм ока заглянути
у храм дитинства пані Галини та не заговорити віршами.

*Край Ваших літ не раз цвіла калина,
Та юне щось не сходить із чола.
Про все подбали ви, Галино,
Тож щедрі маєте жнива.
Серед землян сорок першого року
З'явилось дівчатко в селі Вовковинці,
Коли людську мрію про щастя високу
Топтати зібрались орди чужинців.
Бабусіна казка добром променилась,
Бальзамом лягала на душу дитини.
Надовго в країні зло поселилось,
А людям жилося не хлібом єдиним.
Примарою час той відлинув,*

Вернулись солдати до праці у мирі.
Віддали до школи маленьку Галину,
Припала до книжки дівчинка щиро.
В науці зростала, в царстві книжковім –
То храм для душі, для серця – причастя.
Була ученицею завжди зразковою.
Як сонях до сонця, тягнулась до щастя.
До Вашої з'яви з дзвінка геніального
Долинув завіт мамі і тата.
Тому так легко з потоку загального
Ви вибрали слово, як свято.
Як рідні чекали завше Вас радо,
Коли Ви навчались, щоб мати диплом,
У древньому місті Росії – Белграді,
Так рідко з'являючись вдома.
Якби ялинка виросла із слів збірок, –
Сягне вершечком до зірок
Творчий Ваш ранок почавсь із колисанок
Зоряний шлях прийшов у світанок,
Не приспаний осик осіннім сном,
В космічні далі став вікном.
Такий розмай, така краса –
«Молитвами святяться небеса».
І зацвіла ромашками в широкому полі
Казкова збілочка «В обіймах долі».
У гості свято завітало з «Веселим олівцем»,
Слова у Космос Ви направили гінцем.
«Мова калинова» – двадцять перша збірка
Ми віримо: це не остання збірка
На Вашім поетичному небозводі,
Бо в світі образів, слівес мелодій
У Вас живуть такі потужні сяйні сили,
Що чорним не дадуть, щоб факел той згасили.
Симфонію світу Вам слухати треба,
На квіти й дерева частіше дивиться.
Краса підійма Вас до самого неба,
Щоб Богові сонця за неї молитисьь.

Розгортаємо збірку «Мова калинова» і замість передмови епіграф, чотири рядки з вірша Станіслава Тельнюка, що в свій час

поетом став з благословення геніального Павла Григоровича, та щиро кличуть нас помандрувати сторінками нової книжки Галини Йосипівни.

*В нас мудрість вічна і любов жива...
А хтось же вас народжував слова,
Хтось ті суцвіття звуків винаходив,
Що стали потім мовами народів.*

Стомлена незгодами, політичними протистояннями, економічними негараздами, намаганнями відступників та лженауковців довести меншовартість української мови, витіснити її за околиці науки та освіти, залишивши за нею право спілкування лише на побутовому рівні, ввести державною мову великого, впливового сусіда душа ліричного героя закликає свій народ до святого храму маминої мови.

*Материнська мова квітне веселково,
Відганяє завжди болі, сум і страх.*

Їй так хочеться, щоб слово мамине сягнуло через світи, «щоб чув і космос, і свята земля, як пісня ллється мамина в поля...». Тож так логічно влітається в тканину збірки одверта щира риторика вірша «Все можна словом описати», бо в ньому значно більше барв, ніж в кольоровому спектрі. А все-таки спочатку було слово, і «слово було «Бог». Вже потім від нього родились мільйони слів, що, мов зорі небесні, заселяли духовний світ людини. А мудрі талановиті брали ті слова, як цеглинки, як дорогоцінні діаманти обробляли їх і творили собори. Найбільшим чудом із чудес є слово, дароване людині силами всевишніми. Висока місія відведена слову, щоб через нього «йшла любов від серця і до серця і щоб лилася доброта, неначе із відерця».

Шість разів повторена анафора «слова любові» в однойменному вірші утверджує високу ідею сили слова, що несе позитивну енергію доброти.

Слова любові

*Слова любові ніжать, окриляють.
Слова любові жити помагають,
Слова любові рани заживляють...
Вони – мов благодать з небес,
Вони – мов сяйво сонечка ясного.
Слова любові – давня засторога*

*Насиллю, злу, невігластву і хамству.
Слова любові - то любов до Бога,
Який створив для нас цей дивний світ.
Слова любові – Божий заповіт...*

Кожна поезія несе засторогу від необачних, лихих слів, бо їх придумали злі люди і ними, мов батогами, часто полосують душі людей. А їх же можна замінити словами ясними, що допоможуть позбутися пільми і принести благодать треба спішити «його людям скоріше віддати».

Велике щастя для кожного – духовне єднання. Бувають у житті хвилини, коли хочеться висповідатись людині, котра зрозуміє, розділить твої болі, страждання полегшить, поверне радість земного буття.

***Брижак П.Г.,**
рецензент
2006 р.*

Музика віків серця боронить

Змовкає мова...

Музика звучить...

Галина Ісаєнко

Так було в актовому залі Хмельницького музичного училища ім. В. Заремби під час презентації нової поетичної збірки Г. Ісаєнко «Музика».

Про мелодійність віршів хмельницької поетеси Г. Ісаєнко свідчить такий факт: ще задовго до виходу з друку її першої збірки «Мелодія Вічності» (1998 р.) естрадні пісні на її тексти буквально заповнили всі Хмельницькі концертні зали. Місцеві композитори підхопили її співомовки на «музичні крила» і рознесли по всьому Поділлі завдяки вокальному тріо «Камертон» (Людмила Яківчук, Людмила Дуб'єцька, Наталія Ілініцька). З їх уст Ісаєнківська «Криничка» (музика О. Лукіна) вперше зазвучала ще у 1991 році. Вона й сьогодні є провідною, знаковою в репертуарі цього вже легендарного тріо. Самобутній мистецький тандем (поетеса - тріо) за останні 10 років дав потужний спалах творчої енергії: нині в репертуарі «Камертону» понад 30 пісень на слова Г. Ісаєнко. Саме першу апробацію нової пісні Галина Йосипівна довіряла «Камертону». І за цей короткий з погляду вічності проміжок часу поетеса видала двадцять книг. Дехто з маститих хмельницьких віршотворців за все життя стільки не створив. В останній збірці «Музика» Г. Ісаєнко на стор. 10 помістила таку «Присвяту тріо «Камертон»:

Мов яблунь цвіт, мов дуба гілля

Дзвенить і сяє на весь світ

Іскриста пісня «Камертону».

Літературно-музичне шоу в музучилищі, яке підготувала з групою студентів викладач «Благословенна Алла Дмитрівна Чижова» (цими словами посвяти відкривається згадана збірка), півторагодинно промайнуло «на крилах пісні». Продекламований вірш змінювався музикою. В підтвердження слів вірша-присвяти «В.Г.Щ.» з початковою строфою:

Гармонія й закоханість у світ

Панує в цій тендітній, милій жінці,

В якій «Музики по вінця», –

звучала чарівна скрипка Валентини Григорівни Щур – заслуженої артистки України, концертмейстера нашого симфонічного оркестру у фортепіанному супроводі Валерії Разумової. І змінював гру лауреаток обласної мистецької премії ім. Т. Шевченка вірш про симфонію, про симфонічний оркестр.

Ісаєнківський поетичний образ бандури підкріплювався грою на цьому ж українському народному інструменті-символі.

*Ридає музика і плаче,
Коли чорнобильця побачить,
Коли побачить ветерана,
Який був страдником Афгану.*

Ви чуєте перегук з українською думою колишніх мандрівних кобзарів? В естрадному феєрверку, де читці змінювались баяністами, скрипалі – співаками або гітаристами, де «На сцені Моцарта відтворює рояль й підспівує йому чарівна скрипка...», маленькими зірочками засвітилися юні таланти подільських музик. І ніяк не перейнятися віщими словами поетеси:

*Музика звучить, і серце мліє.
Музика несе душі надії.
Музика в нас радість народжає.
Музика звучить – душа співає.
Бо все тлінне. Лиш музика – вічна!*

*Кульбовський М.М.,
(«З подільського кореня».
Книга четверта, 2007 р.)*

Незвичайна зустріч

Галина Ісаєнко родом із Вовковинець. Народилася у червні грізного 1941-го.

Цікавість до поетичного слова з'явилась ще у ранні шкільні роки, саме на рідній Деражнянщині пройшло її дитинство і юність.

Світ Галини Ісаєнко – жінки, матері, бабусі, поетеси починається з великої любові до прекрасного, що є на Землі і у Всесвіті. Кожна поетична збірка її наповнена невичерпним бажанням віддати людям все найкраще, що виливається з душі і серця. Велика радість пізнання і творчості живе у кожному поетичному творі подільської поетеси. Присвячуючи свої книги юному читачеві, авторка веде розмову про життя в усіх його проявах, не нав'язуючи своєї думки, змушує мислити, мріяти, любити, розуміти.

Селище Вовковинці любить понад усе, хоч давно живе і працює у м. Хмельницькому.

*Розкажи мені, криничко,
Як тобі без мене?
Чи стоять ще біля тебе
Явори зелені?
За тобою моє серце
Тугою займеться....
Милий краю, рідний краю,
Як тобі живеться?*

Вся шкільна родина Волоського з нетерпінням чекала гостей.

І ось на порозі школи директор А.І. Березюк, завуч А.Г. Корчак, голова села Г.П. Юр'єва, педколектив, учні. Гарним запашним короваєм зустріла школа хмельничан: Галину Ісаєнко, досвідчених викладачів та студентів Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (всіх 40 чол.). Серед викладачів – П.Г. Брижак, який рецензував 20 поетичних збірок поетеси. А ще в дарунок привезли книги, вірш-посвяту вчителям Волоської школи, бо кожен педагог школи вклав часточку своєї душі в цю зустріч.

Директор Аліна Іванівна познайомила гостей із школою. Сподобався куток, присвячений хлібу, святе місце в школі, де зібрані матеріали про голодомор 1932-33 рр. Вразили хмельничан рідкісні експонати шкільного музею народознавства.

Учні школи свідомо й емоційно читали напам'ять вірші Галини Йосипівни, деякі з них інсценували.

*Окраєць хліба – сонячне тепло...
Невтомні, сильні хлібороба руки...
Пшеничне поле, стомлене село...
І зцілення сердець від зла й розпуки.*

Так, притисши окраєць хліба до грудей, з любов'ю і теплом читала Діана Юхимишина вірш Галини Ісаєнко.

«Лечу лелекою крізь тисячі завій...», – замріяно, із щемом у душі читає Маря'яна Галькович вірш поетеси, і зразу ж він природньо переростає в устах талановитої Мар'янки в однойменну пісню «Лелека».

Сподобалась гостям і наймолодша учасниця заходу Даяна Юхимишина, яка дзвінко проспівала пісню про Україну.

Щиро дякувала Галина Йосипівна дітям-читцям: В. Кучер, С. Савчуку, Р. Рагульському, В. Рибак, В. Банделюку. О. Свинарчук, О. Бровко, О. Кривогорніцевій, Р. Кучер, Г. Ваврух, Т. Довгань, Л. Орленко, М. Гринчук, Н. Бондар, Р. Клімчук, В. Гуменному та іншим учасникам свята (а їх було більше 30-ти).

Дитячі голоси змінили більш зрілі – викладачів та студентів ХГПА. Учні школи щиро оцінили їх: «Їм виступати б на столичній сцені!»

Викладач О.П. Попик розповів про академію і запросив випускників школи вступати до ХГПА. А викладач П.Г. Брижак доповнив розповіддю про поетесу Г.Й. Ісаєнко, яка є гордістю не лише навчального закладу. «Сьогодні вона знана у поетичному світі Поділля і я пишаюсь тим, що маю нагоду працювати поруч з цією жінкою», – сказав П.Г. Брижак.

Цю незвичайну зустріч ще довго будуть пам'ятати учні Волоської школи і з нетерпінням чекатимуть наступної.

*Галина Романюк,
вчитель Волоської школи
(Вісник Деражняниціни,
25 листопада 2008 р.,
№102)*

Творча «Криничка» Галини Ісаєнко

*Бо тільки слово, збережене в основі –
Безсмертя української душі.
Борис Олійник*

Таким кодовим словом на багато літ для поетичної душі Галини Ісаєнко стала назва одного з перших її віршів – «Криничка».

Не думала й не гадала, коли після довгої розлуки з Україною (певний час проживала в Росії), взявшись за перо, виразить весь свій біль і смуток, оту Шевченкову «вишневу» ностальгію за рідним краєм. Ті слова болісно струміли з її серця невимовним зойком і лягли на папір:

*Розкажи мені, криничко,
Як тобі без мене?
Чи стоять ще біля тебе
Явори зелені?*

*Чи витають біля тебе
Голоси дівочі?
Чи даруєш їм ти щастя,
Зорі опівночі?*

*Розкажи мені, сестрице,
Чи запам'ятала,
Як лице моє дитяче
Ніжністю вмивала?*

*За тобою моє серце
Тугою займеться...
Милий краю, рідний краю,
Як тобі живеться?*

Якщо глибше заглянути в творчу «Криничку» Галини Ісаєнко, то в ній можна побачити закодовану генетичну пам'ять нашого народу, невичерпне джерело національного духу і, разом з тим, творчий лет поетичної думки поетеси.

Ще задовго до появи першої збірки віршів Галини Ісаєнко «Голос серця» (1995) Хмельницький композитор Олександр Лукін

проникливі слова «Кринички» поклав на музику. І тут же підхопили на своє співуче крило три подоляночки (тріо «Камертон») – Людмила Яківчук, Людмила Дуб'єцька, Наталія Іліницька. «Криничка» в їх виконанні джерельно журчить вже 15 років на всіх престижних концертах і стала візиткою тріо.

Понад 30 пісень на слова Г. Ісаєнко створили хмельницькі композитори. Мелодійність віршів Г. Ісаєнко, тонке розуміння специфіки піснетворення, коли доводиться жертвувати метафоричною знахідкою ради повнозвучного словосполучення – це ті родзинки її поетичного хисту, які привертають увагу композиторів. Адже її пісні-вірші – це мініатюрні вистави, де є початок і фінал (заспів, приспів), де є повтор окремих рядків, який у звичайному вірші був би недоречним.

Вже так з роками склалося, що першу апробацію своїх пісень Галина Йосипівна (та й композитори) довіряють саме «Камертону» – своїм колегам по Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії. Отож, нині вже знаменитий творчий тандем поетеса – «Камертон» став до певної міри знаковим у культурному житті Поділля. А пріоритетними піснями цього тріо завжди були пісні на слова Галини Ісаєнко. Бо саме у них шанувальники оригінальної пісні знаходять притягальну силу у простоті вислову та в ясності думки, відчувають потужну енергетику в слові й музиці.

Якось в телеінтерв'ю одна з подільських поетес (член НСПУ) гордовито повідомила, що на її тексти створено аж... три пісні. А тут в Галини Ісаєнко – 30 пісень, які постійно звучать в різних творчих колективах. Тож саме вони й стали «камертоном» творчого заспіву поетеси, започаткованого «Криничкою». А коли вірш став піснею - він вже безсмертний. Він увічніює ім'я поета, який став своєрідним духовним «камертоном», барометром доби.

Якщо простежити творчий поступ Галини Ісаєнко, то з певністю можна сказати: її творча палітра тонко й правдиво завжди передавала настрої українського народу в добу Незалежності. Трагічні наслідки радіаційного забруднення України відображені в циклі «Чорнобильське розп'яття».

Після падіння більшовицько-комуністичної імперії зла з небаченою у світі войовниче-естетичною ідеологією старше покоління українців почало повертатися в лоно Боже, шукати свої шляхи до Всевишнього. Галина Ісаєнко, як ніхто інший, відчула жагучу потребу в сакральному поетичному слові.

І розлилися її збірки «Молитвами святяться небеса» (2001), «Слово через Космос» (2002), «Поклик Всесвіту» (2006) віршами:

*А ми йдемо у світ з молитвою.
З великим почуттям Любові.
Хто світ приймає лиха бритвою
Й піаром чорним в кожнім слові.*

*Та свічка доброти горить
І сяє слово чесне,
З яким колись
Весь світ воскресне.*

(«Поклик Всесвіту»).

Тільки чиста душа поета може вести такий діалог з Господом, «коли ти пред Богом, як Ангел, коли сяєш сонцями душі», – стверджує Галина Ісаєнко.

«Дітьми війни» назвав наш народ обкрадене долею покоління, якому довелося винести на дитячих плечах поневіряння під час Другої світової війни (1941-1945), страхіття голодомору 1947-го. Вони стали жертвами ідеологічних експериментів та сталінсько-брежнєвського терору. Саме цьому поколінню й присвячена збірка «Діти війни» (2006):

*І ви обпалені війною...
Вже нині сивина в висках
Й за правнуків у серці страх...
Щоб з ними не було такого.
Як вам прийшлося пережити.*

(«Обпалені війною»)

Спостерігаючи, якій руйнації підлягає нині українська мова, коли шовіністично-антиукраїнські сили на всіх ріннях влади системно порушують 10-ту статтю Конституції України про державність української мови, Ісаєнко захищає рідну мову цілою збіркою «Мова калинова» (2006).

Звертаючись до українців, поетеса закликає:

*України діти,
Слово бережіте,
Слово бережіте,
З радістю плекайте.
Українську мову*

*Старанно вивчайте.
Старанно вивчайте,
В білий світ несіте..
Хай слова, мов квіти
В веснянім саду,
Весело цвітуть...*

(«Українські діти»)

Сповнена високих патріотичних почуттів і збірка «Україні» (2009), де кожен з 76-ти віршів пламенить любов'ю до рідного краю.

*Україно, мила, люба.
Краю дорогий.
Я кладу тобі до ніг
Весь доробок свій.*

*Я кладу усе, що маю.
Чим життя живу:
Душу, серце і любов,
І пісню живу.*

В моїх руках нова (двадцята) збірка Галини Ісаєнко «У вирі життя» (2008), де вміщено дві з половиною сотні віршів, адресованих молоді.

Хоча і читачам старшого віку там знайдеться «ключ» до роздумів про сьогочасні проблеми нашого буття, коли «гармонії бракує в світі». Хоча їх подолання поетеса вбачає «у мудрім Божім заповіті», бо ж сама черпає з народної кринички:

*Плоди мудрості збираєм день у день
З книги звичаїв, обрядів і пісень...*

*Плоди мудрості збираємо в життя.
З історії... Й несемо у майбуття*

*Все найкраще, що зібрати спромоглись,
Чим духовно і морально запаслись.*

(«Плоди мудрості»).

Тож, поетична палітра Галини Ісаєнко, що викристалізувалась на зламі епох і тисячоліть, – це вистраждані й відчуті зсередини відголоски наших протиріч, що боляче

ранять душу кожного українця і випромінюються у віршах поетеси.

Галина Ісаєнко у своїх 20-ти збірках, в яких вирує образний український колорит, калейдоскопічно віддзеркалює наше суперечливе національне відродження, черпаючи творчу снагу з джерельно чистої «криниці» нашої духовності, з подільської народної пісні, яка, завдяки геніям Миколи Леонтовича та Олександра Кошиця, облетіла всю планету і прославила наш край по всіх світах. Дух Шевченка й Леонтовича витає над її творчою музою, і зазирає у її творчу «Криничку».

*Кульбовський М.М.,
(«З подільського кореня».
Книга п'ята, 2009 р.)*

Поетичні й художні презентації у бібліотеці

Днями у центральній міській бібліотеці відбулася презентація книг відомої хмельницької поетеси, члена літературної спілки «Поділля» Галини Ісаєнко «Скарби мої», «Фантазія душі», акровіршів «На струнах веснянки».

На титульному аркуші книги Галини Ісаєнко «Фантазія душі» зазначено, що ця книжка – поезії до картин подільського художника Віктора Лагунця. Тож дуже символічно, що цього ж дня в читальній залі центральної бібліотеки відбулася ще й презентація картин хмельницьких художників Віктора Лагунця та Лілії Кулеші.

А Галину Йосипівну прийшли привітати з творчим святом колеги-спілчани Петро Войчишен, Ольга Лихогляд, Володимир Олійник, Галина Демчук.

Приємним доповненням творчого свята стали пісенні подарунки учня дитячої музичної школи №1 Антона Дрозда та солістки гурту «Бужаночка» Палацу творчості дітей та юнацтва Аліни Холмицької.

*Проскурів,
15 квітня 2010 р. №15*

Скарбниця життійських порад

*Рецензія-відгук
на збірку Г. Ісаєнко
«Де жито родиться,
там щастя водиться»*

«Де жито родиться, там щастя водиться» таку назву має ще одна збілочка Г. Ісаєнко – джерело життійської мудрості, скарбниця опоетизованих життійських порад – реалістична за своїм характером.

Поетичні твори Г. Ісаєнко написані в незвичній віршованій манері, що нагадує заклички, народні пісні, колискові, колядки, щедрівки, іноді грайливі, але прості за авторським самовираженням, доступні за розумінням різним віковим категоріям людей і дуже повчальні.

В більшості своїй віршовані твори Г. Ісаєнко оптимістичні, багаті афоризмами, такі, що вказують на прямий зв'язок щасливого майбутнього людини з її працею. Авторка возвеличує працю, людей праці, читаючи її вірші, поринаєш в інший світ, не сьогоднішній – невмирущий, наповнений цілющою енергією життя, краси, здоров'я та світла.

*Лабунська-Бучинська Л.В.,
письменниця
2010 р.*

Світло незгасимої любові

*Рецензія-відгук
на збірку Г. Ісаєнко
«Стежками святості й прозріння»*

Ось і я – Людмила Лабунська-Бучинська – ще одна мирянка прочитала Вашу збілочку, яка з Божої волі, допомогла мені скинути всю ношу-тягар земного грішного життя-буття й розвіяти сумніви, зміцнити та утвердити здавалось би непохитну віру.

Не побоюся сказати, що збілочка Г. Ісаєнко повинна бути ще однією настільною книгою, перечитуючи яку отримуєш справжнє очищення, зцілення і прозріння, яке і намагалася донести до читачів авторка збілочки «Стежками святості і прозріння» – Галина Ісаєнко.

Дякувати Небесам осяяним світлом Бога нашого – Ісуса Христа, Отця Небесного і Духа Святого та всьому Небесному братству, які через слово авторки, яке є живим його втіленням в людську свідомість, душі людей, їх серця – дарують свою любов, віру, надію і авторці, яка донесла це незгасиме Світло.

Г. Ісаєнко допомагає вдумливо читачеві пізнати і відчути Божу Сутність, закони Всесвіту. А не підготовленим читачам наблизитися до його розуміння і можливо замислитись.

У простих за формою, але таких ємних за змістом творах Г. Ісаєнко я знайшла відповіді на цілий ряд запитань. Саме така посправжньому просвітницька робота авторки потрібна в усі часи існування земного життя, а особливо в сьогоденній час, коли знецінилися кращі моральні якості людини і майже ніде про них мова не ведеться, коли люди часто впадають у відчай, депресії, загнане в глухий кут хворим суспільством, розбещене владою, яка лише сприяє розвитку згубних для життя людини звичок-пороків, штовхаючи цим самим в безвихідну прірву.

І саме тут на допомогу ошуканому читачеві може прийти проза та поезія, що входить до знакової збілочки «Стежками святості і прозріння», яка веде дорогою Спасіння і є її путівником.

*Лабунська-Бучинська Л.В.,
письменниця
2010 р.*

З високості літ

Своє 70 літечко хмельницька поетеса Галина Ісаєнко зустрічає буйноцвіттям мистецької думки: 40 книг! Перша з них («Голос серця») побачила світ у 1995 році, коли авторці повернуло на другий полудень віку. Достеменно, як у відомій українській пісні: «Хоч не рано почали, таки добре утяли!»

До речі, про пісню. На ритмомелодійні поезії Галини Йосипівни хмельницькими композиторами написано до 40 пісень. Їх з успіхом виконують відомі співаки та ансамблі. А її «Криничка» (на музнку О. Лукіна) стала хрестоматійною, своєрідною музичною візитівкою вокального тріо «Камертон» при Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії, де й нині працює Галина Ісаєнко.

Якщо погортати всі книги письменниці, переважна більшість яких адресована молоді та дітям (акровірші, загадки, колисанки, казки тощо), то можна помітити, що їх наскрізною темою є морально-етична основа виховання підростаючого покоління. Але це не оголене моралізаторство, а вдумливе ліплення поетичних образів, сутність яких завуальована:

*Візьму у Сонечка тепло,
У яблуньки візьму красу
І в світ великий понесу,
Щоб в світі радісно було.
Щоб в долях літечко цвіло.*

(«Щедрість Божа»).

Ось ненароком я й зачепився за щойно згадану збірку, хоча про творчість Галини Ісаєнко писав багаторазово у пресі та в своїй шеститомній серії книг «З подільського кореня».

«Щедрість Божа» — це наскрізний гімн природі, небесам, землі, що пронизує всі 76 віршів. Стилїстика віршування Галини Ісаєнко за 15 років зазнала істотних змін. Вона стала більш колористичною, образно розмаїтою, збагатилася свіжою метафорикою, цікавими епітетами, гіперболами.

Образна сфера підсилена відповідним й по смислу підібраним візуальним рядом фотоілюстрацій майже до кожного вірша, що поглиблює сприйняття змісту.

Можна детально аналізувати використані авторкою технічні прийоми поетики. Але суть у тому, що за простотою викладу й

доступністю образів криється глибинний філософський зміст – сенс людського буття на Землі. Чи це вірш громадсько-патріотичного звучання («Всі тут родились...», «Рясніє маками земля», «Весніють гори України», «Зростає молодь України» тощо), чи пейзажна лірика («Це було ранньою весною», «Лукава осінь, шедра осінь», «Летять над краєм дикі гуси...»), поетеса з високості свого віку охоплює всю планету Земля. Бо для неї – це оберіг людства, що огортає своїм омофором (атмосферою) всіх нас, оберігає від згубного впливу космосу. Але ми, нерозважні діти Землі, шматуємо, нищимо її тіло, рвемо той омофор собі на біду. Тому Галина Ісаєнко ревно закликає:

*Спасаймо світ словами, миром.
Спасаймо світ поступком щирим.
Спасаймо світ любов'ю, добротою,
Спасаймо світ усмішкою простою.
Спасайте світ!.. І над бідую
Поставте Божий заповіт!*

А загалом своїми майже чотирма десятками книг, а це сотні віршів, десятки прозових творів для дітей та юнацтва, Галина Ісаєнко витворила власний творчий образ великої Подолянки! Бо кожна збірка – то грань її творчого обліку, вмістилище дум, надій і сподівань на кращу долю українців.

В її творах бринить авторська віра у божественне начало кожного новонародженого, віра у високу харизму діянь людей, які мають здоровий громадянський глузд. Тому й домінують на сторінках її книг свята Божа благодать та щедрість душі видатної майстрині поетичного слова.

Вітаючи Галину Ісаєнко з поважним ювілеєм віку, скажу її ж словами:

*«Допомагаєш ти серцям збагнуть
Велике щастя творчості й краси.
Тож зичу тобі і з води, й з роси!»*

Кульбовський М.М.,
*(«З подільського кореня»
Книга шоста, 2011 р.)*

Духовний світ поетеси

*До біобібліографічного покажчика
«Писала серцем я твої вірші»
(Життя і творчість Г.Й. Ісаєнко)*

У світ мистецтва слова Г.Й. Ісаєнко прийшла, зважуючи кожен свій крок на терезах власної совісті.

Невтомна у праці, у пошуку найдосконаліших форм віршування, вона впевнено йшла до вершини своєї творчості. Творчий неспокій поетеси ніколи не розмежовує працю і відпочинок. А ще в її серці назавжди поселилося почуття християнського милосердя. Вона добром відгукнеться на будь-чий запит, нікого не помине увагою. І зарясніла поетична нива Галини Йосипівни щедрим урожаєм.

Творча палітра її багата жанрами. Нелегко давалося народження кожної збірки, бо плекала її, як мати дитя. Нині Галина Йосипівна, скажемо, – багатодітна поетична мати. Звичайно, відгуків на її твори чимало. Написані вони по-різному, бо в кожного своє бачення майстерності митця, але всі вони одностайні в тому, що такі твори нікого не полишають байдужим умілим відтворенням життя.

Тож хай ще довго-довго щедро плодоносить поетична нива і не гасне свіча натхнення мудрої подолянки!

*Брижак П.Г.,
викладач ХГПА
2011 р.*

Любов як заповідь свята

Коли замислююся над тим, як впливає слово на душі молодих людей; передусім ставлю запитання: «Що читає дитина, юнак, дівчина?» Відповідь невтішна. Адже книжці потрібно конкурувати з новітніми технологіями за вплив на розвиток молодого покоління.

І якщо зовсім недавно інформацію черпали з періодичних видань, книжок, то сьогодні переважно з Інтернету а також з мобільних телефонів, мультфільмів. Який результат вони дають? Насамперед вчать жорстокості, невмінню спілкуватись.

«Велика бо користь буває від ученія книжного, – пишеться у «Літописі руському», – книги ж учать і наставляють нас на путь покаяння. І мудрість бо, і стриманість здобуваємо ми зі словес книжних, бо се є ріки, що наповнюють увесь світ. Це є джерела Мудрості, бо у книгах незмірна глибина».

Книга завжди навчала і навчає мудрості, добру, ширості, а найголовніше – розвиває просторову уяву, фантазію. Лише ті, хто багато читає, мажуть бути першими, лідерами, мажуть повести за собою.

Книга є носієм потужного заряду духовної енергії. Вона здатна передавати загальнолюдські і національні цінності від покоління до покоління. Наукові дослідження стверджують, що дитина повинна знаходитись під впливом духовної культури рідного краю, де все близьке і рідне.

Думаю, що рубрику «Література рідного краю» дуже своєчасно введено до програми «Українська література» (5-11 кл.). А вчителі-словесники завдячують Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії, у стінах якої у свій час відбулась презентація довідника «Патріоти рідного краю» літературної спілки «Поділля». Тут вміщено відомості про сорок знаних майстрів пера нашої області. З-поміж них є наші земляки-літератори Надія Витвіцька, Петро Войчишен-Лугівський, Микола Житар, Володимир Олійник, Наталя Олійник, Михайло Цимбалюк, Алла Цюпак.

Упорядник і автор передмови до книги – Галина Ісаєнко – поетеса, бібліотекар Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, автор 35 поетичних збірок, 40 пісень. Навколо неї завжди гуртувались творчі люди: студенти, викладачі, письменники, бібліотекарі, вчителі. Педагог за покликанням, вона серцем

відчувала гостру потребу вчительства у відомостях про літераторів, їх вибраних творах. Упродовж 2010-2011 років наполегливо впорядковувала, коректувала кожен рядок текстів літераторів, і її праця увінчалася успіхом: урочисто і цікаво відбулась презентація збірника, вибраних творів літераторів Поділля «Заповідаємо Вам любов». У залі бібліотеки зібралися письменники, науковці, вчителі, студенти – всі, хто любить і шанує книгу. Милує око гарне художнє оформлення обкладинок, кожної сторінки збірника. На третій, сторінці – епіграф Галини Ісаєнко:

*Через віки дається нам прозріння,
Через важкі випробування літ.
І не біда, що облітає цвіт,
Зате міцніє в глибині коріння,
І виростає неповторний плід.*

Щемливо стискається серце, коли на обкладинці читаю заповідь поетеси:

*Заповідаємо любов,
Велику, чисту, нескінченну.
Заповідаємо любов,
Щиросердечну і натхненну.
Нехай вона ваші серця
І душі сяйвом обігріє,
Нехай народжує сонця
Добра і щастя, і надії.*

Галина Ісаєнко заповіла нам: учителям, учням, студентам у спадок чудову поезію, довідник «Патріоти рідного краю», збірник вибраних творів «Заповідаємо Вам любов» – велику, чисту, нескінченну, щиросердну і натхненну. Відійшла у вічність у січні 2012 року, не закінчивши багато задумів і планів. Її поезії і праця сяйвом обігріває серця і душі читачів, кличе до щастя, добра і надії, як і кожен рядок побратимів по перу. І ніякий комп'ютер, Інтернет – не конкурент, бо книга – вічна, як вічний світ і життя на землі.

*Олійник Г.І., вчитель-методист.
с. Перегінка
(газета «Вперед» Ярмолинецької
за 19 жовтня 2012 р. №43)*

Відгук про збірку нарисів Г.Й. Ісаєнко «Взірці педагогічної ниви»

Збірка нарисів Галини Йосипівни Ісаєнко «Взірці педагогічної ниви» – чергове й останнє творче дитя світлої пам'яті Галини Йосипівни Ісаєнко. Народження такої книги вистояне на часі, адже присвячена вона славному 90-річчю Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії. А кожен заклад прикрашають насамперед його кадри – ті, хто своїм трудом примножує його славу в регіоні, державі.

Кожна особистість розкривається у творчій роботі на освітянській ниві, і кожна особистість оригінальна, неповторна, бо торує свій шлях, вибудовує свій мікросвіт у всесвітньому безмежжі. В цьому, безсумнівно, переконаєшся, читаючи нариси про Г.І. Бідюк, В.П. Калініченко, М.П. Мельника, Л.І. Ляхненко, Г.С. Криніну, Є.Г. Місяць, Л.Б. Гаєвську...

Всі вони такі різні, але об'єднані незмірно великою істиною: бути прекрасним учителем – потрібно любити в першу чергу те, що викладаєш, а ще більше тих, кого навчаєш, кого виховуєш.

З висоти своєї освіченості та життєвої мудрості, спираючись на найсучасніші досягнення педагогічної науки, ці люди глибоко сприймають різноманітний і суперечливий світ думок, почуттів і переживань юних, розуміють закони дитинства, дарують їм істину радості, нелегкого пізнання її у щоденній праці, у невтомному пошуку новизни. Хочеш бути володарем душ дітей – віддай їм свою душу, стань взірцем для них у всьому: у праці, у побуті, у щоденній поведінці, у слові, – так мислять вчителі вчителів.

Саме в унісон з цими словами звучить назва книги. Віриться мені, що у неї буде багато прихильників. Хай святосвіт пізнання великої істини вабить молодих і зростає їх свідомість, національна гідність, почуття причетності своєї до великого народу, одухотворене у мові, у традиціях, у культурі, у праці на благо рідної України.

Натхненниця й автор цього видання Г.Й. Ісаєнко мрійниця, романтик, закохана в добро, переповнена любов'ю до Землі і Космосу, – давно виношувала ідею народження цього унікального видання.

Немало зусиль, енергії і коштів доклала задля здійснення благородної мрії. Кожна книга дарує автору право на безсмертя. Її численні книги збудували своїй матінці цілий Пантеон.

*Минають роки – усе живе потьмариться.
Немов сніжинки, тануть дні, літа,
Та спів її ніколи не зістариться,
Бо в ній живе любов свята.*

*Од скверни й зла душу очищала,
У мрії, що тяжіла до найвищої краси.
Те світло в слові людям повертала,
Що його ніщо не зможе погасить.*

*В любові до людей очищена душа
Іскриться в прадідівській мові.
Невтомно крізь байдужість йшла
І нам лишила в спадок дивослово.*

Брижак П.Г.,
викладач ХГПА
2012 р.

Відгук на збірку нарисів Г.Й. Ісаєнко «Взірці педагогічної ниви»

Шановне товариство!

Від учителів-словесників дозвольте висловити щирю вдячність організаторам презентації такої бажаної і довгоочікуваної книги.

А наповнена, насичена вона внутрішнім сяйвом, жіночою життєстверджуваною енергетикою. У ній все: хто хоче, знайде любов, соціальні проблеми, осмислення минулого, майбутнього і сьогодення.

Читати такі твори прозу і поезію – втіха для душі. Ніби свіжим вітром із завітчаного весняного саду, із зимового сну ниви віє щирістю художньою виразністю.

Поезія глибоко народна, здається, сама проситься на музику, бо йде від душі жінки-берегині, наповнена енергетикою рідного краю.

Хочеться вірити, що ця книга, так оригінально оформлена, ошатно видана працівниками Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії – як заповідь Галини Ісаєнко - складе гідну конкуренцію комп'ютеру і відверне увагу читачів хоча б на годину-дві від шкідливого екрана і поведе його у дивовижний світ поетичного слова.

Для вчителів-словесників, студентів стане доброю підмогою у духовному вихованні молоді.

Думаю і Галина Йосипівна незримо з нами, радіє, що її праця не пропала марно, задум втілений у життя колегами-творцями слова. До творчої праці Галина Йосипівна ставилася як до способу життя, свого існування. Вона народжена для творчості, і творчість була в усьому, що б не робила, чим би не займалась. Своєї скромної пенсії не жаліла на редагування, видавництво книг, бо знала книга – диво, що лікує душу Людини.

Її любов – як заповідь, свято покликана надихати серця читачів вогнем любові. Тієї, що в молитві до Бога народжує найщиріші слова. Світла пам'ять буде вічна, а подільська земля стане пухом.

Низький уклін і щире спасибі ректору, адміністрації академії, кафедрам, завідуючій бібліотекою, колегам Галини Йосипівни від учителів-словесників, літераторів за велику працю, організацію видавництва чудових і таких потрібних книг як «Патріоти рідного краю» і «Заповідаєм вам любов».

Таких книг бажано видавати побільше, особливо для бібліотек віддалених сільських шкіл.

Добре б було, якби кожен студент академії був пропагандистом цієї книги і книг письменників рідного краю, привіз у свою школу і в школу, де буде працювати, такий дивовижний презент – найкращий подарунок для школярів, своїх братиків і сестричок – потужне джерело духовності.

Сьогодні, завдячуючи і Галині Йосипівні також, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія стала центром мовознавства, літературознавства, видавництва кращих літературних творів.

***Войчишина (Олійник) Г.І.,**
вчитель-методист,
відмінник освіти України
2012*

Відгук на презентацію книги «Літературне мереживо Подолянок»

Шановне товариство!

Приємно відзначити, що Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія стала центром культури, мовознавства, літературознавства, видавництва альманахів, кращих літературних творів письменників рідного краю.

Чільне місце вона займає не тільки на Поділлі, а й в Україні і за її межами. Славиться своїми талановитими працівниками, науковцями і випускниками. Тут панує високий рівень культури, літератури, мистецтва.

Від учителів-словесників дозвольте висловити щирю вдячність організаторам презентації довгоочікуваного і такого бажаного нам усім альманаху.

Гортаючи сторінки новонародженої збірки, ловлю себе на думці, що література рідного краю джерельним потічком вливається у русло великої літератури, великої української душі. Переоцінити появу цієї книжки важко: нею зацікавиться всяк, кому небайдужа доля рідного краю, доля людини і Батьківщини. Вона повертає читача обличчям до вічних цінностей людського буття: віри та покаяння, довіри і доброти, відчуття розуміння прекрасного, любові до ближнього, до життя як до найбільшої цінності, любові до рідного краю.

Щиро дякую продовжувачам планів, задумів незабутньої, світлої пам'яті Галини Йосипівни Ісаєнко, педагога від Бога, поетеси, трудівниці, відданої своєму покликанню, а також за титанічний труд Людмилі Вікторівні Дитинник, її колегам. На думку спадає санскритське прислів'я, ніби про Вас, Людмילו Вікторівно, сказане: «Зроблене сьогодні добро, наближає добре завтра». Творити добро задля з'яви нових книжок, творити добро книжками. Адже книга є і джерелом зла – залежно, ким написана і для кого видана і що в собі містить.

Завершити розмову, свою вдячність письменникам рідного краю, палким пропагандистам їх творчості працівникам академії, директору бібліотеки Людмилі Вікторівні, колегам цілком доречно цитатою Валерія Шевчука: «Книга, по моєму, не тільки виховує і вчить життя... Вона виконує місію глибшу: наповнює людину

духовно і творить з неї істоту розумну». І далі: «...жодна людина не стала розумною від телевізора чи кіно, а від книги таких багато...»

Доземно кланяюсь усім, хто творить і пропагує книгу, хто «наповнює людину духовно, творить з неї розумну істоту».

Войчишина (Олійник) Г.І.,
вчитель-методист,
відмінник освіти України
4.12.2013

Заповідала нам любов...

Рік тому відійшла у засвіти видатна подільська поетеса Галина Ісаєнко, заповідаючи своїми 35 збірками любити Україну, її «Мову калинову» (збірка 2005 року), високим словом дарувати людям добро.

Про деяких митців доводиться писати лише раз. Бо враз зблиснуть своїм талантом, а далі або гаснуть, або стають одноплановими у своїй творчості. Про Галину Ісаєнко писав багаторазово, з кожним разом висвітлюючи якусь нову грань її різнобарвного таланту. Дослідженню її творчості я присвятив п'ять нарисів у шестикнижжі «З подільського кореня».

На вірші Галини Ісаєнко подільські композитори створили понад 40 пісень. А пісня «Криничка» (музика Олександра Лукіна) стала своєрідною візитівкою відомого вокального тріо «Камертон» у складі Галини Яківчук, Людмили Дуб'єцької, Наталії Іліницької. Вона зазвучала на концертах та в радіоєфірі і полюбилася хмельничанам задовго до опублікування вірша у першій збірці поетеси «Голосом серця» у 1995 році. За змістом це ностальгійний порив поетеси до рідного краю після тривалого проживання в Росії. Патріотичні почуття такого високого звучання нікого не полишають байдужим.

У чому секрет музикальності її віршів? У милозвучності й мелодійності поетичного пера. У тонкому розумінні специфіки піснетворення. У яскравості поетичних образів. У глибинному змісті твору. Її вірші – це мініатюрні вистави з чіткою сюжетною лінією, де є початок і фінал (заспів, приспів)... А головне – це надмір любові її великого серця до рідного краю, до людей. Це молитва до Бога за щасливу долю своїх земляків-подолян («Молитва за Україну», «Молитвами святяться небеса», «Для чого в світі живемо» та інші збірки).

Її поетичні рядки випромінюють «Сяйво любові», перетворюються в «Мелодії вічності» (назви збірок), що линуть через космос до Бога («Слово через Космос»).

Творчий «Зоряний шлях» (назва збірки) Галини Ісаєнко розпочався досить пізно: коли поетесі виповнилося майже 50 років.

І за якихось два десятки наступних років встигла витворити 35 збірок! Неймовірна плодовитість! Таке враження, що вона спішила жити, спішила творити. Її творче кредо – це пошуки себе в поезії, пошуки Бога у власній душі. Тому й такий безмірний огром

духовної лірики. Ось як вона писала у своїй останній збірці «Щедрість Божа» (2011), виданій за півроку до кончини:

*Щедрість Божа в усьому:
В серця дивній красі
І в засніженім лісі,
І в дівочій косі...
Щедрість Божа в усьому,
Що навколо п'янить.
Що чарує, що творить
Нескінченність і мить.*

За останні 15 років стилістика віршування Галини Ісаєнко зазнала суттєвих змін. Вона стала колоритнішою, образно розмаїтою... Її мова збагатилася свіжою метафориною, цікавими епітетами, гіперболами. Для підсилення власної думки поетеса часто використовувала анафору (вірші «Любов єднає», «Цвітуть сади», «Щедрість Божа» тощо).

Галина Ісаєнко полюбляла свої поетичні збірки щедро ілюструвати, щоб поглибити сприйняття змісту вірша. Особливо вимоглива була в підборі ілюстрацій до дитячих збірок «Промінчики серця», «Акрозагадки і колисанки», «Поетична абетка», «Віршики від Валерика...», «У гості свято завітало», «Веселий олівець». А скільки поетичного шарму в її прозових «Чарівних казках»! Сім невеличких, односторінкових легенд іскряться народно-обрядовим образним строєм – боротьба добра зі злом. Наприклад, «Чорт і Ангел»:

*Чорт: ...В свято б сварку вчинив,
Спокою б нікому не дав:
Хазяїна б на жінку й дітей нацькував.
Сусідам шибки повибивав*

*Ангел: Як засяяв Ангел добротою
Та любов'ю ніжною святою,
То чортяці хоч бери й тікай,
Сяйво йому роги обпіка...*

Так в алегоричній формі, опосередковано поетеса виховує у дітей розуміння і творення добра. А то й відверто підказує малюкам, як у «Кізочці»: «Це ключик від твого щастя. Господь тобі його посилає за добротою твоєю». А в «Святій Катерині» сповідує дітям чотири заповіді:

*Трудись з радістю й сумлінно.
Ніколи не обманюй чесних людей.
Шануй тата і маму.
Будь щедрою серцем і душею.*

Галина Ісаєнко була неперевершеним словесним пейзажистом. У цьому легко переконатися, прочитавши вірші «Це було ранньою весною», «Лукава осінь, щедра осінь», «Летять над краєм дикі гуси»...

Великий життєлюб і дотепниця у побуті, Галина Ісаєнко перш за все була справжньою українкою. Чимало її віршів повнялися піднесеним громадянським пафосом. Навіть їх назви красномовні: «Всі тут родились...», «Рясніє маками земля», «Весніють гори України», «Летять над краєм дикі гуси...». А іноді здається, що авторка своїми помислами охоплює не лише Україну, а й Всесвіт, прагне у космос (збірка «Поклик Всесвіту»).

В останній період свого життя Галина Ісаєнко багато приділяла уваги редакторській діяльності. Підготувала, впорядкувала й відредагувала цікаві нариси про подільських письменників у двох книгах: «Патріоти рідного краю» (2010) та «Заповідаєм вам любов» (2011). Готувала до видання книгу «Подільянки-поетеси», та, на жаль, не встигла...

Через обидва згадані вище альманахи, де вміщено до 40 творчих портретів у кожному, червоною ниткою проходить її віра у незбориму силу духу свого народу, що передається від покоління до покоління, від роду до роду, від етнічних коренів нашого народу.

Завершується остання збірка віршем:

*Заповідаю вам любов
Велику, чисту, нескінченну.
Заповідаю вам любов
Щиросердечну і натхненну.
Нехай вона ваші серця
І душі сяйвом обігріє.
Нехай народжує сонця
Добра, і щастя, і надії.*

Будьмо ж вірними її заповіту! В тому безсмертя її душі.

*Кульбовський М.М.,
(«З подільського кореня».
Книга сьома, 2013 р.)*

ЗМІСТ

ВІД УПОРЯДНИКА	4
ВІД РЕЦЕНЗЕНТІВ	5
<i>...Але залишилася в серцях (Телячий Ю.В.)</i>	5
<i>Служіння словом (Мацько В.П.)</i>	6
СТОРІНКИ БІОГРАФІЇ	8
 СПОГАДИ РІДНИХ, КОЛЕГ ТА ДРУЗІВ	
<i>Шоробура І.М. Дивосвіт художнього слова подільської поетеси</i> Г.Й. Ісаєнко	10
<i>Дитинник Л.В. А зорі віщують нам довге життя</i>	15
<i>Фільваркова О.І. Мелодія її серця</i>	17
<i>Фільваркова О.І. Твоїм, Вкраїно, вірна заповітам, вони, як зорі, світяться мені</i>	20
<i>Семенова Жанна (Семенова І.Г.) Галині</i>	28
<i>Семенова Жанна (Семенова І.Г.) Поети не помирають</i>	29
<i>Брижак П.Г. Проекція на прийдешнє</i>	30
<i>Кульбовський М.М. Що робити кесарю у домі Божім?..</i>	34
<i>Яківчук Г.В. „... Твоя душа, як та роса, що живить світ цей життєдайно” (Галина Ісаєнко)</i>	37
<i>Підгурська Н.М. ”В небо жайворонок кличе...” (Галина Ісаєнко)</i>	40
<i>Яцик І.В. Щедра душею</i>	43
<i>Діброва Лана (Семчакевич С.Л.) Хресна поетична матуся...</i>	45
<i>Закордонець Г.В. Твори красу, людино!</i>	49
<i>Холміцька Е.В. Спогади про Галину Йосипівну</i>	51
<i>Люшня М.П. Спогади дитинства</i>	52

<i>Олійник В.Г.</i> Сяйво милосердної душі	53
<i>Матеуш В.О.</i> Згадка про Галину Ісаєнко	59
<i>Волченко К.С.</i> На честь 70-річчя поетеси Галини Ісаєнко	61
<i>Волченко К.С.</i> В пам'ять Галини Йосипівни Ісаєнко	62
<i>Лихогляд О.З.</i> Пам'яті Галини Ісаєнко	63

З ТВОРЧОЇ СПАДЩИНИ ГАЛИНИ ЙОСИПІВНИ ІСАЄНКО

<i>Вірші</i>	64
<i>Акрівірші</i>	68
<i>Новели</i>	70
<i>Присвяти</i>	72
<i>Звернення Ісаєнко Г.Й до читачів</i>	79

СТАТТІ ТА РЕЦЕНЗІЇ НА ТВОРЧІСТЬ ГАЛИНИ ЙОСИПІВНИ ІСАЄНКО

<i>Всеволод Луговий (Олійник В.Г.)</i> Спасенний буде світ, осяяний любов'ю	85
<i>Кульбовський М.М.</i> Дивосвіт Галини Ісаєнко	87
<i>Брижак П.Г.</i> Поезія як молитва	93
<i>Олійник Н.В.</i> «Чарівні казки» Галини Ісаєнко	98
<i>Кульбовський М.М.</i> Розкриленість поетичної долі	99
<i>Брижак П.Г.</i> Рецензія на збірку «Мова калинова»	106
<i>Кульбовський М.М.</i> Музика віків серця боронить	111
<i>Романюк Г.</i> Незвичайна зустріч	113
<i>Кульбовський М.М.</i> Творча «Криничка» Галини Ісаєнко	115
Поетичні й художні презентації у бібліотеці	120

<i>Лабунська-Бучинська Л.В.</i> Скарбниця життійських порад	121
<i>Лабунська-Бучинська Л.В.</i> Світло незгасимої любові	122
<i>Кульбовський М.М.</i> З високості літ	123
<i>Брижак П.Г.</i> Духовний світ поетеси	125
<i>Олійник Г.І.</i> Любов як заповідь свята	126
<i>Брижак П.Г.</i> Відгук про збірку нарисів Г.Й. Ісаєнко «Взірці педагогічної ниви»	128
<i>Войчишина (Олійник) Г.І.</i> Відгук на збірку нарисів Г.Й. Ісаєнко «Взірці педагогічної ниви»	130
<i>Войчишина (Олійник) Г.І.</i> Відгук на презентацію книги «Літературне мереживо Подільянок»	132
<i>Кульбовський М.М.</i> Заповідала нам любов...	134

Літературно-публіцистичне видання

З добра та любові...

**Галина Ісаєнко у пам'яті та спогадах
(до 75-річчя від дня народження)**

Упорядник Л.В. Дитинник

Літературний редактор О.Ю. Барташук
Комп'ютерна верстка Н.М. Підгурської
Художнє оформлення О.С. Підгурського